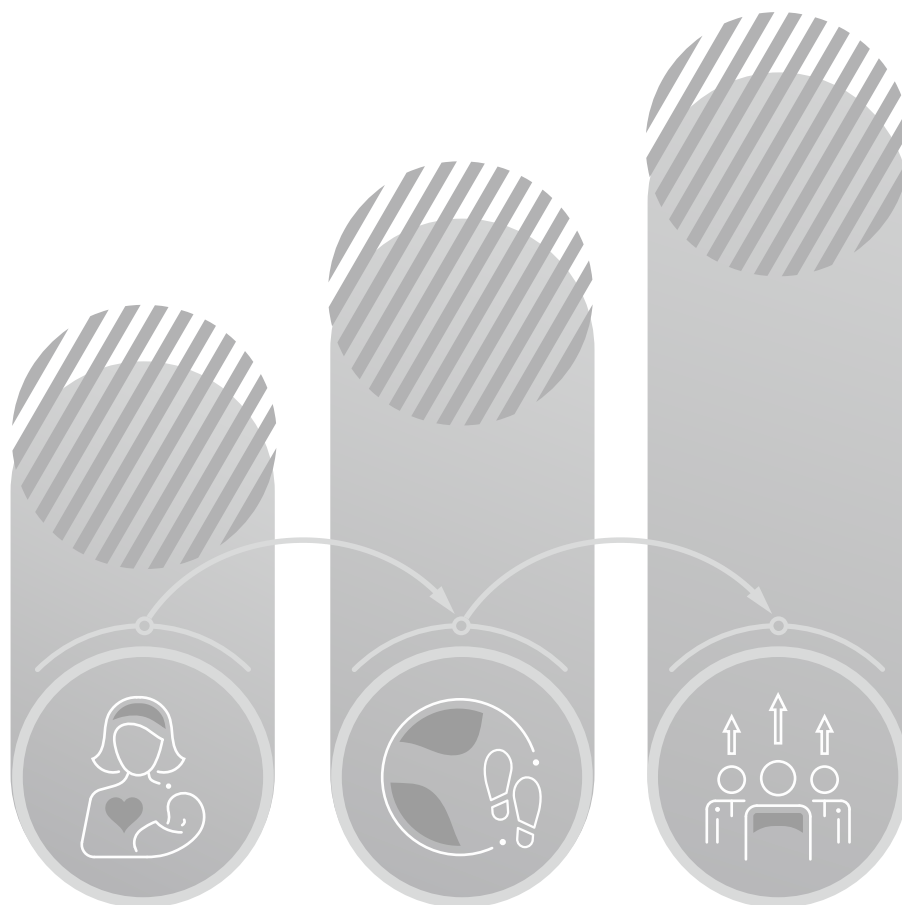

Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2021 r.

Demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2021

Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2021 r.

Demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2021

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Krakowie, Oddział w Tarnowie
Statistical Office in Kraków, Branch in Tarnów

pod kierunkiem
supervised by
Agnieszki Szlubowskiej

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Niemiec (opracowanie analityczne), Anna Stawarz (opracowanie tabelaryczne)

Prace redakcyjne

Editorial work

Elżbieta Niemiec, Maria Penpeska, Renata Ptak, Grzegorz Ruta

Tłumaczenie

Translation

Anna Dziedzic, Agnieszka Ziomek-Požoga

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Urszula Nieboga, Elżbieta Niemiec, Anna Nowak

Opracowanie graficzne okładki

Graphic design of the cover

Karolina Rudnik

ISSN 2545-2657

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publications available on website

<http://krakow.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Przekazuję Państwu kolejną edycję publikacji pt. „Sytuacja demograficzna województwa małopolskiego w 2021 r.” opracowaną w serii wydawniczej Analizy statystyczne.

Dane statystyczne zawarte w niniejszym opracowaniu zostały przeliczone na podstawie Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2021 dla lat 2020–2021.

W komentarzu analitycznym zawarto opis dotyczący stanu ludności, podstawowych struktur demograficznych, procesu starzenia, ruchu naturalnego i migracji w przekroju terytorialnym. Dodatkowo w formie graficznej zostały przedstawione tendencje przy wykorzystaniu wskaźników natężenia oraz wybranych typologii demograficznych.

Przekazując Państwu niniejsze opracowanie w sposób szczególny pragnę podziękować mieszkańcom województwa małopolskiego za udział w Narodowym Spisie Powszechnym Ludności 2021. To dzięki Państwu uzyskane dane pozwalają na dokonanie szczegółowych analiz statystycznych w różnych zakresach.

Zachęcam do zapoznania się z opracowaniami sygnałnymi zawierającymi wyniki spisu w zakresie stanu i struktur demograficzno-społecznych ludności, liczby budynków i mieszkań oraz sytuacji ludności na rynku pracy w województwie małopolskim dostępnymi na stronie internetowej krakow.stat.gov.pl.

Ponadto składam podziękowania wszystkim organizacjom i instytucjom za współpracę, przekazane dane oraz cenne uwagi, które bezpośrednio wpłynęły na wzbogacenie treści publikacji.

Wyrażam nadzieję, że niniejsze opracowanie spełni oczekiwania odbiorców i będzie stanowić cenne źródło informacji dla wszystkich zainteresowanych sytuacją demograficzną województwa małopolskiego.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Krakowie

Agnieszka Szlubowska

Kraków, grudzień 2022 r.

Preface

I present to you the next edition of the publication untitled "Demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2021" compiled in the Statistical Analysis publishing series.

The statistics in this study have been recalculated based on the National Population and Housing Census 2021 for the years 2020–2021.

The analytical commentary provides the description of the state of the population, basic demographic structures, the ageing process, vital statistics and migration in territorial cross-section. In addition, the study was enriched with maps and charts presenting trends using intensity indicators and selected demographic typologies.

By submitting this elaboration to you, I would like to thank in a special way the inhabitants of Małopolskie Voivodship for participating in the National Population and Housing Census 2021. It is thanks to you that the data we have obtained allows us to make detailed statistical analyses in various scopes.

I would like to encourage you to read the signal studies containing the results of the census in the scope of the condition and demographic and social structures of the population, number of buildings and dwellings and the situation of the population on the labour market in Małopolskie Voivodship, available on the krakow.stat.gov.pl website.

Furthermore, I would like to thank all organisations and institutions for their cooperation, data provided and valuable comments, which directly enriched the content of the publication

I hope that this publication will meet the expectations of recipients and will be a valuable source of information for all those interested in the demographic situation of Małopolskie Voivodship.

Director
of the Statistical Office
in Kraków

Agnieszka Szlubowska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty.	12
Symbols. Main abbreviations	
Wstęp	14
Introduction.	15
Synteza	16
Executive summary	18
Rozdział 1. Stan ludności i jej rozmieszczenie w układzie terytorialnym	20
Chapter 1. Size of population and its structure in territorial layout	
Rozdział 2. Struktury ludności	27
Chapter 2. Population structures	
2.1. Struktura według płci	27
2.1. Structure by sex	
2.2. Struktura według ekonomicznych grup wieku	28
2.2. Structure by economic age groups	
2.3. Struktura według biologicznych grup wieku	40
2.3. Structure by biological age groups	
2.4. Struktura według edukacyjnych grup wieku	42
2.4. Structure by educational age groups	
Rozdział 3. Ruch naturalny ludności	46
Chapter 3. Vital statistics of population	
3.1. Małżeństwa, rozwody i separacje.	46
3.1. Marriages, divorces and separations	
3.2. Przyrost naturalny	54
3.2. Natural increase	
3.3. Urodzenia i dzietność kobiet	57
3.3. Births and female fertility	
3.4. Umieralność	62
3.4. Mortality	
3.5. Trwanie życia	69
3.5. Life expectancy	
Rozdział 4. Migracje	72
Chapter 4. Migration	
4.1. Migracje wewnętrzne stałe.	74
4.1. Permanent internal migration	
4.2. Migracje zagraniczne	75
4.2. International migration	
4.3. Osoby zameldowane na pobyt czasowy oraz mieszkańcy czasowo nieobecni	78
4.3. Persons registered temporarily and residents temporarily absent	
Uwagi metodologiczne	82
Methodological notes	86

Spis tablic załączonych w formacie Excel

List of tables presented in Excel format

Tablica I.	Ludność, ruch naturalny i saldo migracji według województw w 2021 r.
Table I.	Population, vital statistics and net migration by voivodships in 2021
Tablica II.	Ludność
Table II.	Population
Tablica III.	Ruch naturalny ludności
Table III.	Vital statistics of population
Tablica IV.	Migracje ludności
Table IV.	Migration of population
Tablica V.	Wybrane dane demograficzne o województwie małopolskim i podregionach na tle kraju
Table V.	Selected demographic data regarding Małopolskie Voivodship, subregions and the country
Tablica 1.	Ludność według płci, grup wieku w 2021 r.
Table 1.	Population by sex, age groups in 2021
Tablica 2.	Ruch naturalny ludności w 2021 r.
Table 2.	Vital statistics of population in 2021
Tablica 3.	Rozwody i separacje orzeczone w 2021 r.
Table 3.	Divorces and separations adjudicated in 2021
Tablica 4.	Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2021 r.
Table 4.	Internal and international migration of population for permanent residence in 2021
Tablica 5.	Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały według kierunków w 2021 r.
Table 5.	Internal and international migration of population for permanent residence by directions in 2021
Tablica 6.	Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w 2021 r.
Table 6.	Internal migration of population for temporary stay above 3 months in 2021

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Ludność według Narodowych Spisów Powszechnych	20
Chart 1. Population by National Censuses	
Wykres 2. Dynamika zmian liczby ludności	21
Chart 2. Dynamics of population changes	
Wykres 3. Przyrost/ubytek ludności, przyrost naturalny, ogólne saldo migracji stałej i różnica sald migracji na pobyt czasowy według miejsca zamieszkania w 2021 r.....	21
Chart 3. Increase/decrease, natural increase, total permanent net migration and difference of net migration for temporary stay by the place of residence in 2021	
Wykres 4. Dynamika liczby ludności według powiatów w 2021 r.	22
Chart 4. Dynamics of population number by powiats in 2021	
Wykres 5. Gęstość zaludnienia według powiatów w 2021 r.....	23
Chart 5. Density of population by powiats in 2021	
Wykres 6. Udział ludności w ogólnej liczbie ludności kraju według województw w 2021 r.	26
Chart 6. Share of population in the total population of the country by voivodships in 2021	
Wykres 7. Dynamika liczby ludności według województw w 2021 r.	26
Chart 7. Dynamics of population number by voivodships in 2021	
Wykres 8. Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności według województw w 2021 r.	26
Chart 8. Share of the urban population in the total population by voivodships in 2021	
Wykres 9. Gęstość zaludnienia według województw w 2021 r.	26
Chart 9. Density of population by voivodships in 2021	
Wykres 10. Różnica między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn według wieku w 2021 r.	28
Chart 10. Difference between number of females and number of males by age in 2021	
Wykres 11. Mediana wieku ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.....	29
Chart 11. Median age of population by sex and the place of residence in 2021	
Wykres 12. Różnica między medianą wieku w powiatach a przeciętną medianą wieku w województwie w 2021 r.	29
Chart 12. Difference between median age in powiats and average median age in the voivodship in 2021	
Wykres 13. Wskaźnik starości	31
Chart 13. Ageing ratio	
Wykres 14. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego	31
Chart 14. Intergenerational support indicator	
Wykres 15. Wskaźnik starości według powiatów w 2021 r.	31
Chart 15. Ageing ratio by powiats in 2021	
Wykres 16. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego według powiatów w 2021 r.	31
Chart 16. Intergenerational support indicator by powiats in 2021	
Wykres 17. Udział liczby ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności 65 lat i więcej	32
Chart 17. Share of the population aged 85 and more in the population 65 and more	

Wykres 18. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.	34
Chart 18. Structure of population by economic age groups and the place of residence in 2021	
Wykres 19. Ludność według płci, ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.	35
Chart 19. Population by sex, economic age groups and the place of residence in 2021	
Wykres 20. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i powiatów w 2021 r.	36
Chart 20. Structure of population by economic age groups and powiats in 2021	
Wykres 21. Współczynnik obciążenia demograficznego według płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.	37
Chart 21. Age dependency ratio by sex and the place of residence in 2021	
Wykres 22. Współczynnik obciążenia demograficznego według powiatów w 2021 r.	38
Chart 22. Age dependency ratio by powiats in 2021	
Wykres 23. Struktura ludności według biologicznych grup wieku w 2021 r.	41
Chart 23. Structure of population by biological age groups in 2021	
Wykres 24. Struktura ludności według biologicznych grup wieku w powiatach w 2021 r.	41
Chart 24. Structure of population by biological age groups in powiats in 2021	
Wykres 25. Struktura ludności według edukacyjnych grup wieku w 2021 r.	42
Chart 25. Structure of population by educational age groups in 2021	
Wykres 26. Dzieci w grupie wieku 0–2 lata	43
Chart 26. Children in the 0–2 age group	
Wykres 27. Struktura ludności według edukacyjnych grup wieku w powiatach w 2021 r.	44
Chart 27. Structure of population by educational age groups in powiats in 2021	
Wykres 28. Mediana wieku ludności według województw w 2021 r.	45
Chart 28. Median age of population by voivodships in 2021	
Wykres 29. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku w województwach w 2021 r.	45
Chart 29. Structure of population by economic age groups in voivodships in 2021	
Wykres 30. Struktura ludności według biologicznych grup wieku w województwach w 2021 r.	45
Chart 30. Structure of population by biological age groups in voivodships in 2021	
Wykres 31. Struktura ludności według edukacyjnych grup wieku w województwach w 2021 r.	45
Chart 31. Structure of population by educational age groups in voivodships in 2021	
Wykres 32. Małżeństwa według miejsca zamieszkania.	46
Chart 32. Marriages by the place of residence	
Wykres 33. Małżeństwa na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.	47
Chart 33. Marriages per 1000 population by powiats in 2021	
Wykres 34. Struktura małżeństw według rodzaju i miejsca zamieszkania w 2021 r.	48
Chart 34. Structure of marriages by type and the place of residence in 2021	
Wykres 35. Struktura nowożeńców według płci i wieku w 2021 r.	49
Chart 35. Structure of newlyweds by sex and age in 2021	
Wykres 36. Struktura nowożeńców według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.	49
Chart 36. Structure of newlyweds by sex and educational level in 2021	
Wykres 37. Rozwody według miejsca zamieszkania	50
Chart 37. Divorces by the place of residence	
Wykres 38. Rozwody na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej według powiatów w 2021 r.	51
Chart 38. Divorces per 1000 population aged 20 years and more by powiats in 2021	

Wykres 39. Struktura rozwiedzionych według płci i wieku w momencie wniesienia powództwa w 2021 r.	52
Chart 39. Structure of divorced by sex and age at the moment of filing a petition in 2021	
Wykres 40. Struktura rozwiedzionych według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.	52
Chart 40. Structure of divorced by sex and educational level in 2021	
Wykres 41. Struktura rozwodów według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie w 2021 r.	53
Chart 41. Structure of divorces by the number of underage children in the marriage in 2021	
Wykres 42. Separacje według miejsca zamieszkania	53
Chart 42. Separations by place of residence	
Wykres 43. Ruch naturalny ludności.	54
Chart 43. Vital statistics of population	
Wykres 44. Przyrost naturalny na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.	55
Chart 44. Natural increase per 1000 population by powiats in 2021	
Wykres 45. Współczynnik dynamiki demograficznej według powiatów w 2021 r.	56
Chart 45. Demographic dynamics rate by powiats in 2021	
Wykres 46. Urodzenia żywe na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.	57
Chart 46. Live births per 1000 population by powiats in 2021	
Wykres 47. Współczynnik płodności	59
Chart 47. Female fertility rate	
Wykres 48. Współczynnik płodności według powiatów w 2021 r.	60
Chart 48. Female fertility rate by powiats in 2021	
Wykres 49. Współczynnik dzietności ogólnej.	61
Chart 49. Total fertility rate	
Wykres 50. Współczynnik dzietności ogólnej według powiatów w 2021 r.	61
Chart 50. Total fertility rate by powiats in 2021	
Wykres 51. Zgony na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.	62
Chart 51. Deaths per 1000 population by powiats in 2021	
Wykres 52. Struktura zgonów według przyczyn i płci w 2021 r.	64
Chart 52. Structure of deaths by causes and sex in 2021	
Wykres 53. Dynamika liczby zgonów według wybranych przyczyn w 2021 r.	65
Chart 53. Dynamics of deaths by causes in 2021	
Wykres 54. Zgony z powodu wybranych chorób układu krążenia	66
Chart 54. Deaths caused by selected diseases of the circulatory system	
Wykres 55. Zgony z powodu wybranych chorób nowotworowych	67
Chart 55. Deaths caused by selected neoplasms	
Wykres 56. Struktura zgonów z powodu COVID-19 według płci	68
Chart 56. Structure deaths caused of the COVID-19 by sex	
Wykres 57. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet	69
Chart 57. Life expectancy of males and females	
Wykres 58. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet według podregionów w 2021 r.	70
Chart 58. Life expectancy of males and females by subregions in 2021	
Wykres 59. Małżeństwa na 1000 ludności według województw w 2021 r.	71
Chart 59. Marriages per 1000 population by voivodships in 2021	

Wykres 60. Rozwody na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej według województw w 2021 r.	71
Chart 60. Divorces per 1000 population aged 20 years and more by voivodships in 2021	
Wykres 61. Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw w 2021 r.	71
Chart 61. Natural increase per 1000 population by voivodships in 2021	
Wykres 62. Współczynnik dzietności ogólnej według województw w 2021 r.	71
Chart 62. Total fertility rate by voivodships in 2021	
Wykres 63. Ogólne saldo migracji stałej na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.	73
Chart 63. Total net permanent migration per 1000 population by powiats in 2021	
Wykres 64. Migracje wewnętrzne ludności	74
Chart 64. Internal migration of population	
Wykres 65. Migracje zagraniczne ludności	76
Chart 65. International migration of population	
Wykres 66. Migracje zagraniczne ludności według miejsca zamieszkania	76
Chart 66. International migration of population by the place of residence	
Wykres 67. Saldo migracji czasowej	78
Chart 67. Net temporary migration	
Wykres 68. Saldo migracji czasowej według powiatów w 2021 r.	79
Chart 68. Net temporary migration by powiats in 2021	
Wykres 69. Saldo migracji stałej na 1000 ludności według województw w 2021 r.	81
Chart 69. Net permanent migration per 1000 population by voivodships in 2021	
Wykres 70. Saldo migracji czasowej na 1000 ludności według województw w 2021 r.	81
Chart 70. Net temporary migration per 1000 population by voivodships in 2021	

Spis rysunków

List of figures

	Str. Page
Rysunek 1. Kierunki migracji na pobyt stały według kontynentów w 2021 r.	77
Figure 1. Directions of migration for permanent residence by continents in 2021	
Rysunek 2. Kierunki migracji na pobyt stały według wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej w 2021 r.	77
Figure 2. Directions of migration for permanent residence by selected member states of the European Union in 2021	

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Typologia demograficzna powiatów według Webba w 2021 r.	24
Map 1. Demographic typology of powiats according to Webb in 2021	
Mapa 2. Typologia demograficzna gmin według Webba w 2021 r.	25
Map 2. Demographic typology of gminas according to Webb in 2021	
Mapa 3. Mediana wieku ludności według gmin w 2021 r.	30
Map 3. Median age of population by gminas in 2021	
Mapa 4. Klasyfikacja powiatów według ekonomicznych grup wieku – Trójkąt Osanna w 2021 r.	39
Map 4. Classification of powiats by economic age groups – Osanna Triangle in 2021	
Mapa 5. Klasyfikacja gmin według ekonomicznych grup wieku – Trójkąt Osanna w 2021 r.	40
Map 5. Classification of gminas by economic age groups – Osanna Triangle in 2021	
Mapa 6. Małżeństwa na 1000 ludności według gmin w 2021 r.	48
Map 6. Marriages per 1000 population by gminas in 2021	
Mapa 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności według gmin w 2021 r.	56
Map 7. Natural increase per 1000 population by gminas in 2021	
Mapa 8. Urodzenia żywe na 1000 ludności według gmin w 2021 r.	58
Map 8. Live births per 1000 population by gminas in 2021	
Mapa 9. Zgony na 1000 ludności według gmin w 2021 r.	63
Map 9. Deaths per 1000 population by gminas in 2021	
Mapa 10. Udział zgonów na COVID-19 w ogólnej liczbie zgonów w powiecie w 2021 r.	68
Map 10. Share of deaths from COVID-19 in the total number of deaths in the powiats in 2021	
Mapa 11. Ogólne saldo migracji stałej na 1000 ludności według gmin w 2021 r.	73
Map 11. Total net permanent migration per 1000 population by gminas in 2021	
Mapa 12. Zameldowania ludności na pobyt stały z innych województw w 2021 r.	75
Map 12. Registrations of population for permanent residence from other voivodships in 2021	
Mapa 13. Wymeldowania ludności na pobyt stały do innych województw w 2021 r.	75
Map 13. Deregistrations of population for permanent residence to other voivodships in 2021	
Mapa 14. Dynamika liczby ludności zameldowanej na pobyt czasowy według gmin w 2021 r.	80
Map 14. Dynamics of the number of population registered for temporary stay by gminas in 2021	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
„W tym” "Of which"	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
m.	gmina miejska urban gmina
gm. w.	gmina wiejska rural gmina
gm. m.-w.	gmina miejsko-wiejska urban-rural gmina
pow.	powiat powiat
woj.	województwo voivodship
pp.	punkt promilowy promile point
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point
poz.	pozycja
tabl.	tablica table
ust.	ustęp
Dz. U.	Dziennik Ustaw
r.	rok
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
nr (Nr) No.	numer number

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
PESEL	Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności Universal Electronic System for Registration of the Population
TERYT	Krajowy Rejestr Urzędowy Podziału Terytorialnego Kraju National Official Register of the Territorial Division of the Country
KTS	System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych Coding system for Territorial and Statistical Units
NUTS	Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych Classification of Territorial Units for Statistical Purposes

Wstęp

W niniejszej publikacji przedstawiono sytuację demograficzną województwa małopolskiego w 2021 r., która podobnie jak w 2020 r. kształtowała się pod wpływem trwającej pandemii COVID-19 wywołanej koronawirusem SARS-CoV-2. Większość zmian w zjawiskach porównano z poprzednim rokiem, a dodatkowo wykazano wartości krajowe.

Opracowanie składa się z syntezy, czterech rozdziałów oraz części tabelarycznej zawierającej dane według powiatów i gmin.

Podstawowe tendencje w rozwoju demograficznym województwa małopolskiego opisano w syntezie.

W rozdziale 1 zaprezentowano stan ludności i jej rozmieszczenie w układzie terytorialnym z uwzględnieniem graficznej prezentacji liczby ludności według płci w ostatnich trzech narodowych spisach powszechnych. Typologia J.W. Webba pozwoliła na zakwalifikowanie województwa, powiatów oraz gmin do aktywnych lub nieaktywnych demograficznie.

W rozdziale 2 przedstawiono struktury ludności według płci, ekonomicznych, biologicznych i edukacyjnych grup wieku. Opisano, potwierdzony licznymi wskaźnikami, proces starzenia się mieszkańców, w tym scharakteryzowano podwójne starzenie się ludności (double ageing). Podobnie jak w poprzednim roku nawiązano do programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+” wykazując liczbę osób w tym wieku według gmin województwa małopolskiego. Zgodnie z typologią demograficzną trójkąta Osanna, dokonano kwalifikacji województwa, powiatów i gmin do trzech typów demograficznych: młodość, stabilizacja i starość demograficzna.

Kolejny rozdział zawiera analizę zmian w ruchu naturalnym. Związki małżeńskie i rozwody ujęto w różnych układach strukturalnych. Z zakresu urodzeń podano poziom wykształcenia, wiek środkowy matek oraz dane dotyczące urodzeń według miesięcy i dni tygodnia. Ujęto także podstawowe wskaźniki dotyczące płodności i dzietności kobiet. W podrozdziale „Umieralność” podano najczęstsze przyczyny zgonów mieszkańców, w tym zgony na COVID-19. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet przedstawiono według podregionów z podaniem różnicy wieku pomiędzy trwaniem życia kobiet a trwaniem życia mężczyzn. W każdym z tematów uwzględniono współczynniki natężenia.

W rozdziale 4 mówiono zmiany w ruchu wędrownym ludności na pobyt stały i czasowy, a także wskazano kierunki migracji zagranicznych na pobyt stały według kontynentów oraz wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Każdy rozdział kończy zestaw tematycznych wykresów, na których przedstawiono województwo na tle kraju i pozostałych województw.

Uwagi metodologiczne i objaśnienia pozostałych pojęć statystycznych zamieszczono na końcu opracowania.

Źródła danych do opracowania niniejszej publikacji stanowiły:

- bilanse stanu i struktury ludności na terenie gminy, które sporządzane są dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu: urodzeń i zgonów, migracji ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały oraz czasowy) oraz zmian w podziale administracyjnym kraju;
- dane z tablicy bilansowej za 2020 r. i 2021 r., które zostały opracowane na podstawie NSP 2021;
- rejestry Ministerstwa Cyfryzacji – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały oraz czasowy;
- sprawozdawczość urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
- sprawozdawczości sądów – o prawomocnie orzeczonych rozwodach i separacjach.

Introduction

This publication presents the demographic situation of Małopolskie Voivodship in 2021, which like in 2020, was shaped by the ongoing COVID-19 pandemic caused by the SARS-CoV-2 coronavirus. Most of the changes in the phenomena were compared to the previous year, and also against the background of the country.

The study consists of a synthesis, four chapters and tabular section containing data by powiats and gminas.

Basic trends in the demographic development of Małopolskie Voivodship are described in the synthesis.

Chapter 1 presents the size of the population and its distribution in the territorial layout, including a graphical presentation of the population by sex in the last three national censuses. The typology of J.W. Webb allowed to classify the voivodship, powiats and gminas as demographically active or inactive.

Chapter 2 presents population structures by sex, economic, biological and educational age groups. Population ageing process confirmed by numerous indicators was described, including the double ageing of the population. As in the previous year, reference was made to the programme of the Ministry of Family and Social Policy "Care 75+" showing the number of people of this age by gminas of Małopolskie Voivodship. According to the demographic typology of Osanna's triangle, the voivodship, powiats and gminas have been classified into three demographic types: youth, stabilisation and demographic old age.

The next chapter contains an analysis of changes in vital statistics. Marriages and divorces are included in different structural arrangements. From the field of births, the level of education, the middle age of mothers and data on births by month and day of the week are given. Basic indicators of female fertility and childbearing are also included. In the subsection 'Mortality', the most common causes of death for residents are given, including deaths per COVID-19. Life expectancy for males and females is presented by subregion with the age difference between female life expectancy and male life expectancy. Each of topics includes intensity factors.

Chapter 4 discusses changes in the migration of people for permanent and temporary residence, and also indicates directions of international migration for permanent residence by continents and selected member states of the European Union.

Each chapter concludes with a set of thematic charts presenting the voivodship against the background of the country and other voivodships.

Methodological notes and explanations of the other remaining statistical concepts are provided at the end of the study.

Data sources for the preparation of this publication were:

- balance sheets of the population size and structure on the area of gmina, which are prepared for the inter-census periods based on the results of the last census, considering: births and deaths, population migration (registration and deregistration for permanent residence from other gminas and from abroad for permanent and temporary residence) and changes in the administrative division of the country;
- balance table data for 2020 and 2021, which were compiled on the basis of the Census 2021;
- registers of the Ministry of Digital Affairs – on internal and international migration of population for permanent and temporary residence;
- reporting of registry offices – on registered marriages, births and deaths;
- court reporting – on legally valid divorces and separations.

Synteza

Liczba ludności województwa małopolskiego na koniec grudnia 2021 r. wyniosła 3430,4 tys. osób i stanowiła 9,0% ogólnej liczby ludności kraju. W porównaniu z 2020 r. odnotowano jej spadek o 0,1%.

Zgodnie z klasyfikacją J.W. Webba województwo małopolskie jest nieaktywne demograficznie. Uzyskany typ E potwierdzony został przez ujemny przyrost naturalny, który nie był kompensowany przez dodatnie saldo migracji.

W strukturze ludności według płci niezmiennie od kilku lat przeważały kobiety, które stanowiły 51,5% ludności województwa. Współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, pozostał na niezmiennym od kilku lat poziomie i wyniósł 106.

Obserwowana w ciągu ostatnich lat tendencja wzrostu mediany wieku, wskaźników starości i wsparcia międzypokoleniowego w dalszym ciągu potwierdziła proces starzenia się mieszkańców.

Mediana wieku mieszkańców województwa małopolskiego w 2021 r. wyniosła 40,3 lat wobec 40,0 lat w 2020 r. Przeciętnie, ludność na obszarach wiejskich województwa była młodsza od ludności mieszkającej w miastach. Mediana wieku ludności wsi wyniosła 39,2 lat wobec 41,5 lat mieszkańców miast. Biorąc pod uwagę medianę wieku według płci, mężczyźni byli młodszy od kobiet. Mediana wieku mężczyzn w województwie małopolskim wyniosła 39,0 lat, a kobiet 41,7 lat.

Wskaźnik starości w 2021 r. wyniósł 106 osób w wieku 65 lat i więcej na 100 dzieci w wieku 0–14 lat (średnio na 100 potencjalnych wnuków przypadało 106 dziadków i babć), tj. o 1 osobę więcej niż w 2020 r.

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pozwala m.in. na określenie potrzeb związanych z opieką społeczną i ochroną zdrowia.

W 2021 r. w województwie małopolskim wskaźnik wyniósł 12 osób wobec 11 osób w 2020 r. Oznacza to, że 12 osób w wieku 85 lat i więcej przypadało na 100 osób w wieku 50–64 lata.

Typologia trójkąta Osanna, uwzględniająca strukturę ekonomicznych grup wieku, pozwoliła na zakwalifikowanie województwa małopolskiego do grupy województw młodych demograficznie. Województwo zaliczone zostało do typu młodości demograficznej (typ III), ponieważ w dalszym ciągu udział dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat był większy od przeciętnego w kraju o 0,9 p. proc. i wyniósł 19,3%, udział ludności w wieku 18–59/64 lata był większy o 0,9 p. proc. (60,0%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był mniejszy o 1,8 p. proc. od średniego w kraju i wyniósł 20,7%.

W końcu roku liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym liczyła 663,2 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 0,4%. Udział tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości wyniósł 19,3%.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 2057,4 tys. osób i zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim rokiem o 0,6%. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 60,0%.

W dalszym ciągu obserwowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. W końcu analizowanego okresu grupa ta liczyła 709,8 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 1,0%. Udział omawianej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 20,7%.

Relacja osób w wieku nieprodukcyjnym do wieku produkcyjnego, czyli współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 67 osób wobec 66 osób w 2020 r.

W omawianym roku zawarto 16,6 tys. związków małżeńskich, tj. o 15,1% więcej niż przed rokiem. Współczynnik małżeństw wyrażający liczbę zawartych małżeństw na 1 tys. ludności wyniósł 4,9.

Sądy orzekły prawomocnie 4,4 tys. rozwodów, tj. o 15,2% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem. Współczynnik rozwodów na 1 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej wyniósł 1,6.

W omawianym roku ujemny przyrost naturalny spowodowany został przewagą liczby zgonów nad liczbą urodzeń i wyniósł minus 7,4 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności wyniósł minus 2,2 wobec minus 1,0 w 2020 r.

W porównaniu z poprzednim rokiem liczba urodzeń spadła o 5,9%. Zarejestrowano 33,3 tys. urodzeń żywych. Współczynnik urodzeń na 1 tys. ludności wyniósł 9,7.

W badanym roku współczynnik dzietności wyniósł 1,35 wobec 1,41 w 2020 r. W dalszym ciągu był poniżej poziomu urodzeń gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń.

W województwie małopolskim zarejestrowano 40,7 tys. zgonów, tj. o 4,9% więcej niż w 2020 r. Współczynnik zgonów na 1 tys. ludności wyniósł 11,9. Zmarło 100 dzieci w wieku poniżej 1 roku życia, tj. o 19,4% mniej w porównaniu z 2020 r. Współczynnik zgonów niemowląt, obliczany na 1 tys. urodzeń żywych wyniósł 3,0 i w porównaniu z poprzednim rokiem był niższy o 0,5 pp.

Ogólne saldo migracji na pobyt stały ukształtowało się na poziomie plus 4,8 tys. osób wobec plus 4,0 tys. osób w 2020 r. W przeliczeniu na 1 tys. ludności wyniosło plus 1,4 wobec plus 1,2 w 2020 r.

Executive summary

The population of Małopolskie Voivodship at the end of December 2021 was 3430.4 thousand persons and constituted 9.0% of the total population of the country. Compared to 2020, it decreased by 0.1%.

According to the J.W. Webb classification Małopolskie Voivodship is demographically inactive. The obtained type E was confirmed by the negative birth rate, which was not compensated by the positive migration balance.

In the population structure by sex, females have consistently dominated for several years, constituting 51.5% of the population of the voivodship. The femininity ratio, determining the number of females per 100 males, has remained unchanged for several years and amounted to 106.

The growing trend in the median age, ageing ratio and intergenerational support indicator, observed in recent years, still confirmed the ageing process of inhabitants.

The median age of residents of Małopolskie Voivodship in 2021 amounted to 40.3 years towards 40.0 years in 2020. On average, the population in rural areas of the voivodship was younger than the population living in urban areas. The median age of the rural population was 39.2 years towards 41.5 years of urban residents. Considering the median age by gender, males were younger than females. The median age of males in Małopolskie Voivodship was 39.0 years and of females 41.7 years.

The ageing ratio in 2021 was 106 people aged 65 and more per 100 children aged 0–14 (on average there were 106 grandfathers and grandmothers per 100 potential grandchildren), i.e. by 1 person more than in 2020.

The intergenerational support indicator allows determining the needs related to, among others, social care and health care.

In 2021, in Małopolskie Voivodship this indicator amounted to 12 persons towards 11 persons in 2020. This means that there were 12 persons aged 85 and more per 100 persons aged 50–64.

The Osanna triangle typology, taking into account the structure of economic age groups, allowed to qualify Małopolskie Voivodship for the group of demographically young voivodships. The voivodship was included in the type of demographic youth (third type), because the share of children and youth aged 0–17 was higher than the national average by 0.9 pp and amounted to 19.3%, the share of population aged 18–59/64 was higher by 0.9 pp (60.0%), and the share of population aged 60/65 and more was lower by 1.8 pp from the national average and amounted to 20.7%.

At the end of the year, the pre-working age population was 663.2 thousand people and compared to 2020 increased by 0.4%. The share of this economic group in the total population amounted to 19.3%.

The working age population amounted to 2057.4 thousand people of working age and compared to the previous year decreased by 0.6%. The share of this group in the total population was 60.0%.

An increase in the number of post-working age population has been still observed. At the end of the analysed period, this group numbered 709.8 thousand people and compared to 2020 increased by 1.0%. The share of the discussed group in the total population was 20.7%.

The ratio of people of non-working age to working age population, that is the age dependency ratio amounted to 67 persons towards 66 persons in 2020.

In the discussed year, 16.6 thousand marriages were contracted, i.e. 15.1% more than in the previous year. The marriage rate expressing the number of marriages per 1 thousand population was 4.9.

The courts legally pronounced 4.4 thousand divorces, i.e. 15.2% more compared to the previous year. The divorce rate per 1 thousand population aged 20 and over was 1.6.

In the discussed year, the negative natural increase was caused by the prevalence of deaths over births and amounted to minus 7.4 thousand people. Natural increase rate per 1 thousand population amounted minus 2.2 towards minus 1.0 in 2020.

In comparison with the previous year the number of births decreased by 5.9%. 33.3 thousand live births were registered. Birth rate per 1 thousand population amounted to 9.7.

In the analysed year, the total fertility rate was 1.35 towards 1.41 in 2020. It was still below the level of births guaranteeing a simple replacement of generations.

In Małopolskie Voivodship, 40.7 thousand deaths were registered, i.e. by 4.9% more than in 2020. Death rate per 1 thousand population amounted to 11.9. 100 children under the age of 1 died, i.e. by 19.4% less compared to 2020. Infant mortality rate, calculated per 1 thousand live births amounted to 3.0 and was higher by 0.5 pp in comparison with the previous year.

Total net migration for permanent residence shaped at the level of plus 4.8 thousand persons towards plus 4.0 thousand persons in 2020. Calculating per 1 thousand population it was plus 1.4 towards plus 1.2 in 2020.

Rozdział 1

Chapter 1

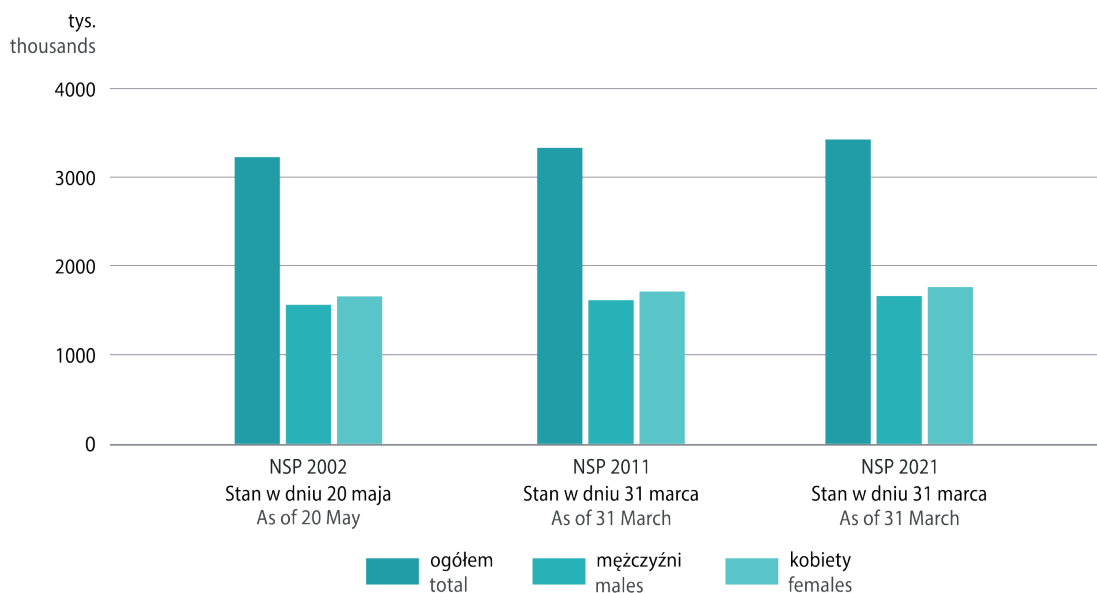
Stan ludności i jej rozmieszczenie w układzie terytorialnym

Size of population and its structure in territorial layout

W 2021 r. wyniki Narodowego Spisu Powszechnego w porównaniu z poprzednimi spisami wykazały wzrost ogólnej liczby ludności województwa małopolskiego. W 2021 r. według stanu w dniu 31 grudnia w porównaniu z rokiem poprzednim obserwowano spadek liczby ludności. Od wielu lat utrzymujący się na takim samym poziomie udział ludności miast w ogólnej liczbie ludności zmniejszył się, natomiast na obszarach wiejskich liczba ludności wzrosła. Zgodnie z klasyfikacją J.W. Webba województwo osiągnęło typ E i zaliczone zostało do nieaktywnych demograficznie, co oznacza, że ujemny przyrost naturalny nie był kompensowany przez dodatnie saldo migracji.

Według ostatecznych wyników Narodowego Spisu Powszechnego 2021 w województwie małopolskim 31 marca 2021 r. mieszkało 3432,3 tys. osób. W porównaniu z wynikami NSP 2011 liczba ludności zwiększyła się o 2,8%, a w stosunku do wyników NSP 2002 r. o 6,2%.

Wykres 1. Ludność według Narodowych Spisów Powszechnych
Chart 1. Population by National Censuses

Na koniec grudnia 2021 r. liczba ludności województwa wyniosła 3430,4 tys. osób i stanowiła 9,0% ogólnej liczby ludności kraju. W porównaniu z 2020 r. w województwie notowano spadek liczby ludności o 2,3 tys. osób, tj. 0,1% (w kraju – spadek o 0,5%).

W miastach zaobserwowano ubytek ludności o 5,0 tys. osób, natomiast na obszarach wiejskich liczba ludności wzrosła o 2,7 tys.

Znaczący wpływ na stan ludności miał ujemny przyrost naturalny (minus 7,4 tys.), dodatnie ogólne saldo migracji stałej (4,8 tys. osób), a także ujemna różnica sald migracji na pobyt czasowy (minus 0,1 tys.).

Wykres 2. Dynamika zmian liczby ludności

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 2. Dynamics of population changes

As of 31 December

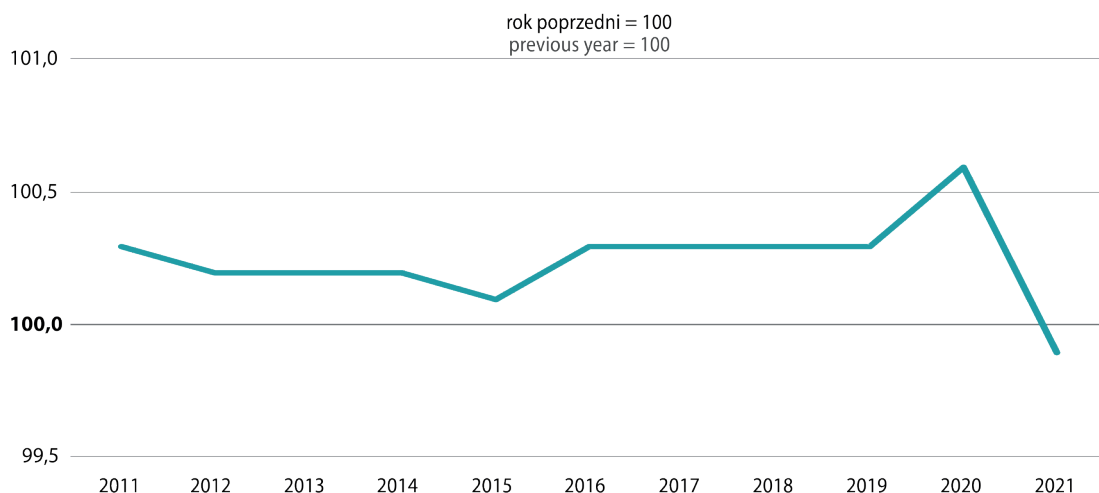
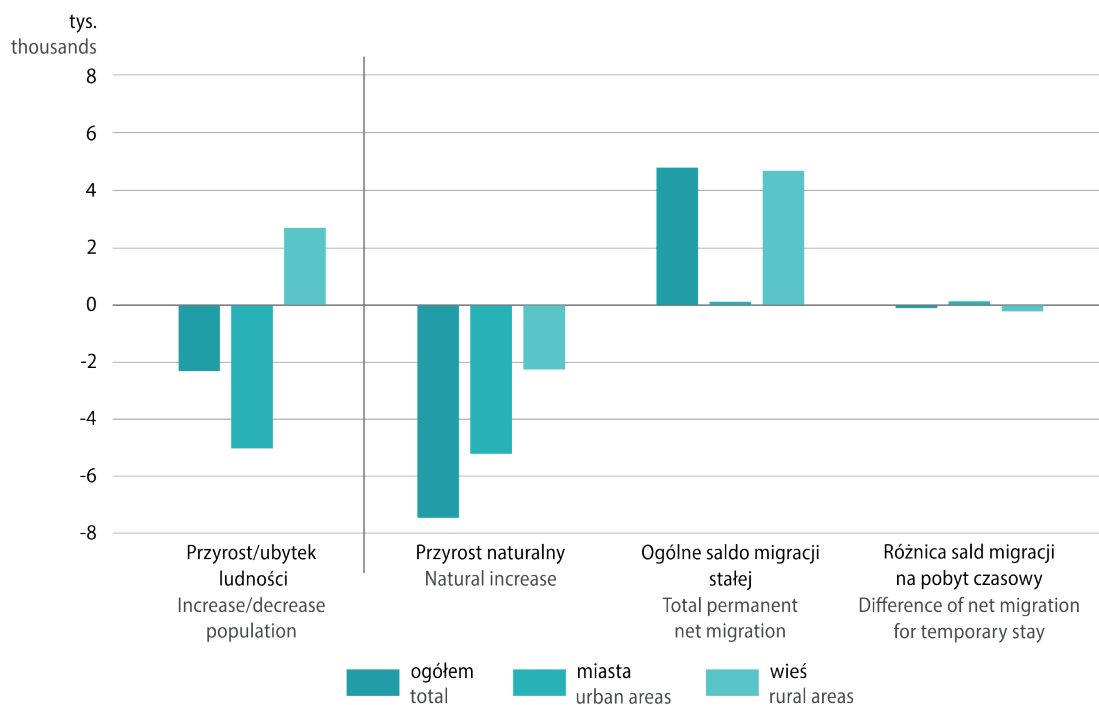
Wykres 3. Przyrost/ubytek ludności, przyrost naturalny, ogólne saldo migracji stałej i różnica sald migracji na pobyt czasowy według miejsca zamieszkania w 2021 r.

Chart 3. Increase/decrease, natural increase, total permanent net migration and difference of net migration for temporary stay by the place of residence in 2021

Prognoza ludności Głównego Urzędu Statystycznego na lata 2014–2050 wskazuje wzrost liczby mieszkańców województwa, który miał następować jeszcze przez kilka lat z różnym stopniem nasilenia. W roku 2020 nastąpił wzrost liczby ludności o 0,6% w porównaniu z 2019 r., a rok 2021 był pierwszym, w którym ludności ubyło w porównaniu do poprzedniego roku.

W prognozie wykazano, że w 2050 r. województwo małopolskie będzie liczyło 3279,4 tys. mieszkańców. Porównując z liczbą ludności w 2021 r. może nastąpić jej spadek o 4,4% (<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2014-2050-opracowana-2014-r,1,5.html>).

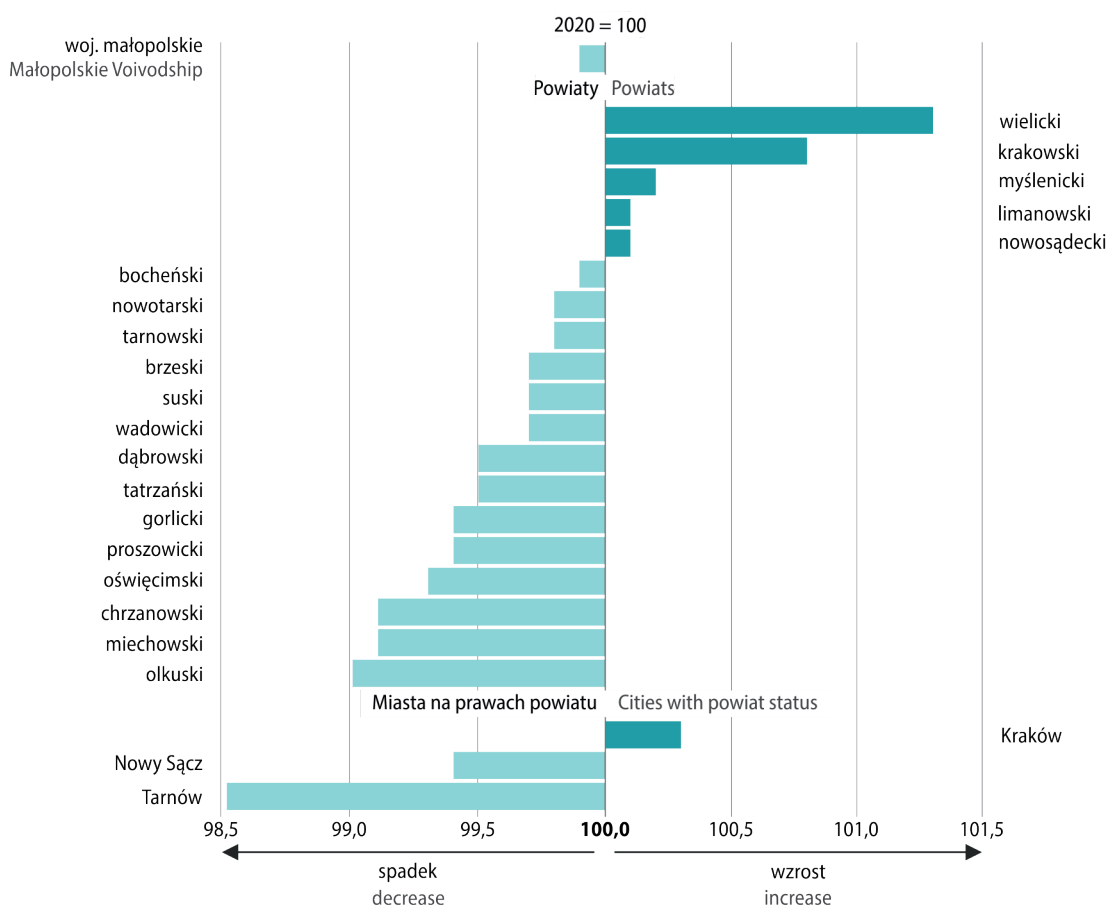
W porównaniu z poprzednim rokiem wzrost liczby ludności wystąpił tylko w 6 powiatach: wielickim (1,3%), krakowskim (0,8%), Krakowie (0,3%), myślenickim (0,2%), limanowskim i nowosądeckim (po 0,1%). W pozostałych 16 powiatach liczba mieszkańców zmniejszyła się. Najwięcej osób ubyło w Tarnowie (1,5%).

Wykres 4. Dynamika liczby ludności według powiatów w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 4. Dynamics of population number by powiats in 2021

As of 31 December

W 2021 r. najwięcej ludności liczył Kraków – miasto na prawach powiatu, w którym mieszkało 802,6 tys. osób (23,4% w ogólnej liczbie ludności województwa), a drugim pod względem liczby ludności był powiat krakowski – 298,1 tys. osób (8,7%).

Spośród 179 gmin, w grupie gmin miejsko-wiejskich najliczniejszą gminą była Wieliczka (pow. wielicki), w której mieszkało 67,0 tys. osób (2,0% w ogólnej liczbie mieszkańców województwa), a najmniej osób, tj. 5,3 tys. mieszkało w gminie powiatu proszowskiego – Koszyce (0,2%).

Podobnie jak w 2020 r., wśród pozostałych gmin (miejskich i wiejskich), najliczniejszą było miasto Oświęcim (pow. oświęcimski) – 36,6 tys. osób; 1,1% w ogólnej populacji województwa, a najmniej liczną Racławice – gmina wiejska należąca do powiatu miechowskiego (2,4 tys.; 0,1%).

W końcu 2021 r. w miastach województwa małopolskiego mieszkało 1644,7 tys. osób. Udział ludności zamieszkałej w miastach w ogólnej liczbie ludności wyniósł 47,9% (kraj – 59,7%) i w stosunku do poprzedniego roku zmniejszył się o 0,2 p. proc. Wyższy udział od średniej wojewódzkiej obserwowano w 2 powiatach: chrzanowskim (60,7%), oświęcimskim (51,7%). Najmniejszy udział ludności miejskiej wystąpił w powiecie tarnowskim (11,6%).

Ludność wiejska liczyła 1785,6 tys. osób i stanowiła 52,1% ogólnej liczby ludności województwa (kraj – 40,3%) i była wyższa o 0,2 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku. Udziały powyżej średniej wojewódzkiej osiągnęło 17 powiatów, w tym najwyższe wystąpiły w powiatach sąsiadujących z miastami na prawach powiatu: tarnowskim (88,4%), krakowskim (85,1%) i nowosądeckim (83,9%). Ponadto wysoki udział ludności wiejskiej (powyżej 80%) w ogólnej zbiorowości obserwowano także w powiatach limanowskim i proszowickim (odpowiednio 82,9% i 80,5%).

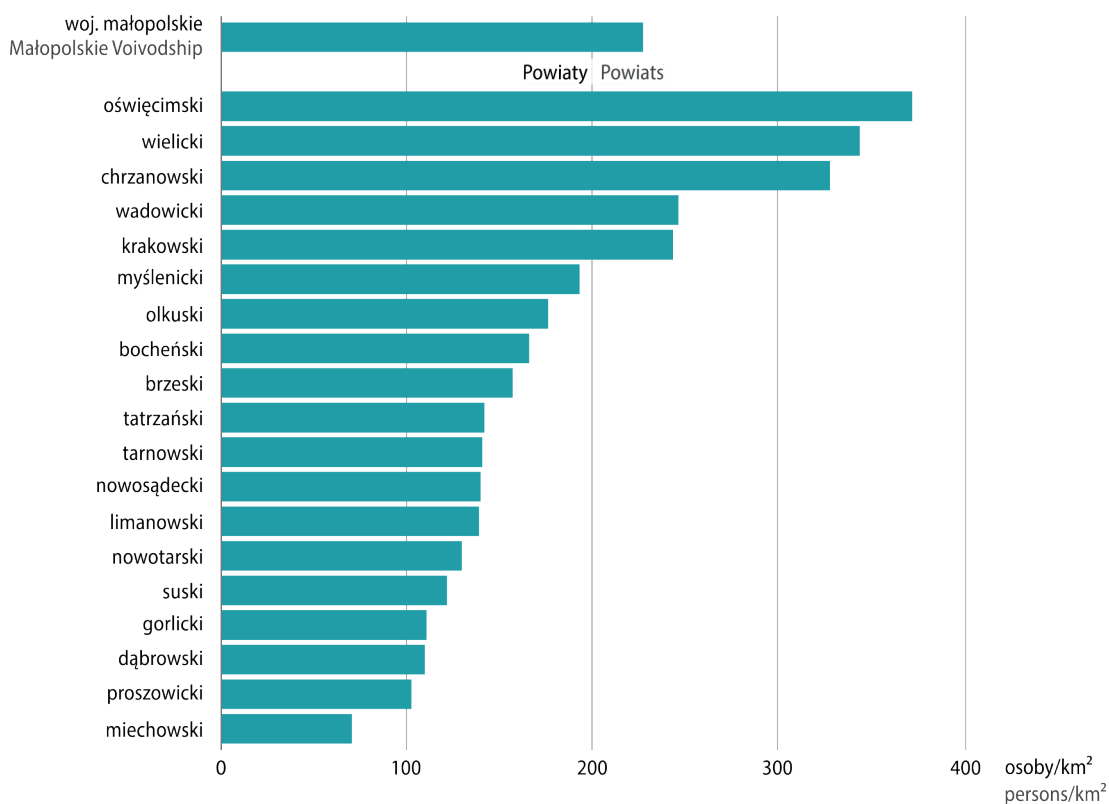
Gęstość zaludnienia to miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium – wyrażana najczęściej w osobach na 1 km² (również w osobach na 1 ha – przy bardzo dużym zaludnieniu np. w aglomeracjach).

Wykres 5. Gęstość zaludnienia według powiatów^a w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 5. Density of population by powiats^a in 2021

As of 31 December

^a Ze względu na wartości ekstremalne, na wykresie nie uwzględniono miast na prawach powiatu: Kraków (2456 osób na 1 km²), Nowy Sącz (1406 osób na 1 km²), Tarnów (1451 osób na 1 km²).

^a Due to extreme values, the chart does not include cities with powiat status: Kraków (2456 persons/km²), Nowy Sącz (1406 persons/km²), Tarnów (1451 persons/km²).

Gęstość zaludnienia wyniosła 226 osób na 1 km² (kraj – 121 osób). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie, od najwyższego w Krakowie (2456 osób/km²) do najniższego w powiecie miechowskim (70 osób/km²).

W niniejszym opracowaniu przyrost naturalny i ogólne saldo migracji stały się podstawą typologii demograficznej jednostek przestrzennych według J. W. Webba¹. Obserwacja zależności między tymi dwoma czynnikami pozwoliła na kwalifikację województwa, powiatu i gminy do aktywnego bądź nieaktywnego typu demograficznego.

W 2020 r. ujemny przyrost naturalny był kompensowany przez dodatnie saldo migracji i zgodnie z typologią Webba województwo znajdowało się w grupie jednostek aktywnych osiągając typ D, natomiast w 2021 r. z uwagi na odwrócenie zależności między tymi zjawiskami województwo małopolskie stało się nieaktywne demograficznie, zmieniając typ na E.

W 2021 r. do aktywnych demograficznie zaliczono 6 powiatów: limanowski i nowosądecki stanowiły typ A, myślenicki i wielicki – typ C oraz Kraków i krakowski – typ D. Typu B, czyli dodatniego przyrostu naturalnego wyższego od dodatniego salda migracji nie osiągnął żaden powiat.

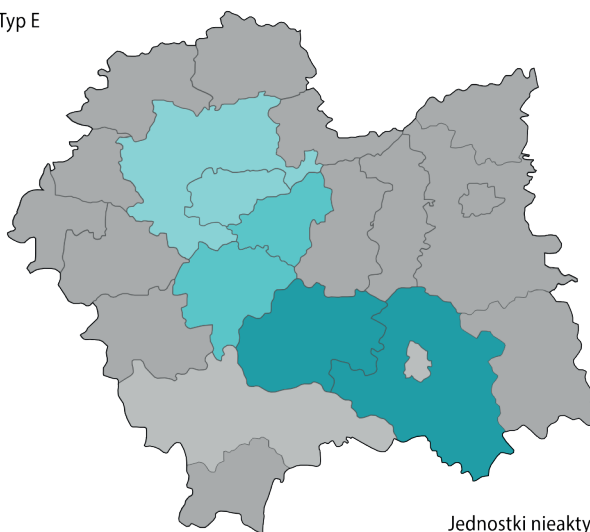
Pozostałe 16 powiatów to jednostki nieaktywne demograficznie. Do typu F zaliczono 14 powiatów: Tarnów, bocheński, brzeski, chrzanowski, dąbrowski, gorlicki, miechowski, olkuski, oświęcimski, proszowicki, suski, tarnowski, tatrzański oraz wadowicki, a do typu G – 2 powiaty: Nowym Sącz i nowotarski.

W porównaniu z 2020 r. powiat bocheński zmienił typ C (aktywny) na typ F (nieaktywny). Pozostały nadal nieaktywne, lecz zmieniły typ: powiat gorlicki (typ G na typ F) oraz nowotarski (typ H na typ G).

W omawianym roku, dodatniego przyrostu naturalnego, który nie kompensował ujemnego salda migracji (typ H) nie zanotowano w żadnym z powiatów.

Mapa 1. Typologia demograficzna powiatów według Webba^a w 2021 r.
Map 1. Demographic typology of powiats according to Webb^a in 2021

Województwo małopolskie = Typ E
Małopolskie Voivodship

Jednostki aktywne
Active units

- Typ A (2)
- Typ B zjawisko nie wystąpiło
the phenomenon did not occur
- Typ C (2)
- Typ D (2)

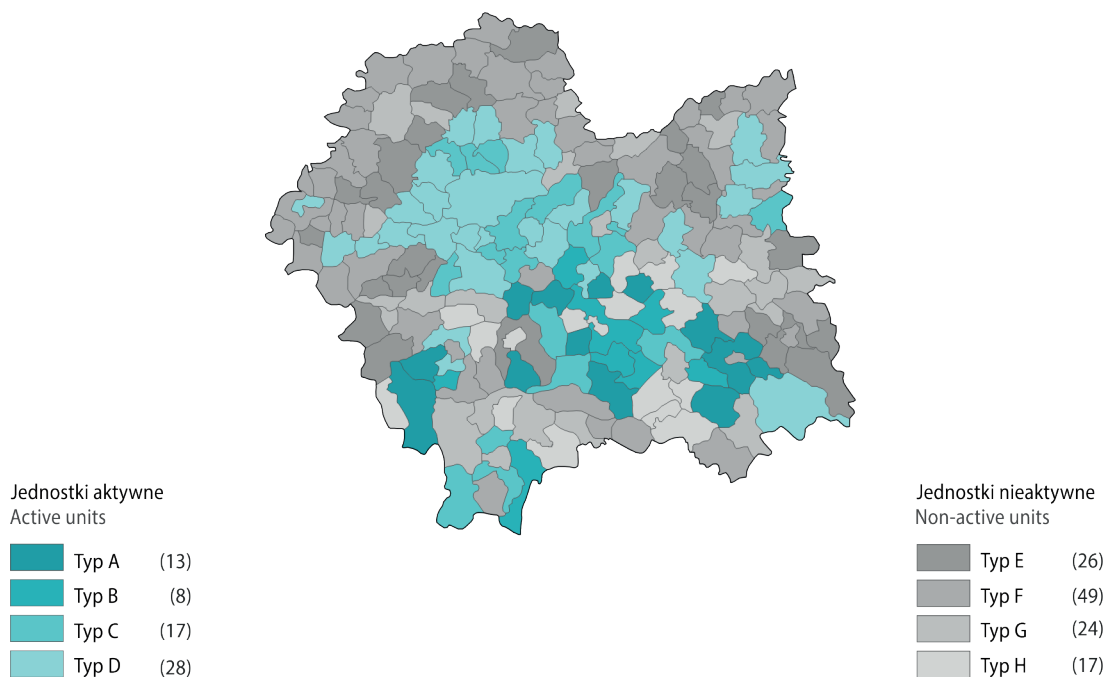
Jednostki nieaktywne
Non-active units

- Typ E zjawisko nie wystąpiło
the phenomenon did not occur
- Typ F (14)
- Typ G (2)
- Typ H zjawisko nie wystąpiło
the phenomenon did not occur

a Oznaczenia typów demograficznych – Patrz uwagi metodologiczne str. 83.
a Demographic types – See methodological notes page 87.

1 Patrz uwagi metodologiczne str. 83.

Mapa 2. Typologia demograficzna gmin według Webba^a w 2021 r.
 Map 2. Demographic typology of gminas according to Webb^a in 2021

^a Oznaczenia typów demograficznych – Patrz uwagi metodologiczne str. 83.
^a Demographic types – See methodological notes page 87.

W 2021 r. spośród 182 gmin (łącznie z miastami na prawach powiatu), 66 zakwalifikowano do aktywnych demograficznie, czyli zaludniających się (w 2020 r. – 81 gmin). Typ A wystąpił w 13 gminach; typ B i C w 25 gminach, a typ D w 28 gminach.

W badanym roku do nieaktywnych demograficznie zaliczono 116 gmin (2020 r. – 101 gmin). W 26 gminach wystąpił typ E, w 73 gminach typ F i typ G, a w 17 gminach typ H.

Jak wspomniano wyżej, typologia Webba uwzględnia dwa czynniki: przyrost naturalny i saldo migracji stałej. W wyniku równowagi liczby urodzeń z liczbą zgonów – 4 gminy: miejsko-wiejską Dobczyce (pow. myślenicki), gminy wiejskie Dobrą (pow. limanowski) oraz Siepraw (pow. myślenicki) zakwalifikowano wyłącznie na podstawie salda migracji stałej do typu C (aktywnego), a gminę miejsko-wiejską Czchów (pow. brzeski) do typu H (nieaktywnego).

Natomiast na skutek równowagi liczby zameldowań i wymeldowań w gminie Jerzmanowice-Przebinia (pow. krakowski) wzięto pod uwagę wyłącznie przyrost naturalny kwalifikując do nieaktywnych demograficznie (typ E).

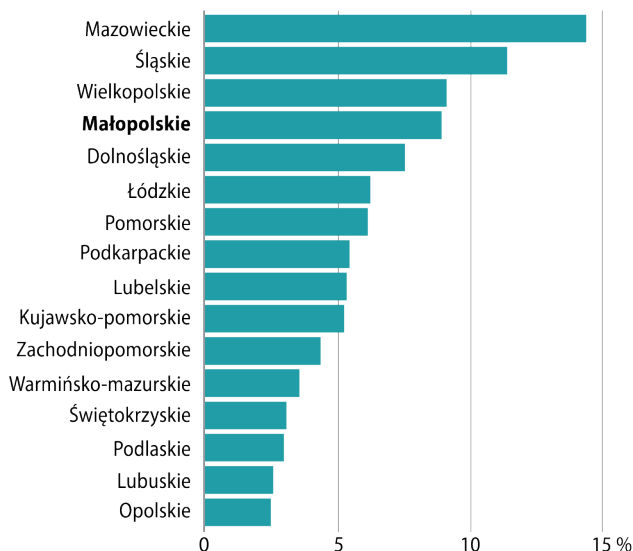
Województwo na tle kraju i pozostałych województw – stan ludności

Voivodship against the background of the country and other voivodships – size of population

Wykres 6. Udział ludności w ogólnej liczbie ludności kraju według województw w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

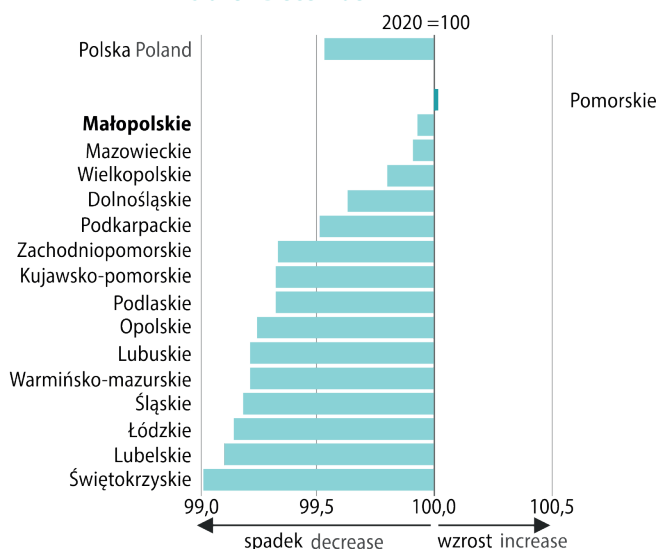
Chart 6. Share of population in the total population of the country by voivodships in 2021
As of 31 December

Wykres 7. Dynamika liczby ludności według województw w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

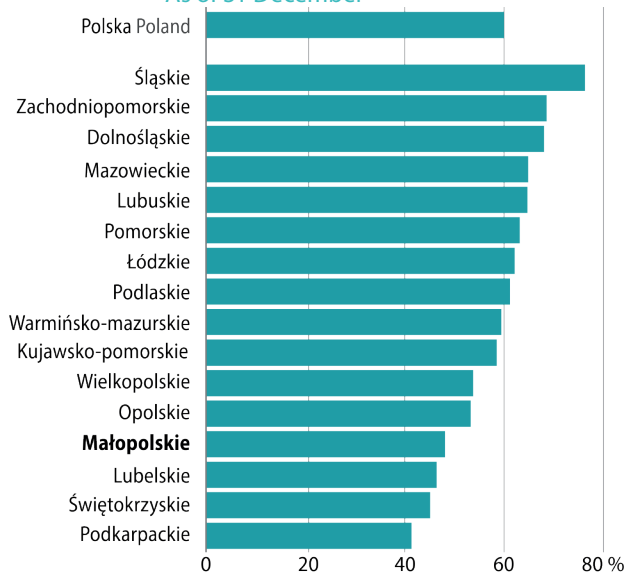
Chart 7. Dynamics of population number by voivodships in 2021
As of 31 December

Wykres 8. Udział ludności miejskiej w ogólnej liczbie ludności według województw w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Share of the urban population in the total population by voivodships in 2021
As of 31 December

Wykres 9. Gęstość zaludnienia według województw w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 9. Density of population by voivodships in 2021
As of 31 December

Rozdział 2

Chapter 2

Struktury ludności

Population structures

Struktura ludności według płci wskazała, że ponad połowę ludności województwa małopolskiego stanowiły kobiety. Współczynnik feminizacji pozostał na niezmiennym poziomie od kilku lat. Postępujący proces starzenia się mieszkańców potwierdziły: wzrost mediany wieku, wskaźników starości i starości demograficznej, wsparcia międzypokoleniowego oraz współczynnika obciążenia demograficznego.

Pomimo widocznych niekorzystnych zmian w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku, w porównaniu do przeciętnych w Polsce, zgodnie z typologią trójkąta Osanna województwo małopolskie zakwalifikowało się w dalszym ciągu do województw młodych demograficznie (typ III).

W strukturze biologicznych grup wieku najliczniejszą stanowiły osoby 15–64 lat. Najwyższy wzrost liczby ludności obserwowano w grupie osób 65 lat i więcej.

Ogólna liczba ludności według edukacyjnych grup wieku w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się. Najliczniejszą grupę stanowiły osoby 7–12 lat.

2.1. Struktura według płci

2.1. Structure by sex

W strukturze ludności według płci niezmiennie od kilku lat przeważały kobiety, które stanowiły 51,5% ludności województwa (kraj – 51,7%). Współczynnik feminizacji, określający liczbę kobiet przypadających na 100 mężczyzn, pozostał na niezmiennym od kilku lat poziomie i wyniósł 106 (kraj – 107).

Przewaga liczebna kobiet była większa w miastach niż na wsi (miasta – 112 kobiet na 100 mężczyzn, na wsi – 101 kobiet), a szczególnie widoczna w wieku poprodukcyjnym kobiet (60 lat i więcej), gdyż na 100 mężczyzn w tym samym wieku przypadało średnio 136 kobiet.

Współczynnik feminizacji jest to relacja liczby kobiet do liczby mężczyzn na danym obszarze, pomnożona przez 100; wskazuje ile kobiet przypada na 100 mężczyzn.

Współczynnik maskulinizacji to liczba mężczyzn przypadająca na 100 kobiet.

Przewagę liczby kobiet nad liczbą mężczyzn notowano we wszystkich 22 powiatach. Najwyższa dysproporcja płci, przewyższająca średnią w województwie, podobnie jak w roku poprzednim była w Krakowie, gdzie współczynnik feminizacji wyniósł 114.

W przekroju gmin (z wyłączeniem miast na prawach powiatu), największą przewagę kobiet nad mężczyznami zaobserwowano, wśród gmin miejsko-wiejskich, w Chrzanowie (pow. chrzanowski) – 109 kobiet na 100 mężczyzn, a wśród pozostałych gmin, tj. miejskich i wiejskich, w Zakopanem (pow. tatrzański) – 114 kobiet na 100 mężczyzn. W gminie wiejskiej Polance Wielkiej (pow. oświęcimski) współczynnik feminizacji był równy 100, z powodu takiej samej liczby mężczyzn jak też kobiet.

W 48 gminach województwa notowano przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet.

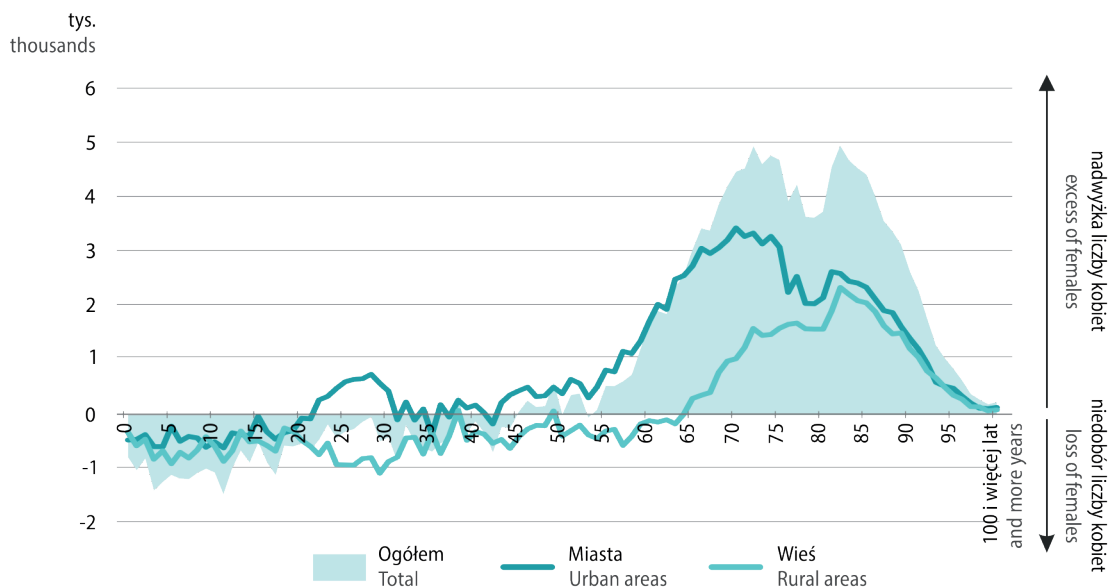
Najwyższe współczynniki maskulinizacji – odpowiednio po 106 mężczyzn na 100 kobiet w 2 gminach wiejskich: Lipnicy Murowanej (pow. bocheński) i Łabowej (pow. nowosądecki).

Wykres 10. Różnica między liczbą kobiet a liczbą mężczyzn według wieku w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 10. Difference between the number of females and the number of males by age in 2021

As of 31 December

2.2. Struktura według ekonomicznych grup wieku

2.2. Structure by economic age groups

Analiza struktur ludności według ekonomicznych grup wieku przyczynia się do podejmowania niektórych społecznych i ekonomicznych działań. Informacje wykorzystuje się między innymi do prognozowania liczby miejsc pracy, miejsc w szkołach, w przedszkolach itp. W strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku z roku na rok widoczny jest postępujący proces starzenia się populacji. Potwierdził to między innymi wzrost mediany wieku, wskaźnika starości, wsparcia międzypokoleniowego, współczynnika starości demograficznej.

Mediana wieku (wiek środkowy) ludności wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości (np. zamieszkującej określone terytorium). Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Na koniec 2021 r. mediana wieku mieszkańców województwa małopolskiego wyniosła 40,3 lat (kraj – 41,9 lat) wobec 40,0 lat w 2020 r., co oznacza, że połowa populacji nie osiągnęła tego wieku, a druga połowa go przekroczyła.

Przeciętnie ludność na obszarach wiejskich województwa była młodsza od ludności mieszkającej w miastach. Mediana wieku ludności wsi wyniosła 39,2 lata wobec 41,5 lat mieszkańców miast. Biorąc pod uwagę medianę wieku według płci, mężczyźni byli młodszy od kobiet. Mediana wieku mężczyzn w województwie małopolskim wyniosła 39,0 lat (kraj – 40,3 lat), a kobiet 41,7 lat (kraj – 43,5 lata).

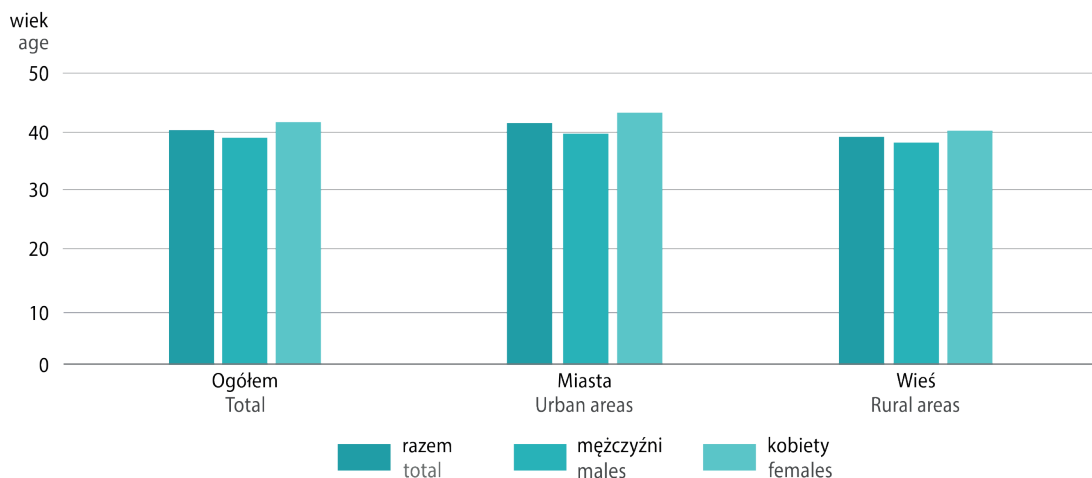
Podobnie jak w 2020 r., statystycznie najmłodszy mieszkańcy regionu mieszkali w powiecie limanowskim, gdzie mediana wieku wyniosła 36,9 lat, a najstarsi w Tarnowie – 44,9 lata.

Wykres 11. Mediana wieku ludności według płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 11. Median age of population by sex and the place of residence in 2021

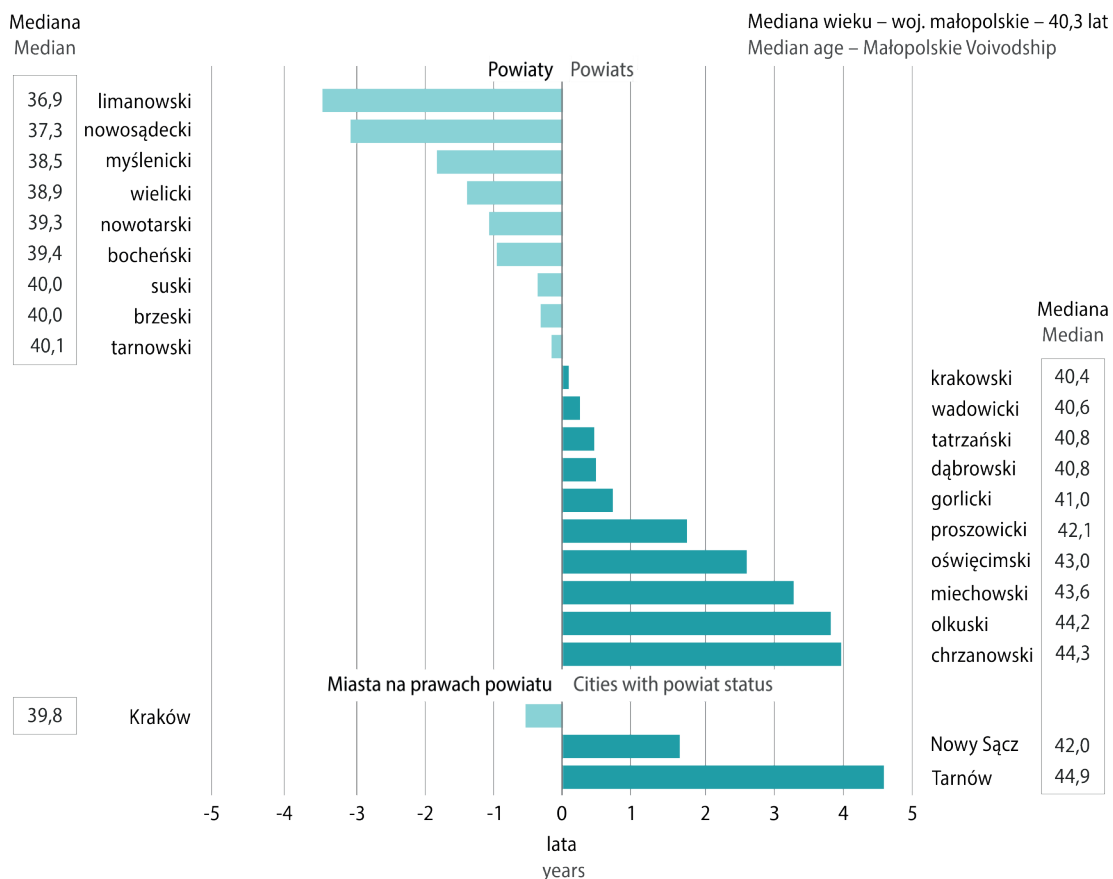
As of 31 December

Wykres 12. Różnica między medianą wieku w powiatach a przeciętną medianą wieku w województwie w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 12. Difference between median age in powiats and average median age in the voivodship in 2021

As of 31 December

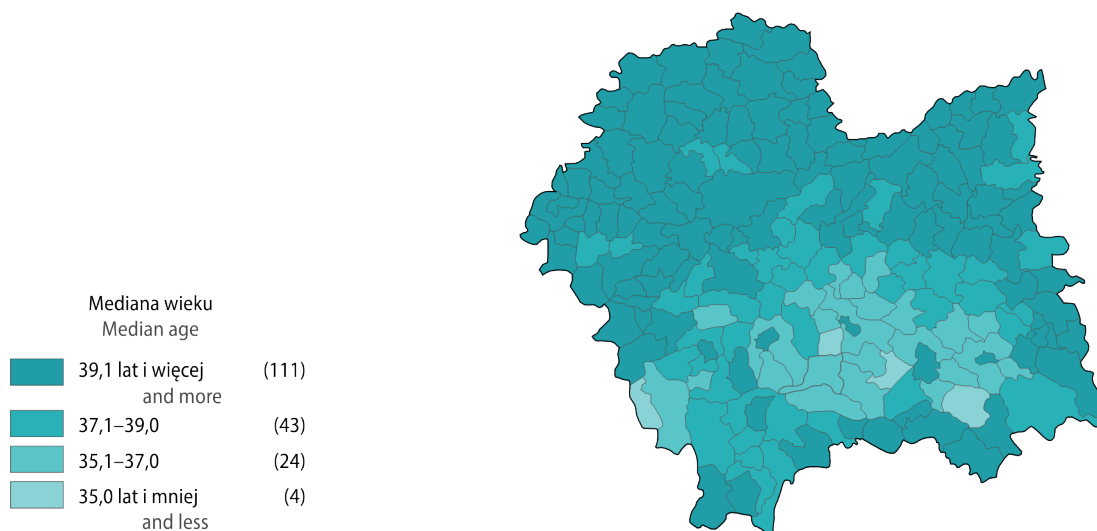
Większe zróżnicowanie średniego wieku mieszkańców zaobserwowano na poziomie gmin. W 2021 r., podobnie jak w poprzednim roku, najmłodszymi mieszkańcami byli mieszkańcy gminy wiejskiej Słupnice (pow. limanowski) – mediana wieku wyniosła tam 32,7 lata. Natomiast najstarszymi byli mieszkańcy gminy miejskiej Bukowno (pow. olkuski), gdzie średnia wieku była bliska 47 lat.

Mapa 3. Mediana wieku ludności według gmin w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 3. Median age of population by gminas in 2021

As of 31 December

Wskaźnik starości – relacja pokoleniowa dziadków i wnuczków, tj. liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat.

Wskaźnik starości w 2021 r. wyniósł 106 osób w wieku 65 lat i więcej na 100 dzieci w wieku 0–14 lat (średnio na 100 potencjalnych wnuków przypadało 106 dziadków i babć), tj. o 1 osobę więcej niż w 2020 r. (kraj – 122 osoby).

Wskaźnik starości osiągnął wartość poniżej 100 osób (więcej dzieci niż osób starszych) w połowie powiatów. Najniższa jego wartość była w powiecie limanowskim – 68 osób. Drugą połowę stanowiły powiaty, w których wartość wskaźnika starości była powyżej 100 osób, w tym najwyższa w Tarnowie (175 osób).

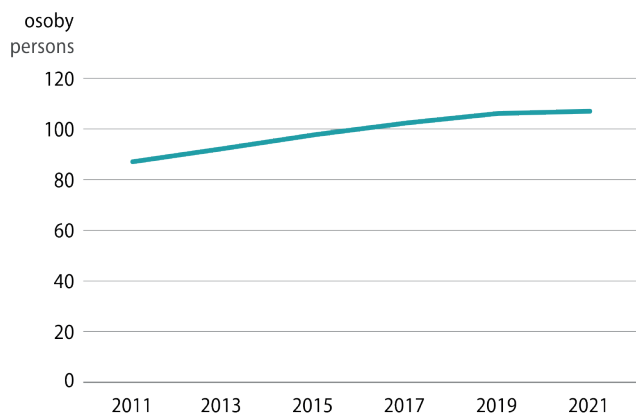
Na określenie potrzeb związanych między innymi z opieką społeczną i ochroną zdrowia pozwala wskaźnik wsparcia osób najstarszych, zwany także wskaźnikiem wsparcia międzypokoleniowego.

Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego, zwany również wskaźnikiem wsparcia osób najstarszych, to liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

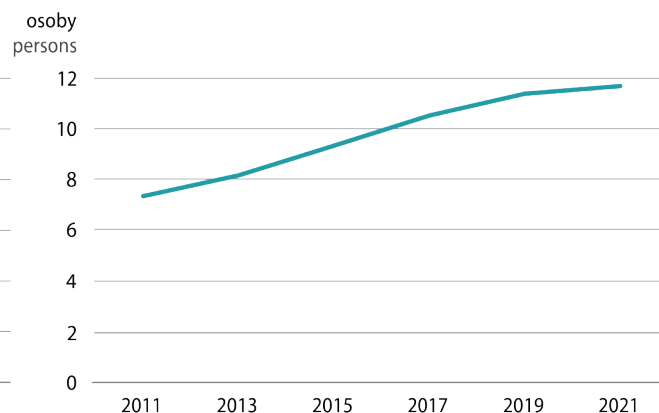
Zarówno w 2021 r. jak też w 2020 r. wskaźnik ten wyniósł blisko 12 osób (kraj – 11 osób). Oznacza to, że 12 osób w wieku 85 lat i więcej przypadało na 100 osób w wieku 50–64 lata. Zróżnicowanie wartości wskaźnika obserwowano na poziomie powiatów od najniższej wartości w powiatach: myślenickim, nowosądeckim i wielickim (po 9 osób) do najwyższej w Krakowie (16 osób).

Wykres 13. Wskaźnik starości

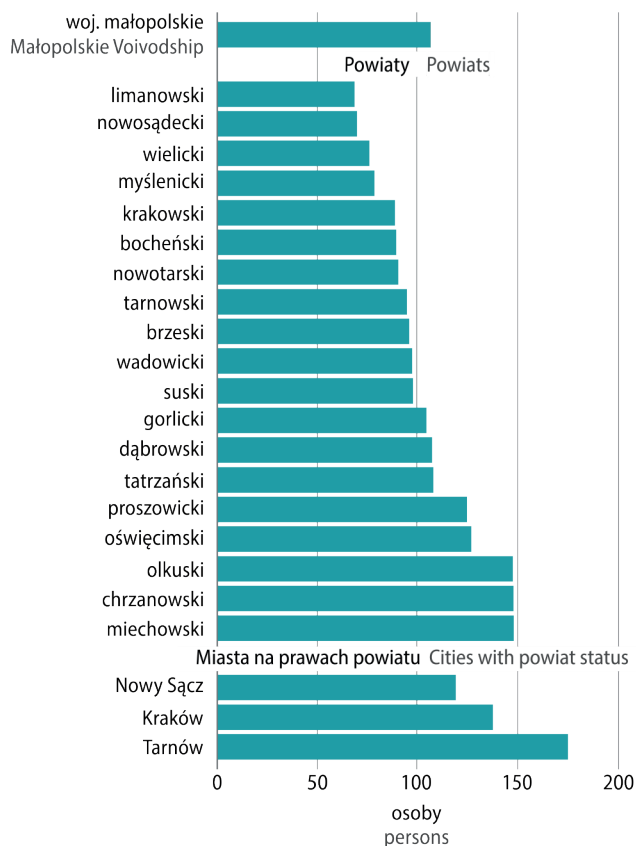
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 13. Ageing ratio
As of 31 December**Wykres 14. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego**

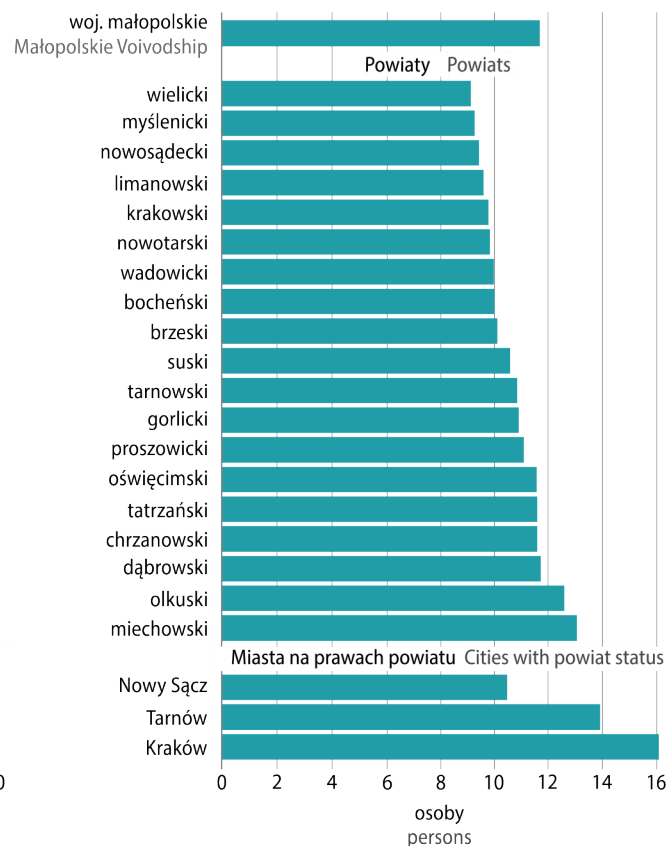
Stan w dniu 31 grudnia

Chart 14. Intergenerational support indicator
As of 31 December**Wykres 15. Wskaźnik starości według powiatów w 2021 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 15. Ageing ratio by powiats in 2021
As of 31 December**Wykres 16. Wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego według powiatów w 2021 r.**

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 16. Intergenerational support indicator by powiats in 2021
As of 31 December

Kolejnymi wyznacznikami starzenia się ludności są: współczynnik starości demograficznej i podwójne starzenie się.

Współczynnik starości demograficznej to udział osób w wieku 60 lub 65 lat i więcej w ogólnej liczbie ludności. W opracowaniu wzięto pod uwagę ludność w wieku 65 lat i więcej.

W województwie małopolskim, w 2021 r. osoby w wieku starszym (tj. 65 lat i więcej) stanowiły 17,5% w ogólnej liczbie ludności, tj. więcej o 0,3 p. proc. w porównaniu z 2020 r. Poziom współczynnika w województwie był o 1,4 p. proc. niższy od krajowego (18,9%).

Wartości powyżej średniej w województwie osiągnęło 10 powiatów, w tym najwyższą notowano w Tarnowie (22,6%), natomiast najniższy udział osób starszych (65 lat i więcej) w ogólnej liczbie ludności wystąpił w powiecie nowosądeckim (13,8%).

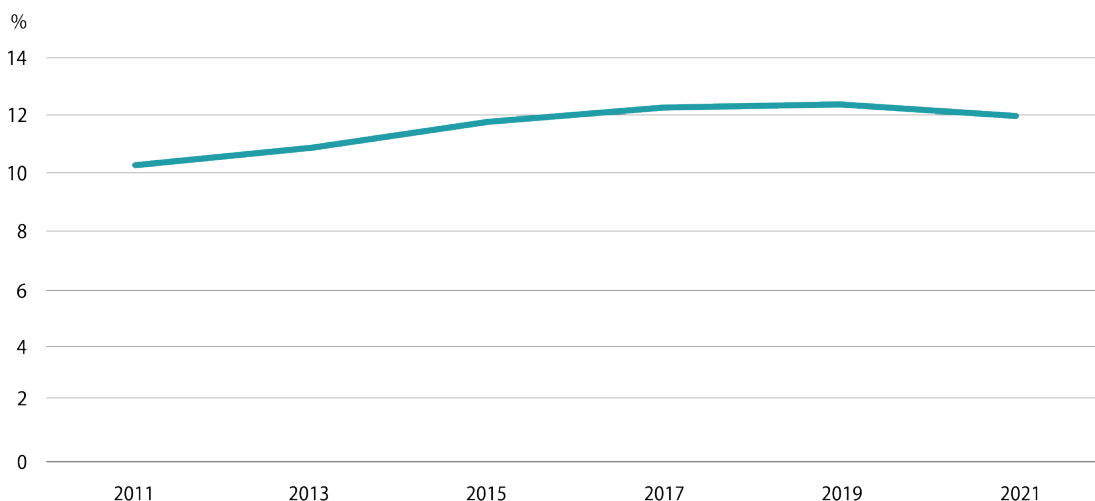
Podwójne starzenie się ludności to wzrost udziału osób w wieku 80 lub 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej. W opracowaniu wzięto pod uwagę liczbę ludności 85 lat i więcej.

Potwierdzeniem postępującego procesu starzenia się społeczeństwa, jest podwójne starzenie (tzw. double ageing). W województwie małopolskim od kilku lat obserwowano wzrost udziału osób w tzw. wieku sędziwym, tj. 85 lat i więcej w liczbie ludności 65 lat i więcej. W omawianym roku w porównaniu z 2011 r. udział ten wzrósł o 1,8 p. proc., natomiast w porównaniu z 2020 r. zjawisko podwójnego starzenia nie wystąpiło. W 2021 r. notowano spadek o 0,1 p. proc., a udział wyniósł 12,0%.

Wykres 17. Udział liczby ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności 65 lat i więcej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 17. Share of the population aged 85 and more in the population 65 and more
As of 31 December

Spośród 22 powiatów, w 5 powiatach w porównaniu z poprzednim rokiem wystąpiło zjawisko podwójnego starzenia się społeczeństwa. W grupie tej znalazły się następujące powiaty: oświęcimski (0,20 p. proc.), nowotarski (0,18 p. proc.), tatrzański (0,12 p. proc.), chrzanowski (0,08 p. proc.) i Tarnów (0,02 p. proc.)².

W 2021 r. udział ludności w wieku 85 lat i więcej w liczbie ludności w wieku 65 lat i więcej powyżej przeciętnej wojewódzkiej (12,0%) notowano w 8 powiatach: dąbrowskim (13,6%), tarnowskim (13,2%), Krakowie (12,9%), nowosądeckim i tatrzańskim (po 12,4%), Tarnowie i limanowskim (po 12,3%) oraz gorlickim (12,1%).

² Ze względu na niewielkie wartości wzrostu udziału – zjawisko podwójnego starzenia się według powiatów przedstawiono z dokładnością do 2 miejsc po przecinku.

Statystyki dotyczące liczby seniorów pozwalają na podejmowanie decyzji w zakresie zapotrzebowania na usługi opiekuńcze. Jednym z programów skierowanych do samorządów terytorialnych, dotyczącym grupy osób 75 lat i więcej jest Rządowy Program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Opieka 75+”.

W województwie małopolskim w 2021 r. mieszkało 242,3 tys. osób w wieku 75 lat i więcej, tj. o 0,5% więcej w porównaniu z 2020 r. Spośród 179 gmin (bez miast na prawach powiatu), gminą miejsko-wiejską o największej liczbie ludności w tej grupie wieku był Chrzanów (pow. chrzanowski) – 4,2 tys. osób, gminą miejską Oświęcim (pow. oświęcimski) – 3,7 tys. osób, a gminą wiejską Zabierzów (pow. krakowski) – 1,9 tys. osób.

Na dalszy wzrost liczby ludności w wieku 75 lat i więcej wskazuje prognoza demograficzna³. W województwie małopolskim prognozowana liczba ludności w tym wieku może wynosić w 2030 r. – 353,6 tys., w 2040 r. – 446,5 tys., a w 2050 r. – 517,2 tys. osób.

Program „Opieka 75+” skierowany jest do gmin miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich. Jednym z kryteriów przystąpienia gminy do Programu „Opieka 75+” jest liczba ludności gminy nieprzekraczająca 60 tys. mieszkańców.

Spośród 182 gmin województwa, w omawianym roku (z wyłączeniem 3 miast na prawach powiatu oraz gminy miejsko-wiejskiej Wieliczki (pow. wielicki)), w 178 gminach liczba ludności nie przekroczyła 60 tys. mieszkańców.

Pod tym względem najliczniejszą gminą miejsko-wiejską był Olkusz (pow. olkuski), w której notowano 46,6 tys. mieszkańców i 3,5 tys. osób w wieku 75 lat i więcej; gminą miejską Oświęcim (pow. oświęcimski) – 36,6 tys. mieszkańców i 3,7 tys. osób w wieku 75 lat i więcej; gminą wiejską Chełmiec (pow. nowosądecki) – 29,3 tys. osób i 1,4 tys. ludności w wieku 75 lat i więcej.

W 2021 r. liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wyniosła 663,2 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 0,4%. Udział tej grupy ekonomicznej w ogólnej zbiorowości wyniósł 19,3% (kraj – 18,4%). W miastach województwa udział był niższy niż na wsi o 4,5 p. proc. i stanowił 17,0%.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 2057,4 tys. osób, tj. o 0,6% mniej niż w roku poprzednim. Udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 60,0% (kraj – 59,1%). W miastach województwa udział ten był niższy niż na wsi o 0,7 p. proc. i wyniósł 59,6%.

Od kilku lat obserwuje się zmniejszanie liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy proporcjonalnym zmniejszaniu liczby ludności w składowych tej grupy ekonomicznej, tj. w wieku mobilnym i niemobilnym. Liczba osób w wieku produkcyjnym mobilnym w końcu omawianego okresu wyniosła 1306,4 tys. i w porównaniu z 2020 r. zmniejszyła się o 1,4%. Udział tej grupy w ogólnej zbiorowości wyniósł 38,1% (w 2020 r. – 38,6%). Liczba ludności w wieku produkcyjnym niemobilnym zwiększyła się o 0,8% w porównaniu z 2020 r. i wyniosła 751,0 tys., natomiast udział tej grupy w ogólnej liczbie ludności był wyższy o 0,2 p. proc. i wyniósł 21,9%.

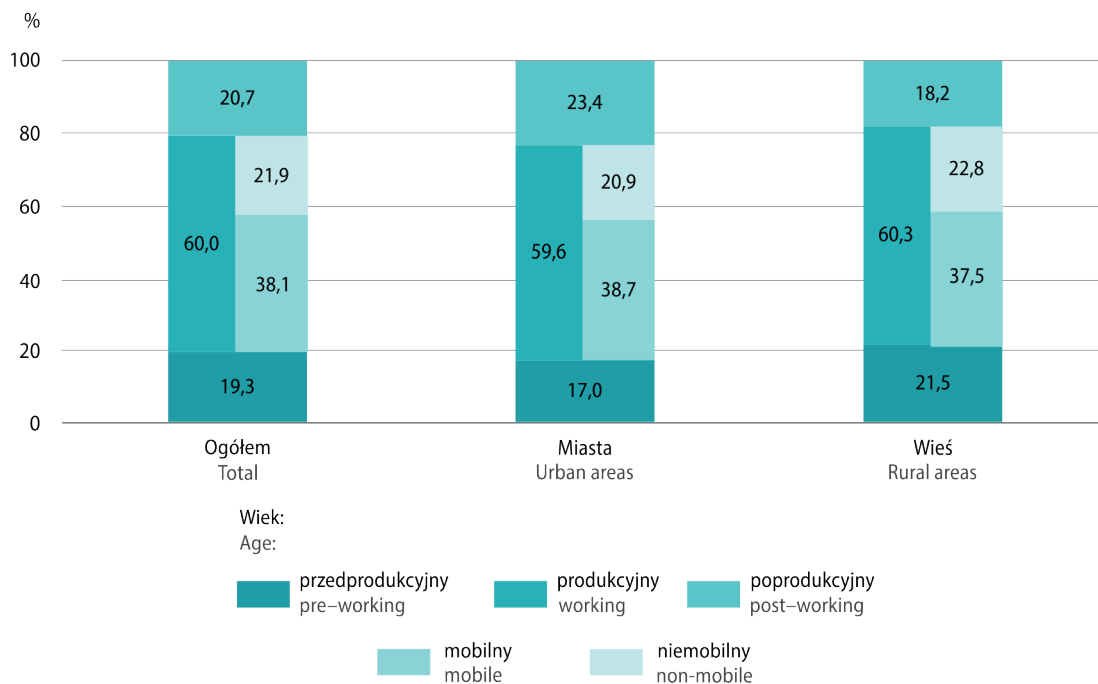
³ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosci/prognoza-ludnosci-na-lata-2014-2050-opracowana-2014-r,1,5.html>

Wykres 18. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

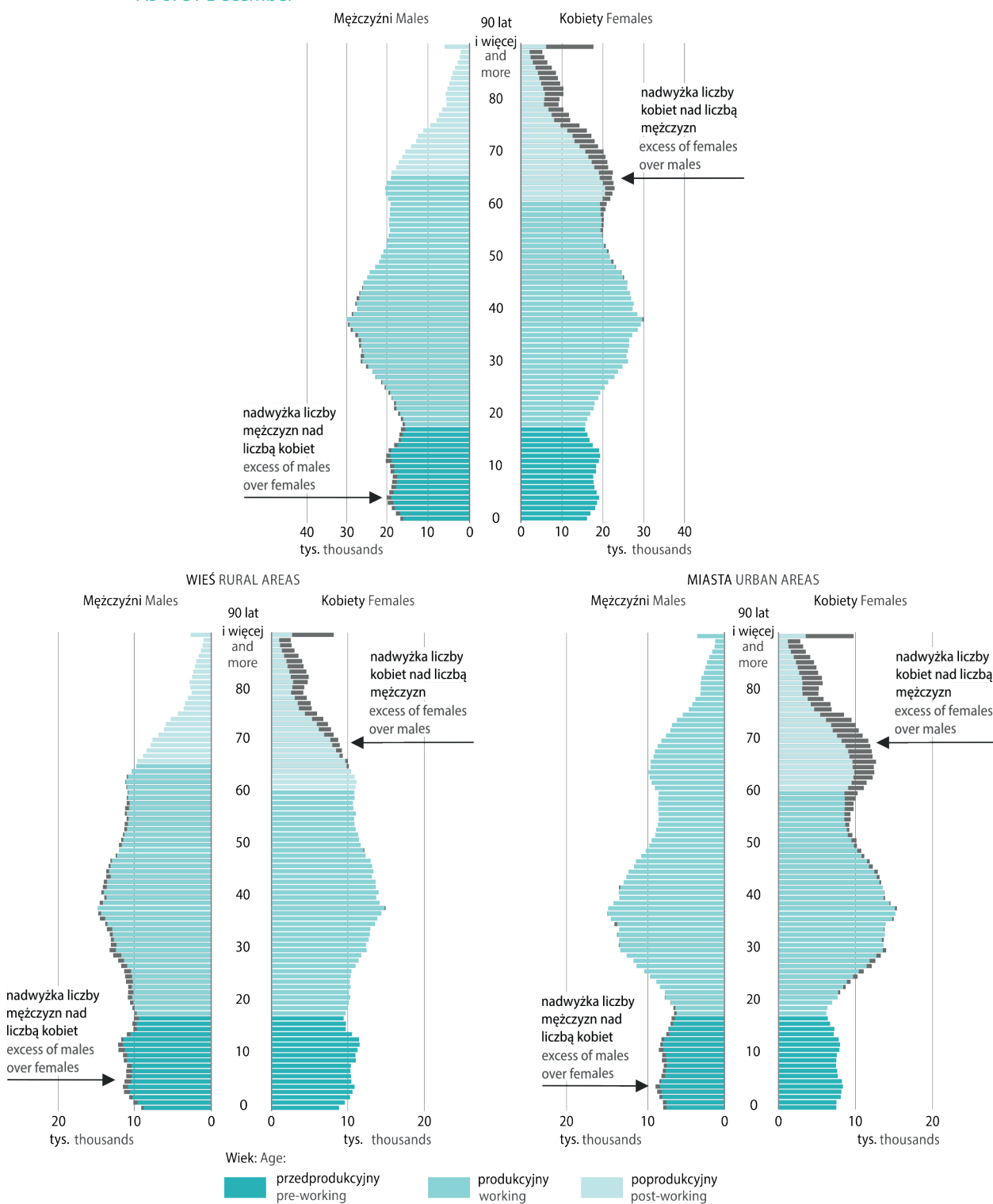
Chart 18. Structure of population by economic age groups and the place of residence in 2021

As of 31 December

W dalszym ciągu obserwowano wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Do grupy tej zaliczeni zostali mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej. W końcu analizowanego okresu grupa ta liczyła 709,8 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 1,0%. Udział omawianej grupy w ogólnej liczbie ludności wyniósł 20,7% (kraj – 22,5%). W miastach województwa udział ten był wyższy niż na wsi o 5,2 p. proc. i wyniósł 23,4%.

Wykres 19. Ludność według płci, ekonomicznych grup wieku i miejsca zamieszkania w 2021 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Chart 19. Population by sex, economic age groups and the place of residence in 2021
 As of 31 December

W powiatach województwa najwyższy udział dzieci i młodzieży (17 lat i mniej) w ogólnej liczbie ludności danego powiatu, podobnie jak w roku poprzednim wystąpił w powiecie limanowskim (23,9%), natomiast najniższy udział stanowiła ludność w wieku przedprodukcyjnym w Tarnowie (15,5%).

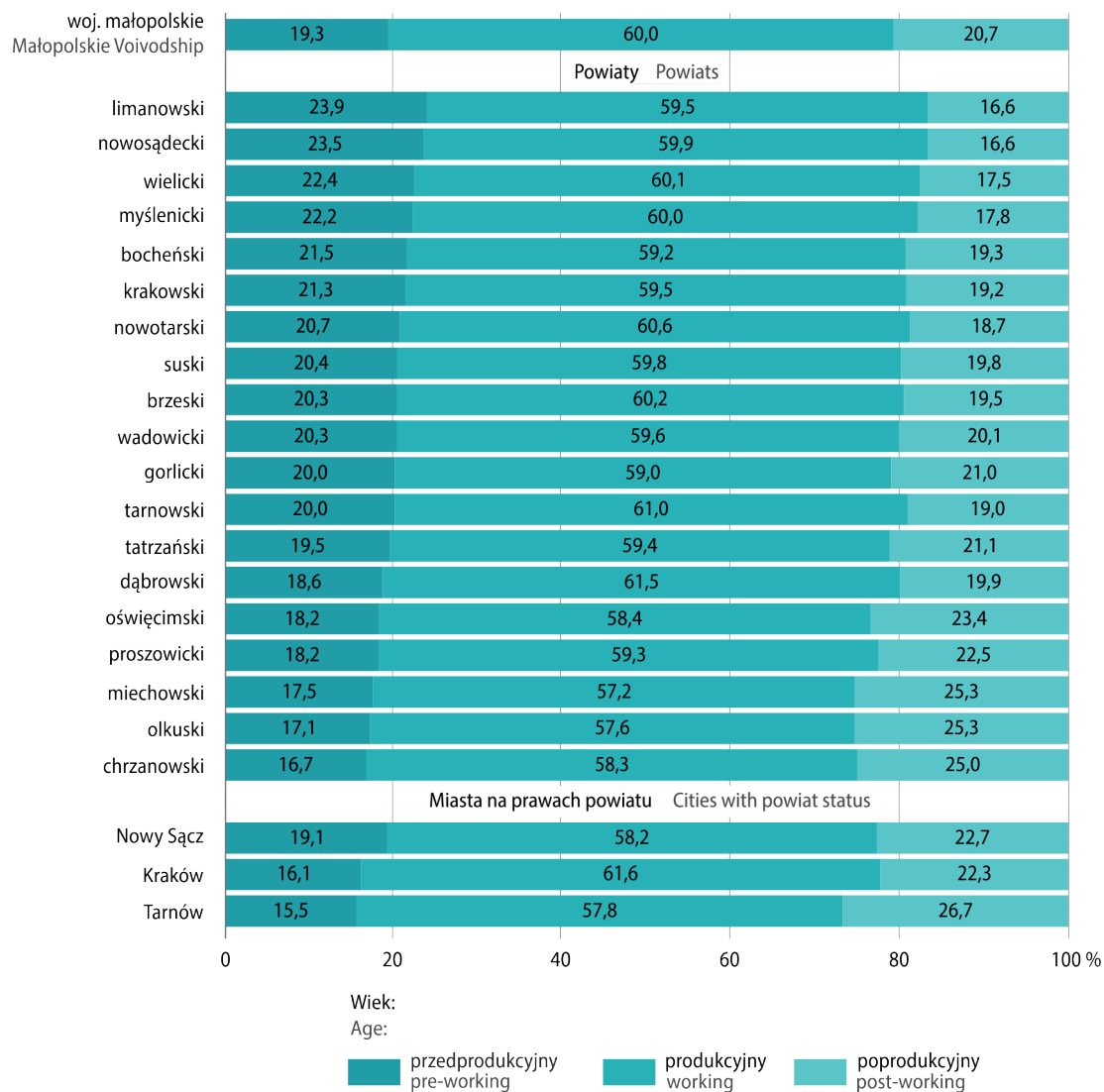
Najwyższy udział ludności w wieku produkcyjnym notowano w Krakowie (61,6%). W powiecie miechowskim osoby w tej grupie wieku stanowiły najmniej – 57,2%.

Najniższy udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności danego powiatu był w 2 powiatach limanowskim i nowosądeckim (po 16,6%), a najwyższy notowano w Tarnowie (26,7%).

Wykres 20. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku^a i powiatów w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 20. Structure of population by economic age groups^a and powiats in 2021
As of 31 December

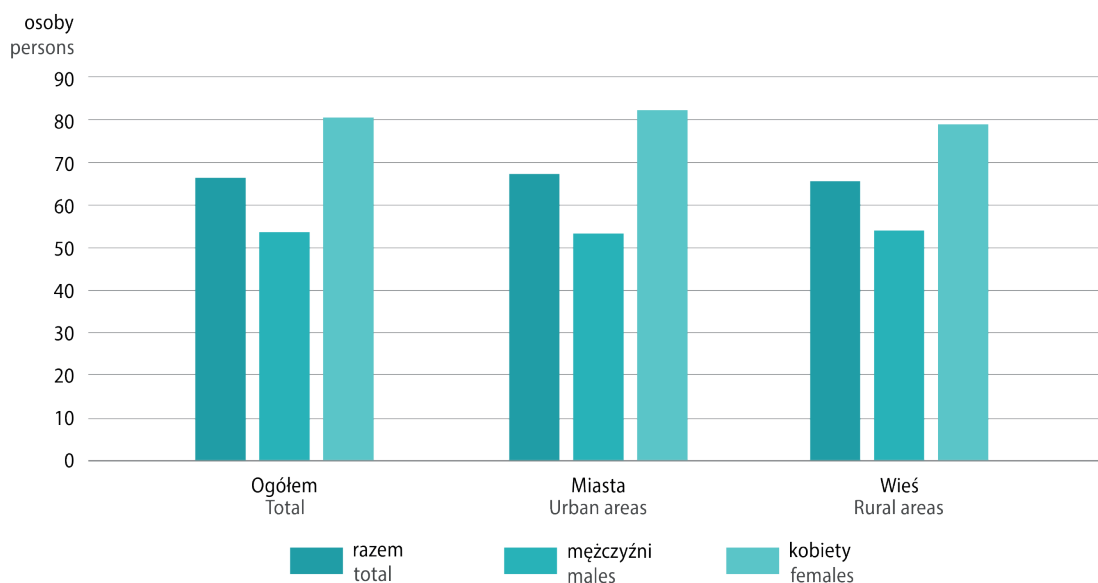
a Uporzędkowano od najwyższej wartości grupy wieku przedprodukcyjnego do najniższej.
a Ordered from the highest value of the pre-working age group to the lowest.

Współczynnik obciążenia demograficznego to stosunek liczby dzieci (0–14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15–64 lata.

W niniejszym opracowaniu do obliczenia współczynnika posłużyły ekonomiczne grupy wieku, które zgodnie z wyjaśnieniami metodologicznymi mogą być liczone także w odniesieniu do ekonomicznych grup wieku jako stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym.

Podobnie jak w kraju, utrzymała się tendencja wzrostowa współczynnika obciążenia demograficznego, a jego wartość osiągnęła 67 osób (kraj – 69 osób) wobec 66 osób w 2020 r. Dysproporcję współczynnika zaobserwowano ze względu na płeć. Liczba kobiet w wieku nieprodukcyjnym na 100 kobiet w wieku produkcyjnym wyniosła 81, a wśród mężczyzn – 54.

Wykres 21. Współczynnik obciążenia demograficznego według płci i miejsca zamieszkania w 2021 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 21. Age dependency ratio by sex and the place of residence in 2021
As of 31 December

Zróżnicowanie współczynnika zaobserwowano także pod względem miejsca zamieszkania. W omawianym roku w miastach województwa współczynnik obciążenia demograficznego wyniósł 68 osób i był wyższy o 2 osoby więcej niż na wsi. W miastach, na 100 kobiet w wieku produkcyjnym, przypadały 83 kobiety w wieku nieprodukcyjnym, tj. o 4 więcej niż na wsi. Wśród mężczyzn współczynnik obciążenia demograficznego w miastach był taki sam jak na wsi i wyniósł 54.

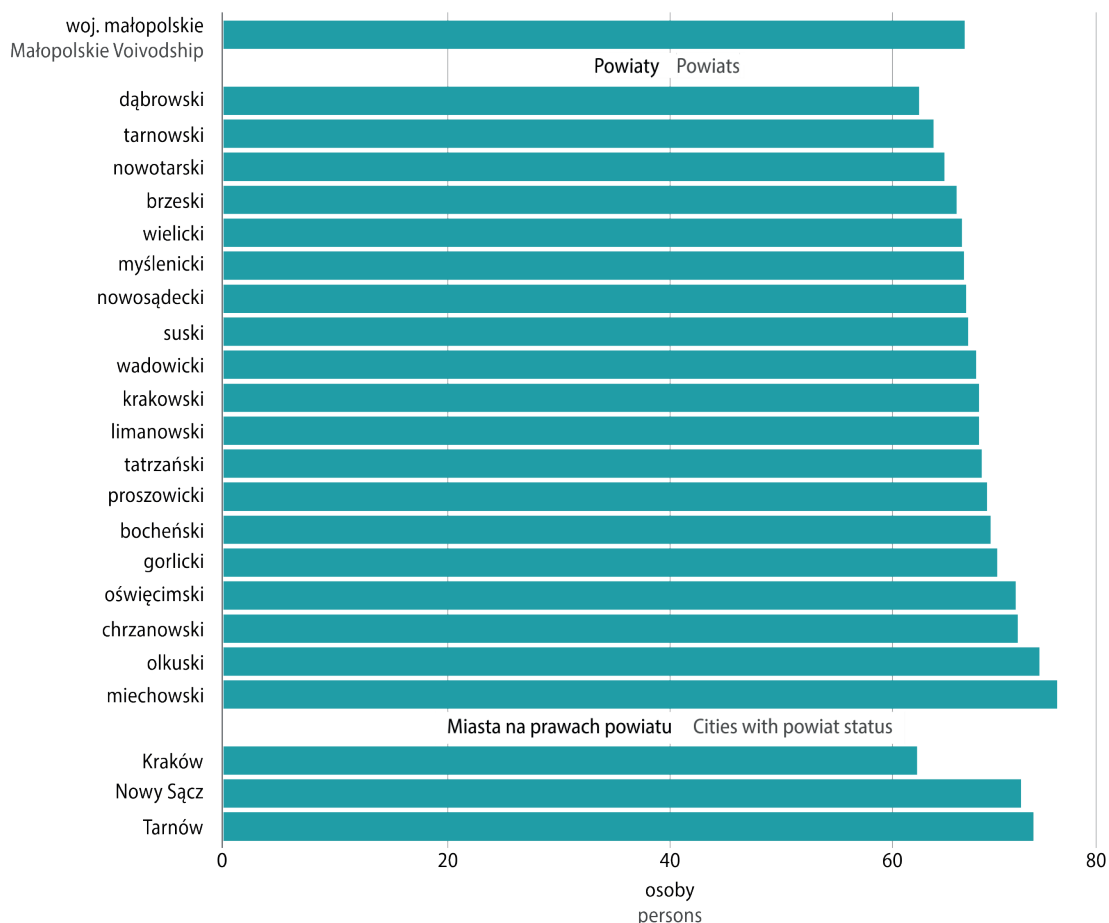
W 2021 r., wśród powiatów wartość tego współczynnika była zróżnicowana i wahała się od 62 osób w Krakowie do 75 osób w powiecie miechowskim.

Wykres 22. Współczynnik obciążenia demograficznego według powiatów w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 22. Age dependency ratio by powiats in 2021

As of 31 December

Typologia trójkąta Osanna⁴, uwzględniająca strukturę ekonomicznych grup wieku, pozwoliła na zakwalifikowanie województwa do grupy województw młodych demograficznie. Województwo zaliczono do typu III – młodość demograficzna, ponieważ udział dzieci i młodzieży w wieku 0–17 lat był większy od przeciętnego w kraju o 0,9 p. proc. i wyniósł 19,3%, udział ludności w wieku 18–59/64 lata był większy o 0,9 p. proc. (60,0%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był mniejszy o 1,8 p. proc. od średniego w kraju i wyniósł 20,7%.

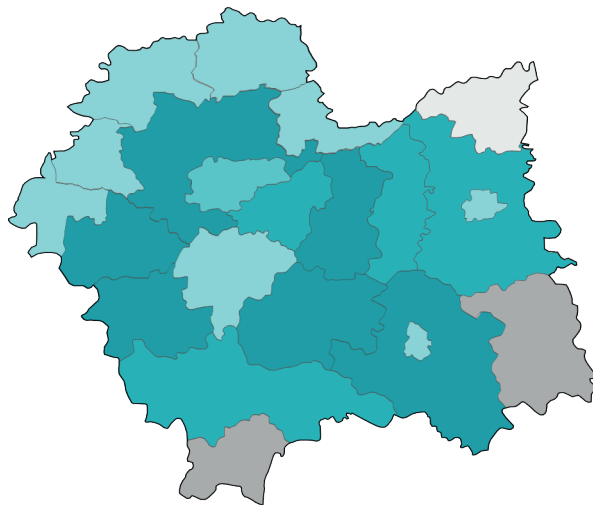
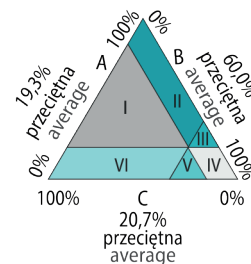
Do młodych demograficznie, uzyskując według klasyfikacji Trójkąta Osanna typ II i III zakwalifikowano 10 powiatów. Oznacza to, że udział dzieci i młodzieży był większy od przeciętnego w województwie (19,3%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był mniejszy i wyniósł 20,7%.

Powiaty młode demograficznie to głównie powiaty sąsiadujące z miastami na prawach powiatu: krakowski, nowosądecki i tarnowski oraz niektóre powiaty położone w południowej i wschodniej części województwa. Do typów V i VI, oznaczających starzenie się demograficzne, należało 9 powiatów: trzy miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz i Tarnów oraz chrzanowski, miechowski, myślenicki, olkuski, oświęcimski i proszowicki. Stabilizacją demograficzną charakteryzowały się 3 powiaty: gorlicki i tatrzański zakwalifikowane do typu I oraz dąbrowski do typu IV.

4 Patrz uwagi metodologiczne str. 83.

Mapa 4. Klasyfikacja powiatów według ekonomicznych grup wieku – Trójkąt Osanna w 2021 r.
 Map 4. Classification of powiats by economic age groups – Osanna Triangle in 2021

Udział ludności w wieku:
 Share of population aged:
 A–0–17 lat
 years
 B–18–59/64
 C–60/65 lat i więcej
 and more

Typy demograficzne

Demographic types

młodość demograficzna:
 demographic youth:

- Typ II: A > 19,3%; B < 60,0%; C < 20,7% (6)
- Typ III: A > 19,3%; B > 60,0%; C < 20,7% (4)

stabilizacja demograficzna:
 demographic stabilization:

- Typ I: A > 19,3%; B < 60,0%; C > 20,7% (2)
- Typ IV: A < 19,3%; B > 60,0%; C < 20,7% (1)

starzenie się demograficzne:
 demographic ageing:

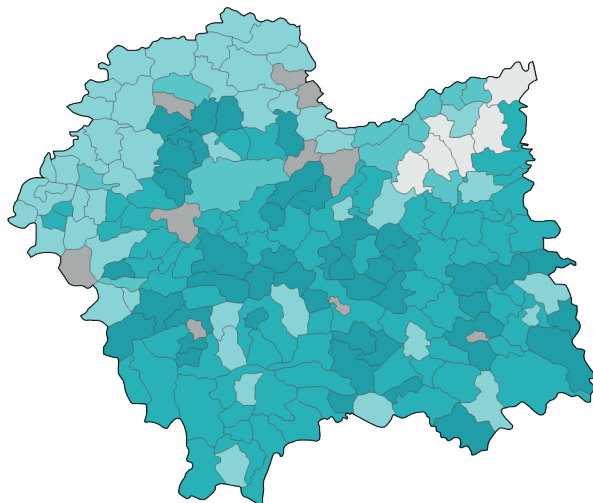
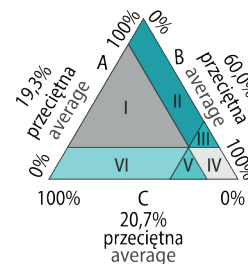
- Typ V: A < 19,3%; B > 60,0%; C > 20,7% (1)
- Typ VI: A < 19,3%; B < 60,0%; C > 20,7% (8)

W omawianym roku, spośród 182 gmin (w tym gminy miejskie o statusie miast na prawach powiatu), do młodych demograficznie (typ II i III) zaliczono 110 gmin. Gminy, w których udział dzieci i młodzieży był większy od przeciętnego w województwie (19,3%), a udział ludności w wieku 60/65 lat i więcej był mniejszy od przeciętnej (20,7%), położone były głównie w południowej i wschodniej części województwa.

Do typów V i VI, które oznaczają starzenie się ludności, należało 57 gmin. Gminy, w których udział dzieci i młodzieży był mniejszy od przeciętnego w województwie, a udział osób w wieku poprodukcyjnym wyższy niż przeciętny w województwie, położone były głównie w północnej części województwa. Do typu starzenia demograficznego zakwalifikowano 3 miasta na prawach powiatu: Kraków, Nowy Sącz i Tarnów; 7 gmin miejskich; 22 gminy miejsko-wiejskie i 25 gmin wiejskich. Pozostałe 15 gmin wykazało się stabilizacją demograficzną (typ I i IV).

Mapa 5. Klasyfikacja gmin według ekonomicznych grup wieku – Trójkąt Osanna w 2021 r.
 Map 5. Classification of gminas by economic age groups – Osanna Triangle in 2021

Udział ludności w wieku:
 Share of population aged:
 A–0–17 lat
 years
 B–18–59/64
 C–60/65 lat i więcej
 and more

Typy demograficzne

Demographic types

młodość demograficzna:
 demographic youth:

- Typ II: A > 19,3%; B < 60,0%; C < 20,7% (43)
- Typ III: A > 19,3%; B > 60,0%; C < 20,7% (67)

stabilizacja demograficzna:
 demographic stabilization:

- Typ I: A > 19,3%; B < 60,0%; C > 20,7% (10)
- Typ IV: A < 19,3%; B > 60,0%; C < 20,7% (5)

starzenie się demograficzne:
 demographic ageing:

- Typ V: A < 19,3%; B > 60,0%; C > 20,7% (11)
- Typ VI: A < 19,3%; B < 60,0%; C > 20,7% (46)

2.3. Struktura według biologicznych grup wieku

2.3. Structure by biological age groups

Struktura według biologicznych grup wieku obejmuje grupy ludności w wieku 0–14 lat, 15–64 lat oraz osoby starsze (65 lat i więcej).

W województwie małopolskim w 2021 r. liczba ludności w pierwszej grupie (0–14 lat) wyniosła 562,9 tys. osób i stanowiła 16,4% ogólnej liczby ludności (kraj 15,6%). W porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności tej grupy wieku wzrosła o 0,1%.

Najliczniejsza grupa ludności w wieku 15–64 lat liczyła 2268,8 tys. osób i stanowiła 66,1% ogólnej liczby ludności (kraj 65,5%). W omawianym roku w porównaniu z 2020 r. notowano jej spadek o 0,5%.

Kolejna grupa, to osoby starsze (65 lat i więcej), których w województwie było 598,7 tys., tj. 17,5% ogólnej liczby ludności (kraj – 18,9%). W grupie tej w porównaniu z poprzednim rokiem liczba ludności wzrosła o 1,6%.

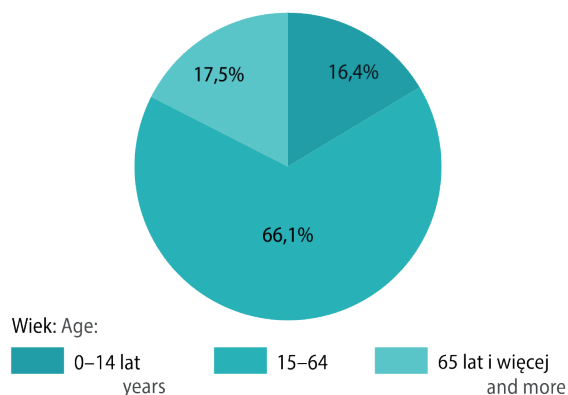
Na poziomie powiatów, w grupie 0–14 lat, wyższe udziały od przeciętnego w województwie małopolskim wystąpiły w 12 powiatach – najwyższy w powiecie limanowskim (20,2%). W drugiej grupie (15–64 lata) wartości wyższe od przeciętnego w województwie wystąpiły w 10 powiatach (najwyższy w powiecie dąbrowskim – 67,6%), a w grupie 65 lat i więcej poziom wojewódzki przekroczyło też 10 powiatów – najwyższą wartość osiągnął Tarnów (22,6%).

Wykres 23. Struktura ludności według biologicznych grup wieku w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 23. Structure of population by biological age groups in 2021

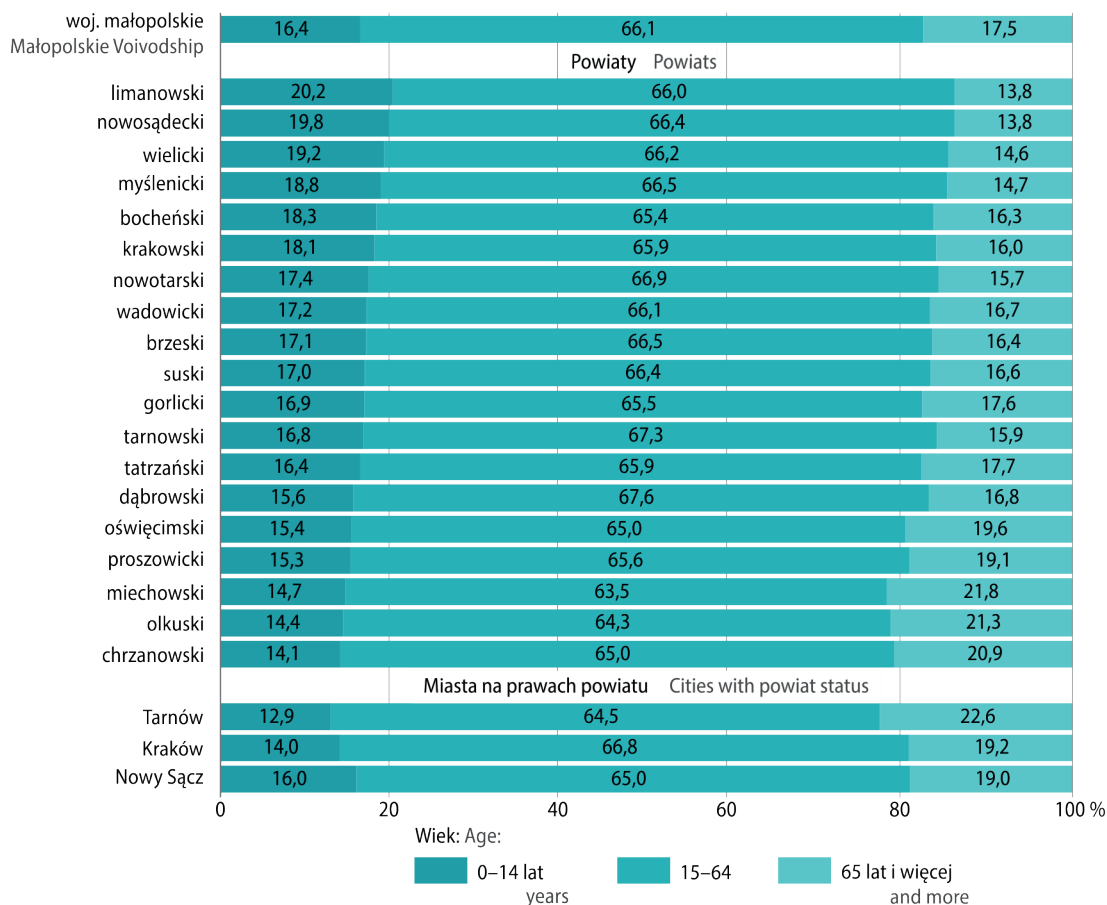
As of 31 December

Wykres 24. Struktura ludności według biologicznych grup wieku w powiatach^a w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 24. Structure of population by biological age groups in powiats^a in 2021

As of 31 December

a Uporządkowano od najwyższej wartości grupy wieku 0–14 lat do najniższej.
 a Ordered from the highest value of the 0–14 age group to the lowest.

2.4. Struktura według edukacyjnych grup wieku⁵

2.4. Structure by educational age groups⁵

Zmiany w strukturze ludności według wieku można rozpatrywać nie tylko pod względem ekonomicznym czy biologicznym, ale także ze względu na potrzeby oświatowo-wychowawcze. W tym celu przedstawiono struktury edukacyjnych grup wieku, które obejmują dzieci i młodzież w wieku przedszkolnym i szkolnym, a także potencjalnych studentów szkół wyższych.

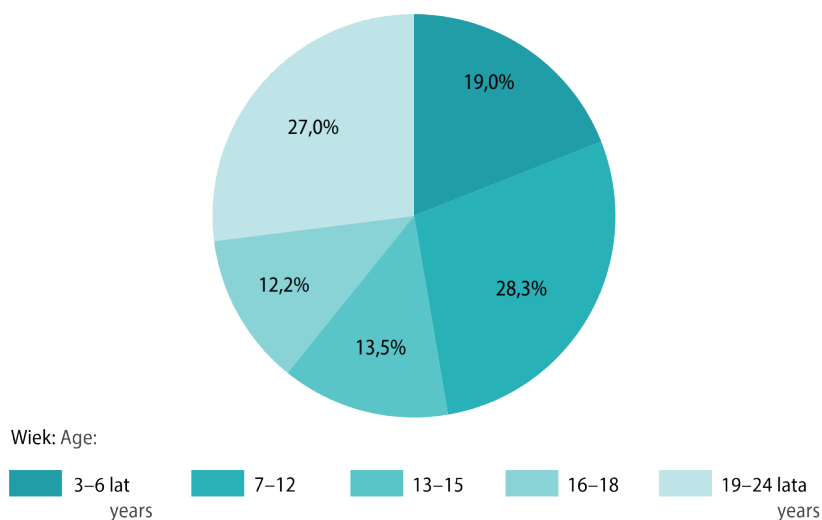
Zbiorowość edukacyjnych grup wieku w omawianym roku wyniosła 807,9 tys. osób i stanowiła 23,6% ogólnej liczby ludności województwa. W porównaniu z poprzednim rokiem, liczba ludności tej grupy zmniejszyła się o 0,2% (kraj – spadek o 0,3%).

Wykres 25. Struktura ludności według edukacyjnych grup wieku w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart. 25. Structure of population by educational age groups in 2021

As of 31 December

Liczba dzieci w wieku przedszkolnym 3–6 lat wyniosła 153,6 tys. osób. W relacji do 2020 r. nastąpił wzrost o 1,5%. Dzieci w tym wieku stanowiły 19,0% ogólnej liczby ludności zaliczanej do edukacyjnych grup wieku (kraj – 18,6%).

Najliczniejsza grupa to dzieci w wieku szkolnym 7–12 lat, która w 2021 r. liczyła 228,7 tys. osób. W porównaniu z rokiem poprzednim nastąpił spadek liczby dzieci o 0,9%. W zbiorowości grup edukacyjnych populacja ta stanowiła 28,3% (kraj – 28,7%).

W 2021 r., w porównaniu z 2020 r., zaobserwowano wzrost o 5,4% w grupie dzieci w wieku 13–15 lat. Grupa ta liczyła 109,3 tys. dzieci i stanowiła 13,5% ogólnej liczby badanej zbiorowości (kraj – 14,1%).

W starszej grupie, tj. 16–18 lat liczba młodzieży wyniosła 98,4 tys. osób. W porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła o 0,6%, stanowiąc 12,2% ogólnej liczby badanej zbiorowości (kraj – 12,4%).

⁵ Przetawione udziały kolejnych grup wiekowych obliczono w zbiorowości grup edukacyjnych, która wyniosła 807,9 tys. osób, wyjątek stanowił udział grupy dzieci od 0–2 lat, które obliczono w liczbie ludności wieku przedprodukcyjnego – 663,2 tys. osób.

⁵ Presented shares of subsequent age groups were calculated in the population of educational groups, which amounted to 807.9 thousand persons, the exception was the shares of a group of children from 0–2 years, which were calculated in the pre-working age population number – 663.2 thousand persons.

Kolejna grupa edukacyjna (19–24 lat), która w analizowanym roku liczyła 218,0 tys. osób to potencjalni studenci szkół wyższych. Udział tej grupy wieku stanowił 27,0% ogólnej liczby badanej zbiorowości (kraj – 26,2%). W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. w tej grupie wieku notowano ubytek ludności o 3,5%.

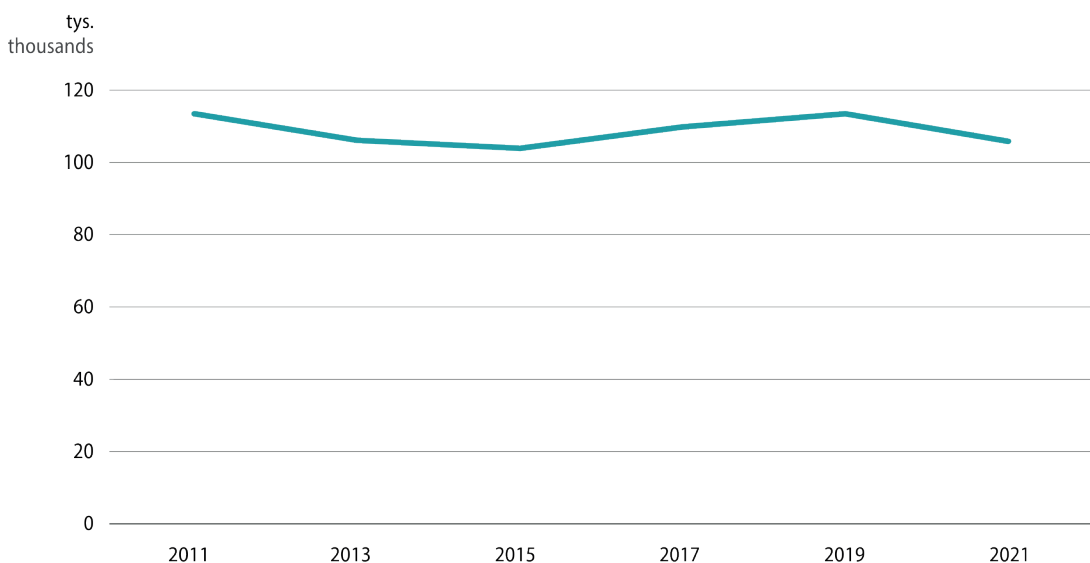
W opracowaniu przedstawiono dodatkowo dane dla najmłodszej grupy dzieci w wieku 0–2 lat. Grupa wiekowa nie należy do grupy edukacyjnej, ale corocznie publikowane są dane (zawarte w tablicy 1), które mogą stać się pomocne przy określaniu potrzeb i wynikających z nich zadań w zakresie edukacji i ochrony zdrowia.

Od kilku lat obserwowano wzrost liczby dzieci w wieku 0–2 lat. W porównaniu z 2020 r., notowano jej spadek o 4,3% (105,6 tys. dzieci w 2021 r. wobec 110,3 tys. w roku poprzednim). Liczba dzieci w tej grupie wieku stanowiła 15,9% liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym (kraj – 15,1%).

Wykres 26. Dzieci w grupie wieku 0–2 lata

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Children in the 0–2 age group
As of 31 December

Zróżnicowanie edukacyjnych grup wieku zaobserwowano również w powiatach. W grupie dzieci 3–6 lat wyższe udziały od przeciętnego w województwie małopolskim wystąpiły w Krakowie i powiecie wielickim (po 20,8%), w krakowskim i myślenickim (po 19,5%) oraz powiecie bocheńskim (19,2%).

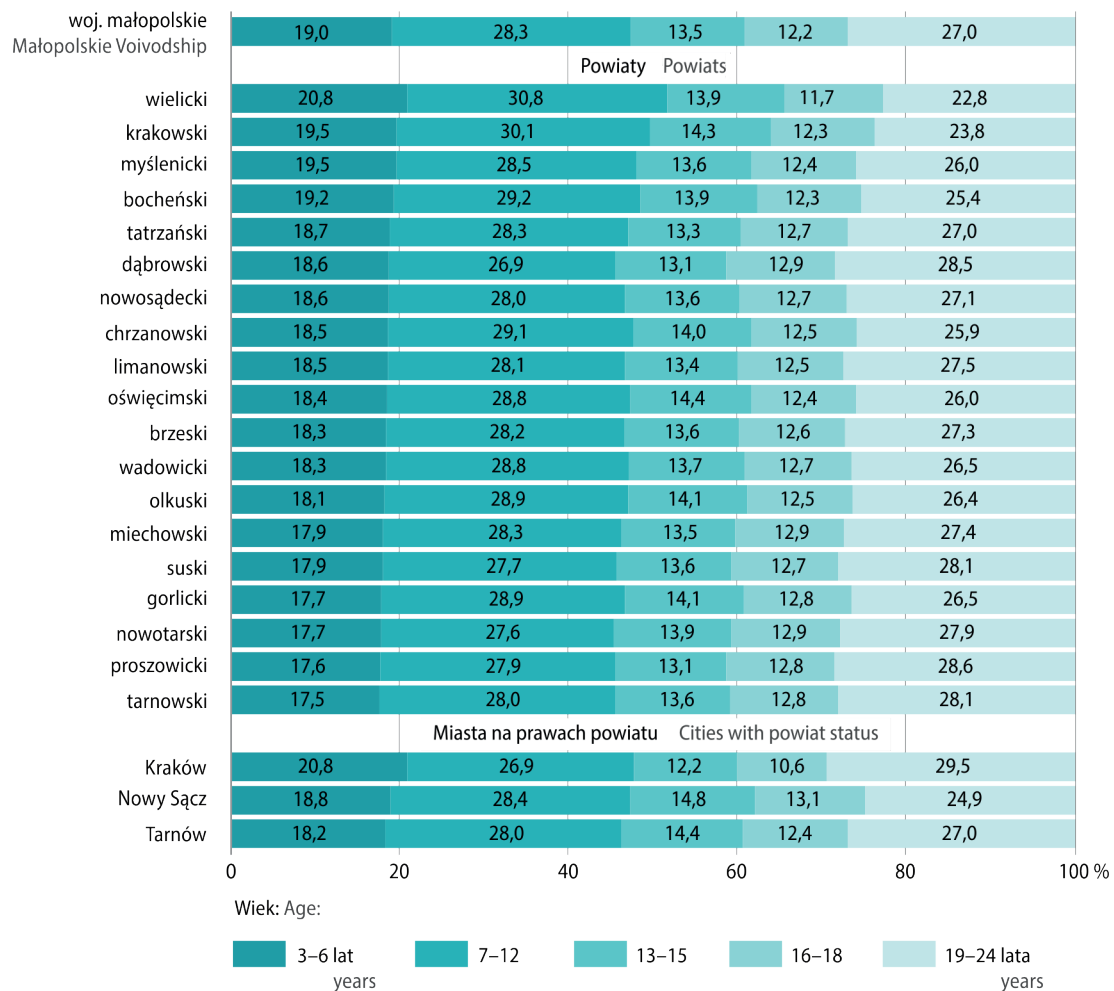
W drugiej grupie wiekowej (7–12 lat) wartości wyższe od przeciętnego w województwie wystąpiły w 10 powiatach (najwyższy w powiecie wielickim – 30,8%). W grupie wieku 13–15 lat w 16 powiatach udział ten przewyższył poziom wojewódzki – najwyższą wartość osiągnął w Nowym Sączu (14,8%).

Kolejna grupa to osoby w wieku 16–18 lat. Udział tej grupy wiekowej w ogólnej zbiorowości był wyższy od przeciętnej wojewódzkiej w 20 powiatach, a najwyższy był w Nowym Sączu (13,1%).

Wyższy udział grupy tzw. potencjalnych studentów (19–24 lat) w ogólnej zbiorowości od udziału wojewódzkiego zaobserwowano w 12 powiatach, w tym najwyższy udział był w Krakowie (29,5%).

Wykres 27. Struktura ludności według edukacyjnych grup wieku w powiatach^a w 2021 r.
 Stan w dniu 31 grudnia

Chart 27. Structure of population by educational age groups in powiats^a in 2021
 As of 31 December

^a Powiaty uporządkowano od najwyższej wartości grupy wieku 3-6 lat do najniższej.
^a Powiats were ordered from the highest value of the 3-6 age group to the lowest.

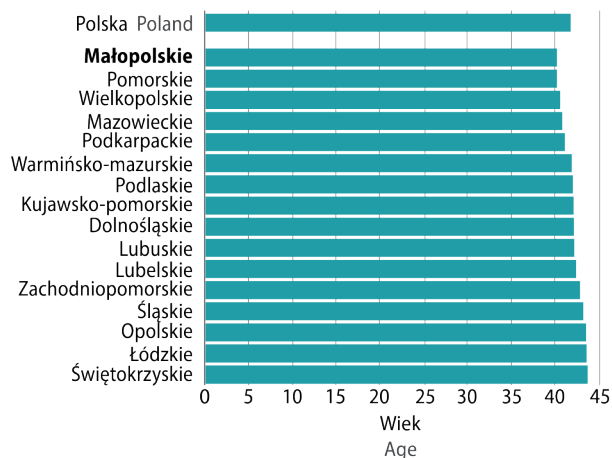
Województwo na tle kraju i pozostałych województw – struktury ludności

Voivodship against the background of the country and other voivodships – population structures

Wykres 28. Mediana wieku ludności według województw w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

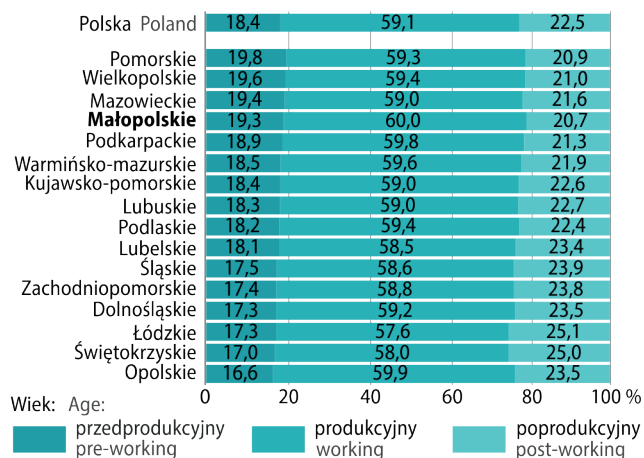
Chart. 28. Median age of population by voivodships in 2021
As of 31 December

Wykres 29. Struktura ludności według ekonomicznych grup wieku^a w województwach w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart. 29. Structure of population by economic age groups^a in voivodships in 2021
As of 31 December

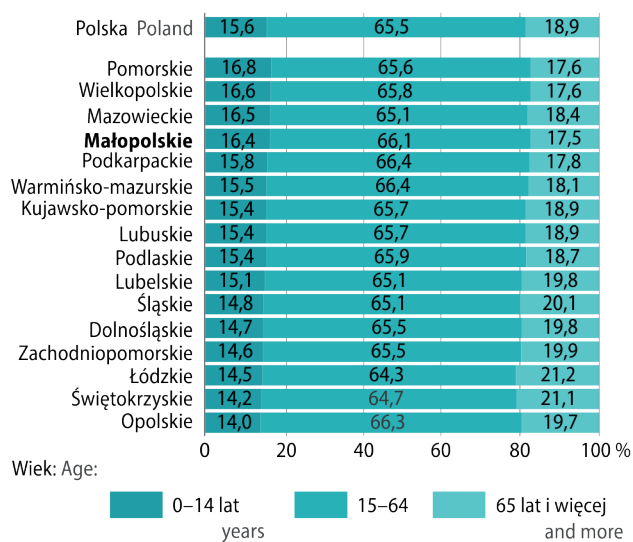

^a Uporządkowano od najwyższej wartości grupy wieku przedprodukcyjnego.
^a Ordered from the highest value of the pre-working age group.

Wykres 30. Struktura ludności według biologicznych grup wieku^b w województwach w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart. 30. Structure of population by biological age groups^b in voivodships in 2021
As of 31 December

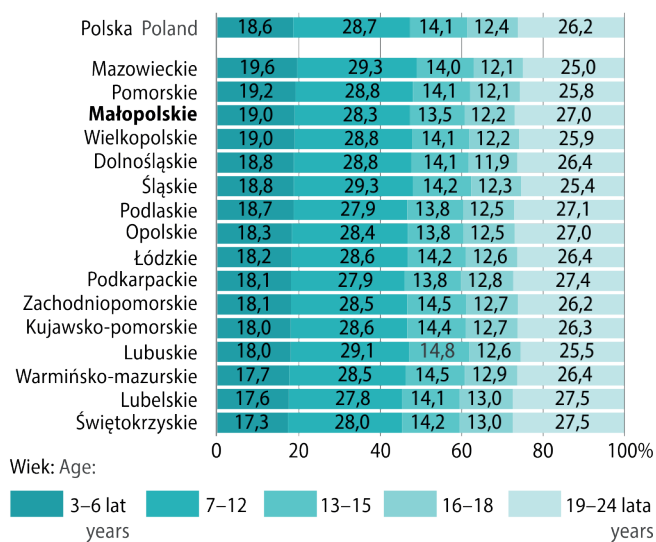

^b Uporządkowana od najwyższej wartości grupy wieku 0-14 lat do najniższej.
^b Ordered from the highest value of the 0-14 age group to the lowest.

Wykres 31. Struktura ludności według edukacyjnych^c grup wieku w województwach w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart. 31. Structure of population by educational^c age groups in voivodships in 2021
As of 31 December

^c Uporządkowana od najwyższej wartości grupy wieku 3-6 lat do najniższej.
^c Ordered from the highest value of the 3-6 age group to the lowest.

Rozdział 3

Chapter 3

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

W porównaniu z poprzednim rokiem więcej par zawarło związek małżeński, zanotowano mniej separacji, lecz więcej rozwodów. Wzrosła liczba zgonów, spadła liczba urodzeń. Liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń powodując ujemny przyrost naturalny. Obniżył się współczynnik płodności, a niższy współczynnik dzietności w dalszym ciągu był poniżej poziomu urodzeń gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń.

3.1. Małżeństwa, rozwody i separacje

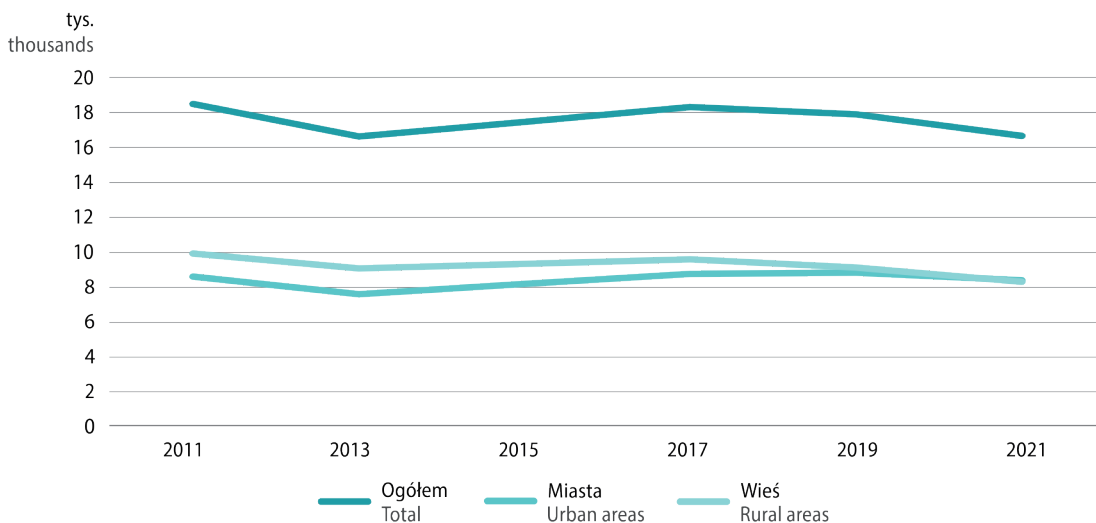
3.1. Marriages, divorces and separations

Trwająca pandemia i liczne ograniczenia sanitarne związane z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 dotyczące m.in. organizacji ślubów i przyjęć weselnych mogły spowodować, że w 2020 r. mniej par zdecydowało się na zawarcie związku małżeńskiego. Jednak już w 2021 r. notowana mniejsza liczba zakażeń oraz zmniejszenie obostrzeń mogły wpłynąć na to, że zarówno w kraju jak też i w województwie, odnotowano wzrost liczby małżeństw.

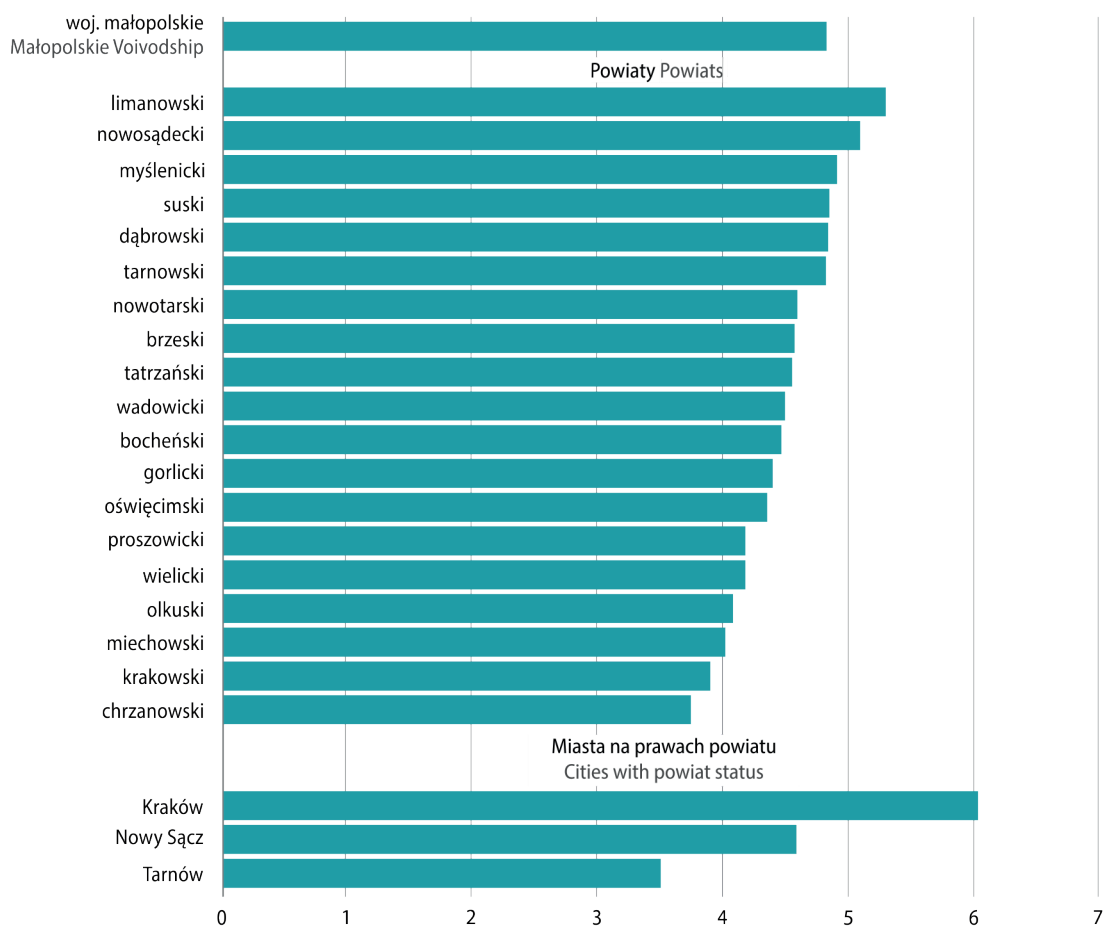
W 2021 r. w województwie małopolskim zostało zawartych 16,6 tys. małżeństw, tj. o 15,1% więcej niż w 2020 r. (kraj 16,0%).

Ze względu na miejsce zamieszkania, więcej małżeństw zawarto w miastach (8,4 tys. małżeństw, tj. o 1,2% więcej niż na wsi). Współczynnik małżeństw wyrażający liczbę zawartych małżeństw na 1 tys. ludności wyniósł 4,9 (kraj – 4,4), przy czym w miastach wyniósł 5,1 i był wyższy o 0,5 punktu promilowego (pp.) niż na wsi.

Wykres 32. Małżeństwa według miejsca zamieszkania
Chart 32. Marriages by place of residence

Wykres 33. Małżeństwa na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.
 Chart 33. Marriages per 1000 population by powiats in 2021

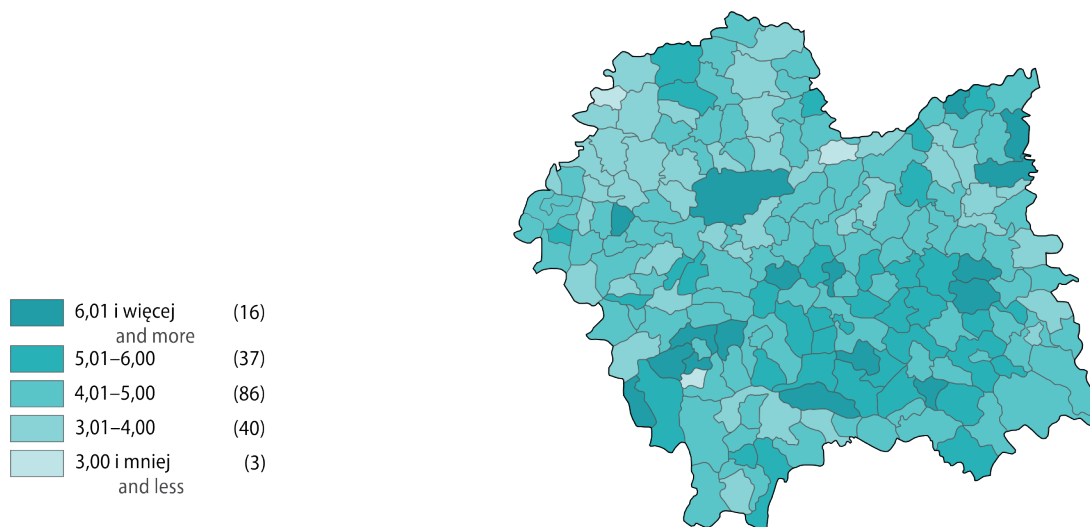

Najwięcej małżeństw na 1 tys. ludności notowano w Krakowie (6,1), a najmniej w Tarnowie (3,5).

W przekroju gmin współczynnik natężenia małżeństw charakteryzowała większa rozpiętość niż w powiatach. Najwięcej, blisko 9 małżeństw na 1 tys. ludności, przypadało w gminie wiejskiej Lisia Góra (pow. tarnowski), a najmniej, tj. poniżej 1 małżeństwa na 1 tys. ludności, odnotowano w gminie wiejskiej Spytkówice (pow. nowotarski).

Mapa 6. Małżeństwa na 1000 ludności według gmin w 2021 r.

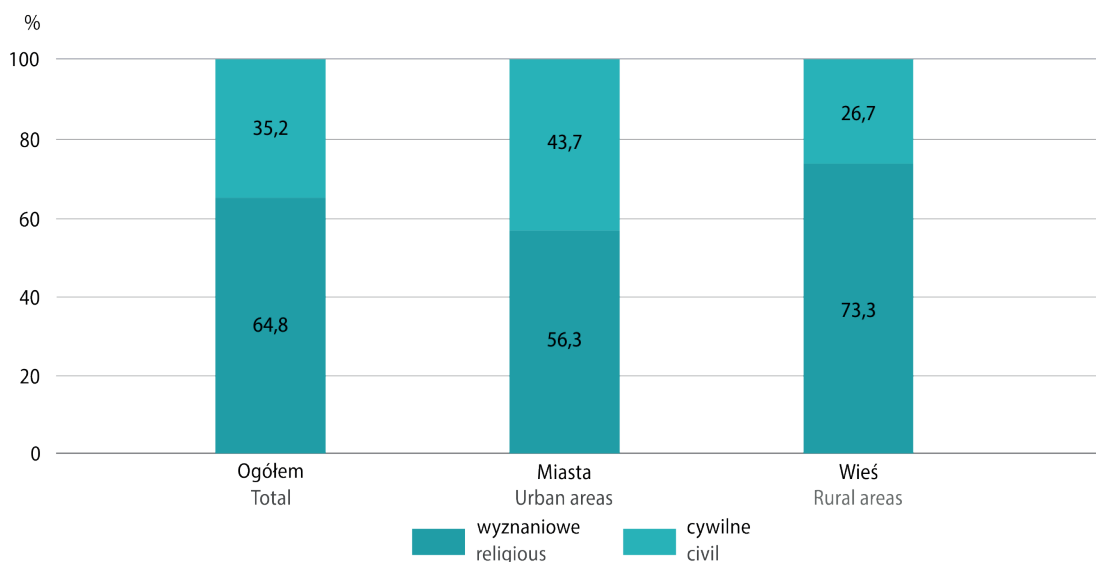
Map 6. Marriages per 1000 population by gminas in 2021

Małżeństwa wyznaniowe w 2021 r. stanowiły 64,8% wszystkich zawartych małżeństw (kraj – 53,7%), a cywilne – 35,2% (kraj – 46,3%). W porównaniu z poprzednim rokiem w województwie małopolskim liczba małżeństw wyznaniowych wzrosła o 15,1% (w kraju o 16,1%).

Wykres 34. Struktura małżeństw według rodzaju i miejsca zamieszkania w 2021 r.

Chart 34. Structure of marriages by type and the place of residence in 2021

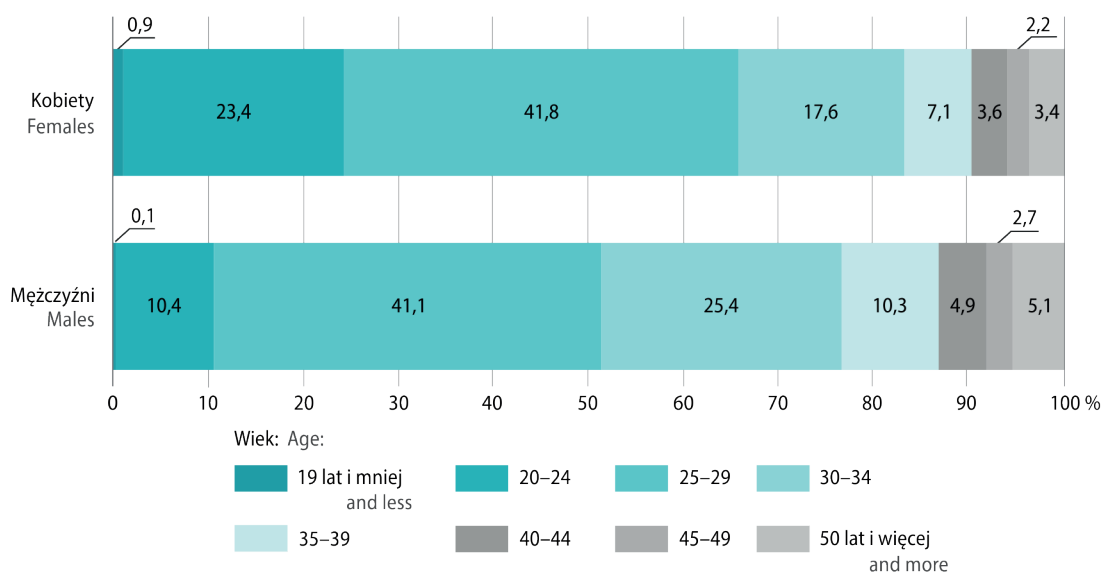
Udział małżeństw wyznaniowych na obszarze wiejskim w ogólnej liczbie zawartych małżeństw na wsi wyniósł 73,3% i był wyższy o 17,0 p. proc. niż w miastach. Współczynnik natężenia małżeństw wyznaniowych na 1 tys. ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 3,8 (kraj – 2,8).

Spśród powiatów, najwyższy udział małżeństw wyznaniowych w ogólnej liczbie zawartych małżeństw w danym powiecie odnotowano w powiecie limanowskim (81,5%), a najniższy w powiecie chrzanowskim (50,2%).

W związek małżeński najczęściej (27,4% ogólnej liczby zawartych małżeństw) wstępowały pary, w których mąż był starszy od żony od 1 do 2 lata. Małżeństwa, w których żona była starsza od męża od 1 do 2 lata stanowiły 11,3%. Małżonkowie w równym wieku stanowili 14,1%.

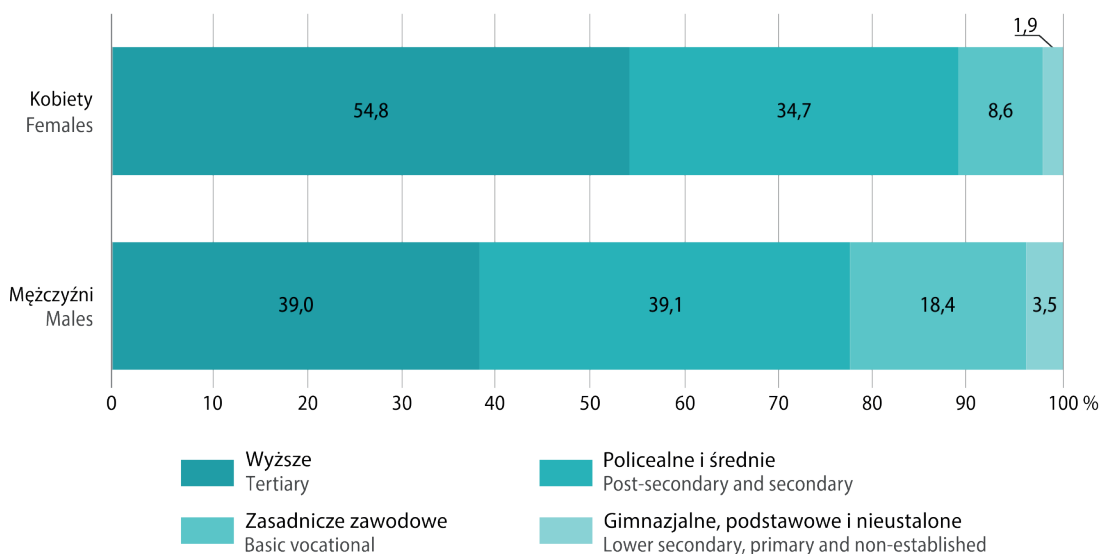
Najczęściej związki małżeńskie zawierały osoby w grupie wieku 25–29 lat. Wśród mężczyzn osoby w tym wieku stanowiły 41,1%, a wśród kobiet – 41,8%.

Wykres 35. Struktura nowożeńców według płci i wieku w 2021 r.
Chart 35. Structure of newlyweds by sex and age in 2021

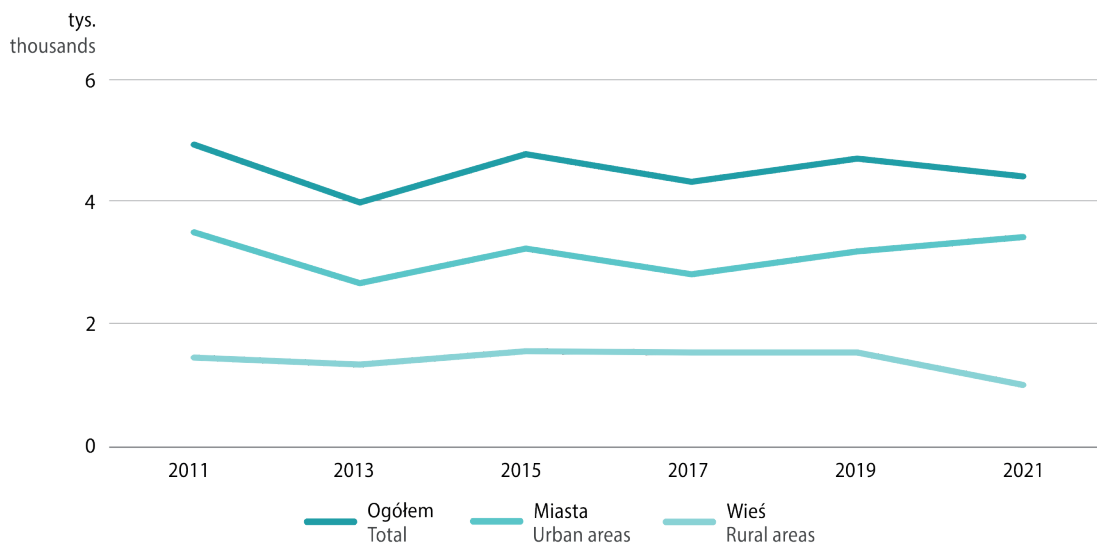
Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia przeważały pary z wykształceniem wyższym, policealnym i średnim. Wykształcenie wyższe posiadało 54,8% kobiet i 39,0% mężczyzn, natomiast policealne i średnie – 34,7% kobiet i 39,1% mężczyzn.

Wykres 36. Struktura nowożeńców według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.
Chart 36. Structure of newlyweds by sex and educational level in 2021

Sądy orzekły prawomocnie 4,4 tys. rozwodów⁶, tj. o 15,2% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem (w kraju – 18,6%). Najmniej par małżeńskich rozwiódło się w powiecie proszowickim (0,02 tys.), a najwięcej w Krakowie (1,73 tys.).

Wykres 37. Rozwody według miejsca zamieszkania
Chart 37. Divorces by the place of residence

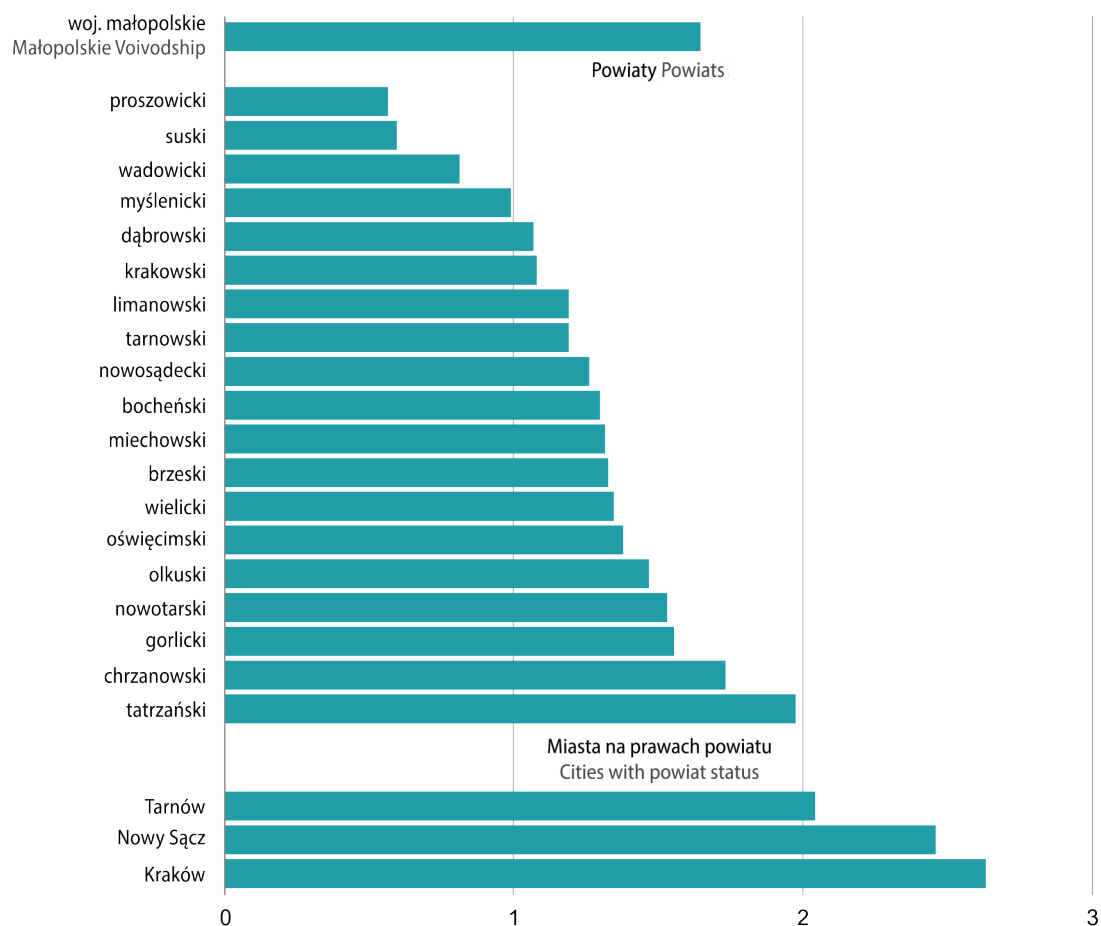
Współczynnik rozwodów na 1 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej wyniósł 1,6 (kraj 2,0). Intensywność tego zjawiska była wyższa w miastach niż na wsi. Współczynniki rozwodów wyniosły odpowiednio 2,5 i 0,7. Najniższe natężenie rozwodów na 1 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej, nieprzekraczające 1 rozwodu obserwowano w powiecie proszowickim i suskim (po 0,6), a najwyższe (przekraczające 2 rozwody) w Krakowie (2,6), a w dalszej kolejności w Nowym Sączu (2,4). Do najliczniejszych głównych przyczyn⁷ rozwodów orzeczonych prawomocnym wyrokiem sądu należały niezgodność charakterów małżonków (2,7 tys.).

Większość rozwodów orzeczonych prawomocnie to rozwody z powództwa żony, które stanowiły 67,2% w ogólnej liczbie rozwodów w województwie.

⁶ Dane o rozwodach orzeczonych/separacjach podano według miejsca zamieszkania powoda – strony, która wniosła powództwo o rozwód/separację.

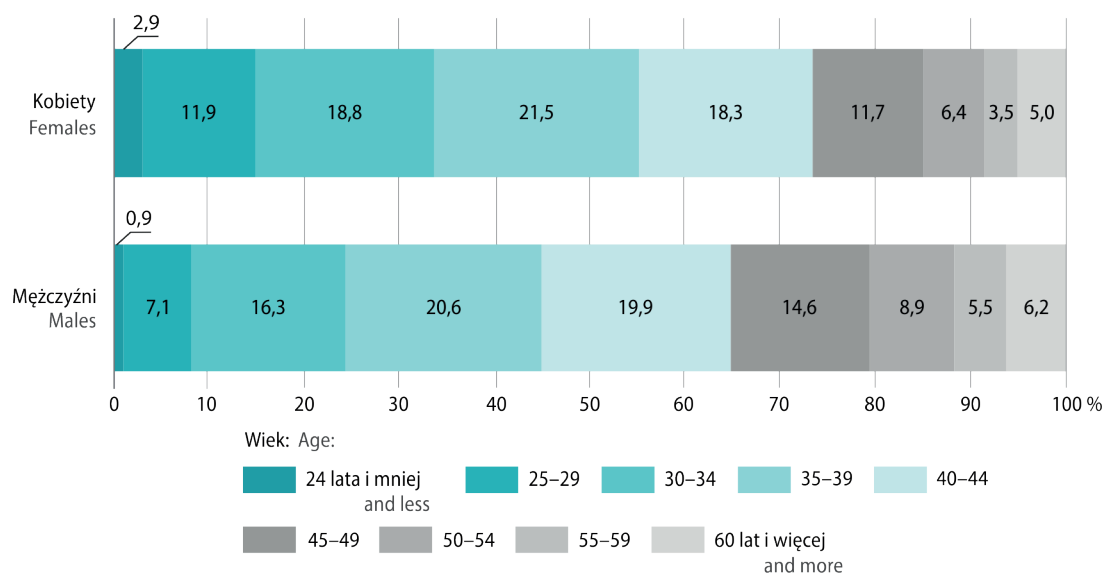
⁷ Wzięto pod uwagę przyczyny rozwodów wyłącznie z podanego powodu, bez powiązania z innymi przyczynami.

Wykres 38. Rozwody na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej według powiatów w 2021 r.
 Chart 38. Divorces per 1000 population aged 20 years and more by powiats in 2021

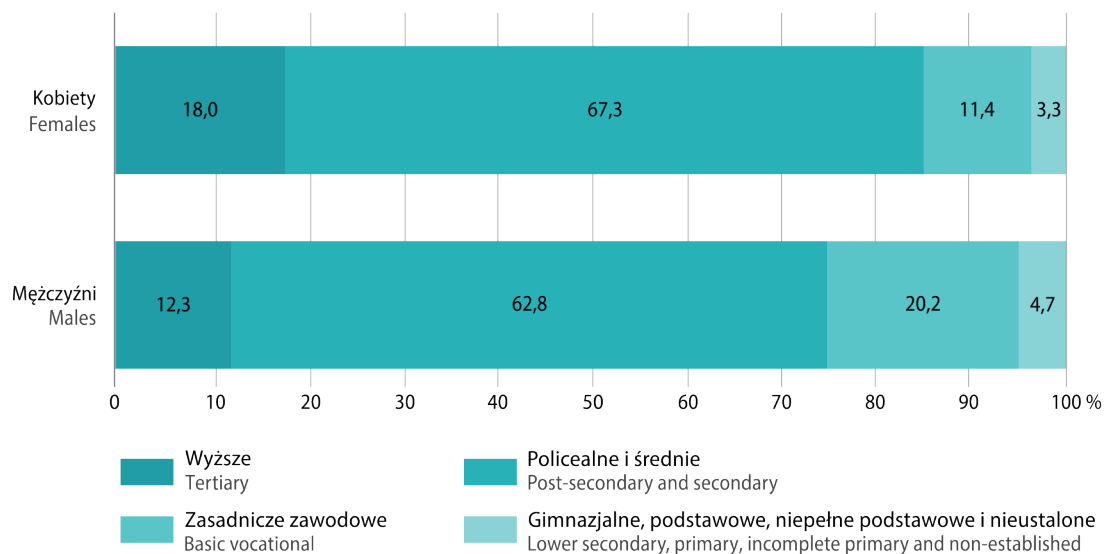
Najczęściej rozwodziły się osoby, które w momencie wniesienia powództwa miały 35–39 lat. W ogólnej liczbie rozwodów stanowiły odpowiednio 21,5% kobiety i 20,6% mężczyźni.

Wykres 39. Struktura rozwiedzionych według płci i wieku w momencie wniesienia powództwa w 2021 r.
Chart 39. Structure of divorced by sex and age at the moment of filing a petition in 2021

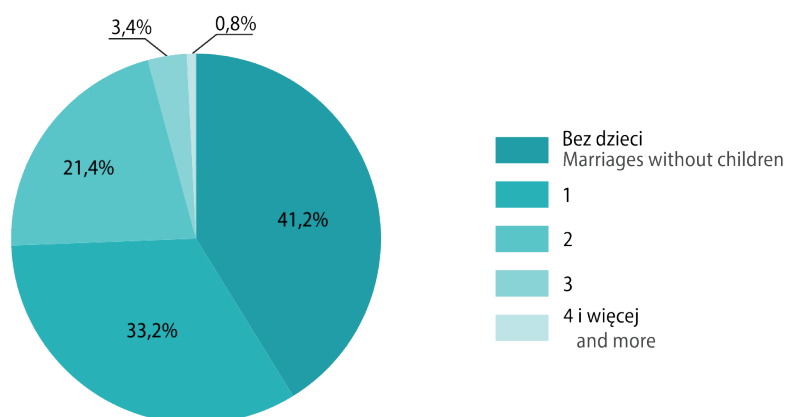
Porównując poziomy wykształcenia rozwodzących się małżeństw w momencie wniesienia powództwa, wśród rozwiedzionych kobiet 18,0% miało wykształcenie wyższe, 67,3% policealne i średnie. Spośród rozwiedzionych mężczyzn odpowiednio 12,3%, 62,8%. Ponadto, zaobserwowano o blisko 9 p. proc. wyższy odsetek mężczyzn niż kobiet z wykształceniem zasadniczym zawodowym, który wyniósł 20,2% ogólnej liczby rozwiedzionych mężczyzn.

Wykres 40. Struktura rozwiedzionych według płci i poziomu wykształcenia w 2021 r.
Chart 40. Structure of divorced by sex and educational level in 2021

W 2021 r. najczęściej (1,8 tys.) rozwodów odnotowano wśród par bezdzietnych, które w ogólnej liczbie rozwodów stanowiły 41,2%.

Wykres 41. Struktura rozwodów według liczby małoletnich^a dzieci w małżeństwie w 2021 r.
 Chart 41. Structure of divorces by the number of underage^a children in the marriage in 2021

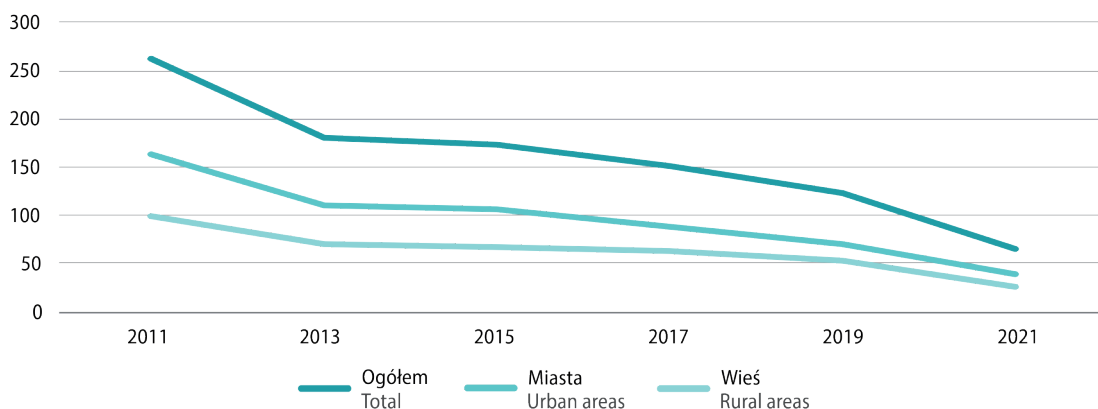

^a Dzieci poniżej 18 lat.
^a Children below the age of 18.

Liczba rozwodów małżeństw posiadających na utrzymaniu wspólnie dzieci poniżej 18 lat wyniosła 2,6 tys. Rozwody, w których wykonanie władzy rodzicielskiej powierzono razem matce i ojcu stanowiły 77,2%.

Oprócz rozwodów sądy orzekły prawomocnie 65 separacji, o 16,7% mniej w porównaniu z rokiem poprzednim (kraj – wzrost o 4,3%). Na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej przypadały 2 separacje (kraj – 2 separacje), w tym w miastach – 3, a na obszarach wiejskich – 2.

Wykres 42. Separacje według miejsca zamieszkania
 Chart 42. Separations by place of residence

Najniższe natężenie odnotowano w powiecie krakowskim (0,4 separacji), a najwyższe w dąbrowskim (blisko 11 separacji).

W 7 powiatach, tj. chrzanowskim, miechowskim, myślenickim, olkuskim, proszowickim, tatrzańskim, wadowickim nie odnotowano przypadku separacji.

Równocześnie co roku odnotowuje się przypadki zniesienia separacji⁸. W 2021 r. orzeczono 8 przypadków zniesienia separacji małżeństw (2020 r. – 15).

⁸ Według województwa, w którym zniesiono separacje.

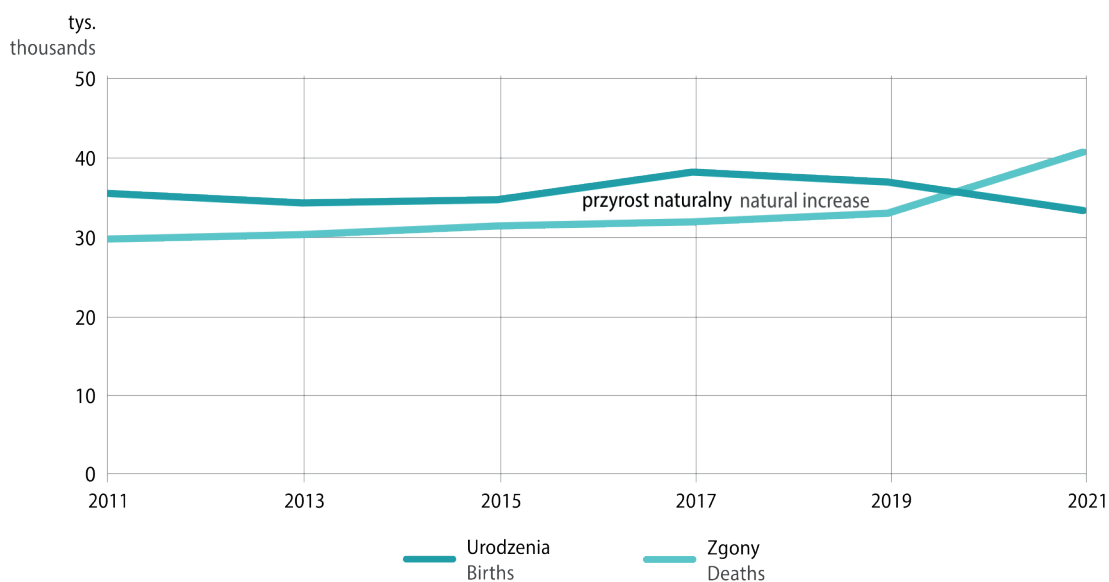
3.2. Przyrost naturalny

3.2. Natural increase

W województwie małopolskim w 2021 r. ujemny przyrost naturalny spowodowany został przewagą liczby zgonów nad liczbą urodzeń i wyniósł minus 7,4 tys. osób. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności stanowił minus 2,2 (kraj – minus 4,9) wobec minus 1,0 w 2020 r. W poziomie tego współczynnika wystąpiło zróżnicowanie ze względu na miejsce zamieszkania. Zarówno w miastach jak też na wsi współczynnik przyjął wartości ujemne. W miastach wyniósł minus 3,2, na wsi – minus 1,3.

Przyrost naturalny ludności określany jest jako różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. Współczynnik przyrostu naturalnego liczony jest na 1 tys. ludności.

Wykres 43. Ruch naturalny ludności
Chart 43. Vital statistics of population

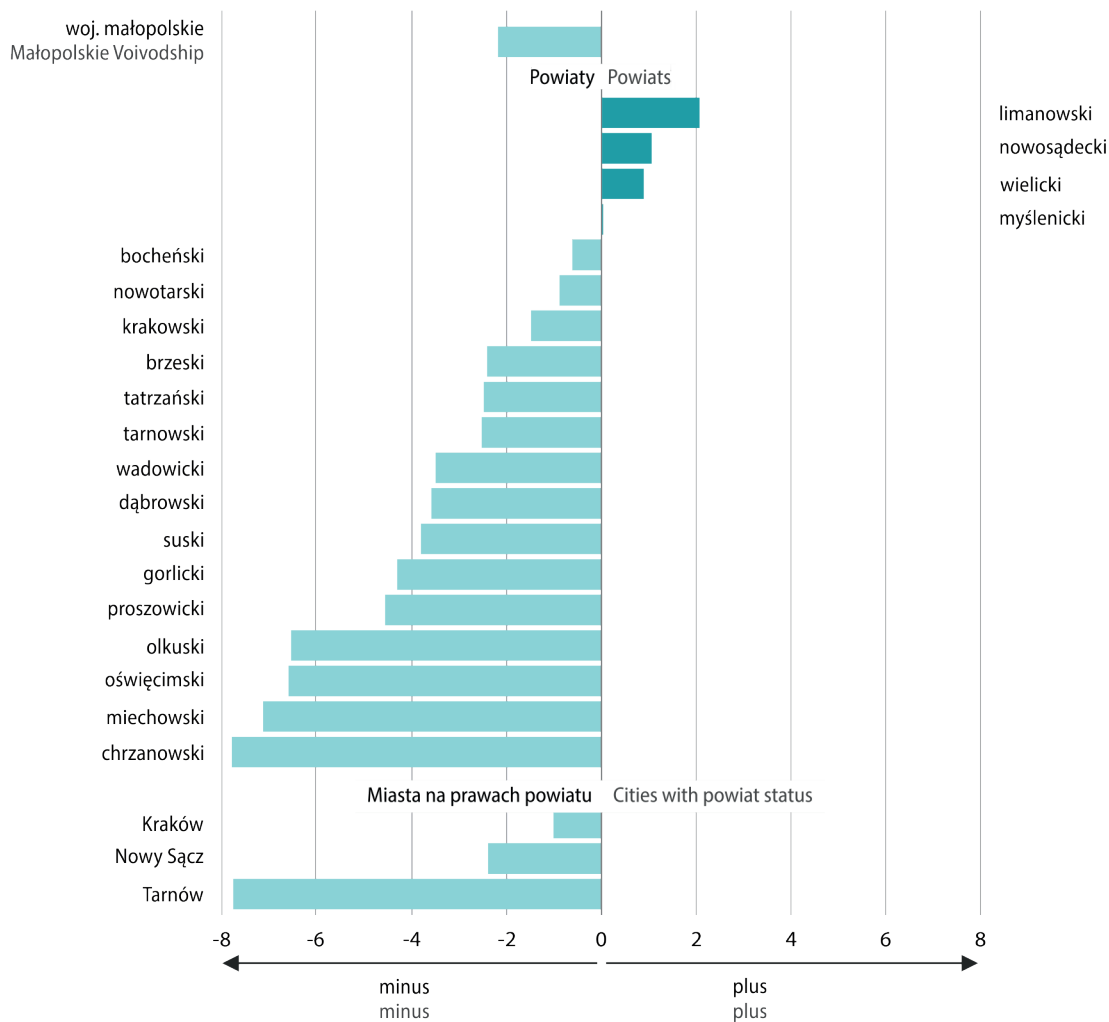
Wśród 22 powiatów, dodatnie wartości współczynnika przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności odnotowano w 4 powiatach, z tego najwyższą w limanowskim (plus 2,1). W pozostałych powiatach współczynnik był ujemny – najniższą wartość osiągnął w powiecie chrzanowskim i Tarnowie (po minus 7,8).

Zgodnie z założeniami prognozy ruchu naturalnego⁹ w województwie liczba zgonów miała przewyższyć liczbę urodzeń w 2021 r., jednak proces ten obserwowany jest już od 2020 r.

Prognozuje się, że do 2050 r. co roku notowane będą ujemne wartości przyrostu naturalnego. W 2050 r. przyrost naturalny osiągnie wartość minus 12,2 tys. osób.

⁹ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/prognoza-ludnosc/prognoza-ludnosc-na-lata-2014-2050-opracowana-2014-r-1,5.html>.

Wykres 44. Przyrost naturalny na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.
 Chart 44. Natural increase per 1000 population by powiats in 2021

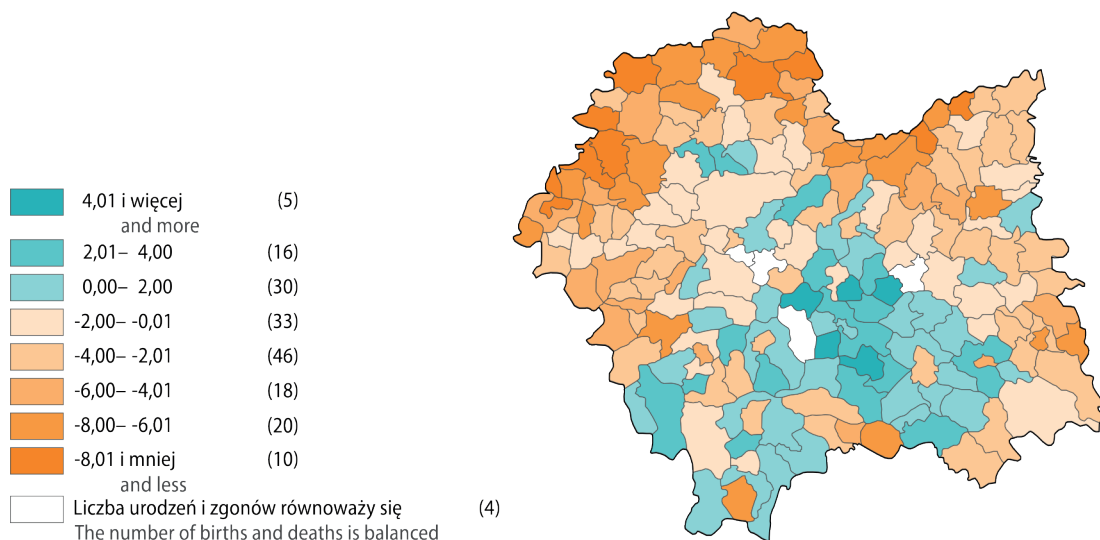

Spośród 182 gmin województwa małopolskiego w 51 gminach (2020 r. w 79 gminach) odnotowano dodatni przyrost naturalny.

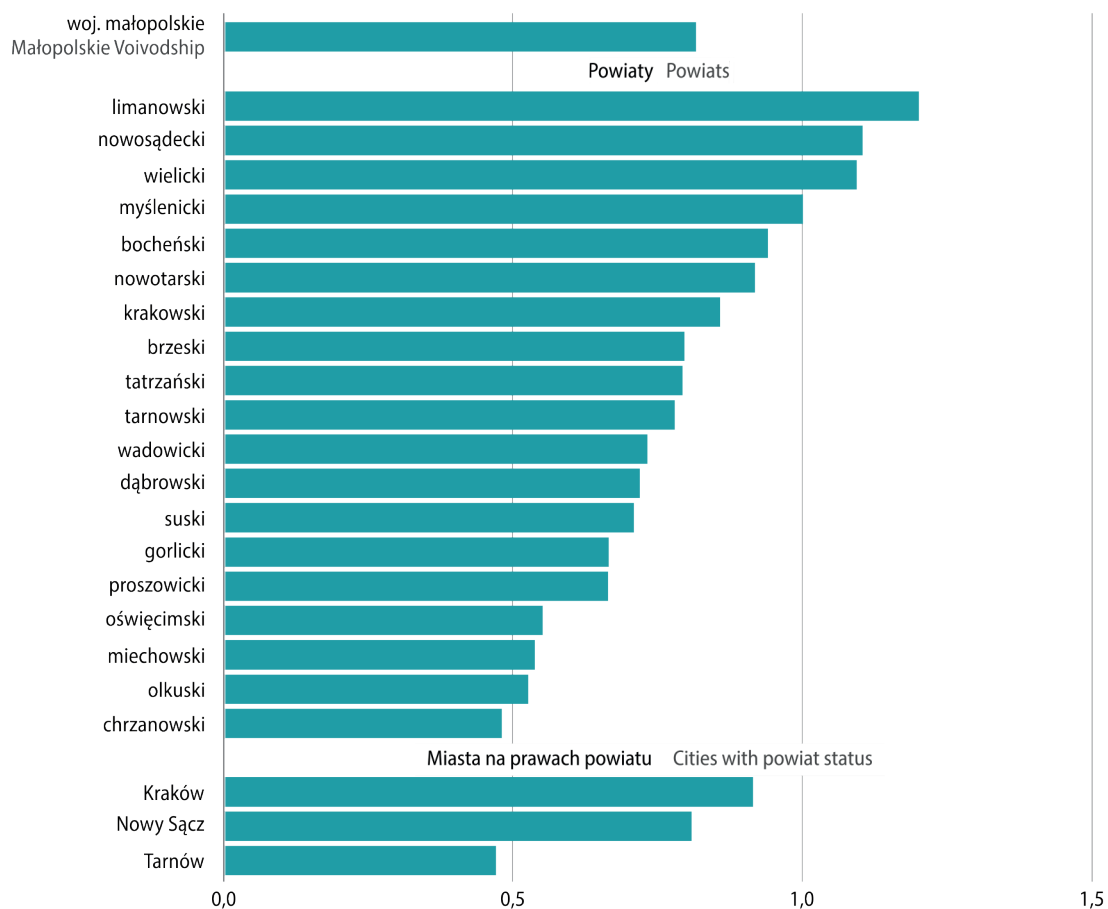
Równowaga liczby urodzeń z liczbą zgonów wystąpiła w 2 gminach miejsko-wiejskich: Czchowię (pow. brzeski) i Dobczycach (pow. myślenicki) oraz 2 gminach wiejskich: Dobrej (pow. limanowski) i Sieprawiu (pow. myślenicki). W pozostałych gminach przyrost naturalny był ujemny.

Najwyższy poziom współczynnika przyrostu naturalnego na 1 tys. ludności, odnotowano w gminie wiejskiej Słupnicy (pow. limanowski) – plus 5,4. Najniższy współczynnik odnotowano w gminie wiejskiej Bolesław (pow. dąbrowski) – minus 16,0.

Mapa 7. Przyrost naturalny na 1000 ludności według gmin w 2021 r.
 Map 7. Natural increase per 1000 population by gminas in 2021

Wykres 45. Współczynnik dynamiki demograficznej według powiatów w 2021 r.
 Chart 45. Demographic dynamics rate by powiats in 2021

Współczynnik dynamiki demograficznej to stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie (najczęściej 1 roku) do liczby zgonów w tym okresie (liczba urodzeń przypadająca na 1 zgon).

Współczynnik dynamiki demograficznej w województwie małopolskim w 2021 r. wyniósł 0,82 wobec 0,91 w 2020 r. (kraj – 0,64).

Roczna liczba urodzeń nie przekroczyła rocznej liczby zgonów w 18 powiatach. Najniższą wartość współczynnika odnotowano w Tarnowie (0,47).

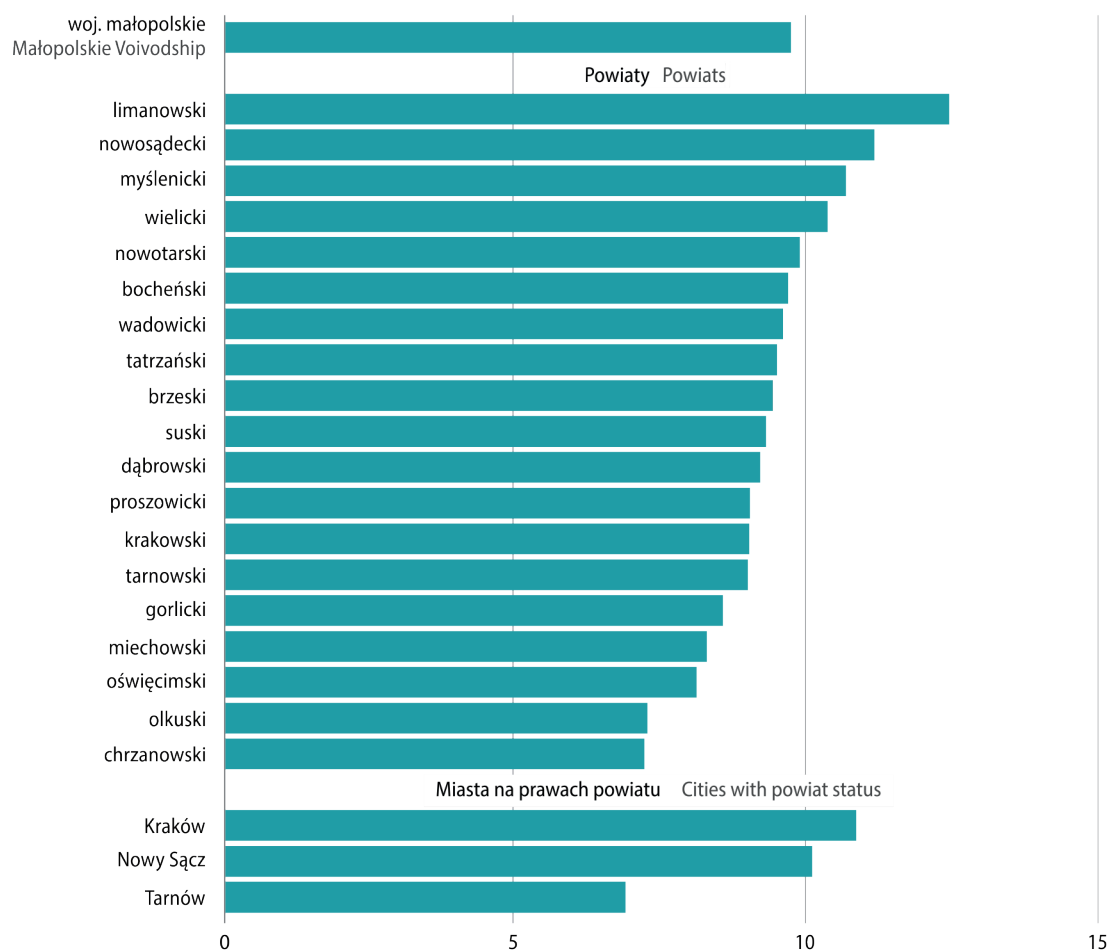
W 2021 r. roczna liczba urodzeń była większa od rocznej liczby zgonów w 4 powiatach, w tym najwyższa w powiecie limanowskim (1,20).

3.3. Urodzenia i dzietność kobiet

3.3. Births and female fertility

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. liczba urodzeń spadła o 5,9% (w kraju o 6,7%). Zarejestrowano 33,3 tys. urodzeń żywych. Współczynnik urodzeń żywych na 1 tys. ludności wyniósł 9,7 (kraj – 8,7): w miastach – 9,5, na wsi – 9,9.

Wykres 46. Urodzenia żywe na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.
Chart 46. Live births per 1000 population by powiats in 2021

W powiatach województwa zaobserwowano znaczne zróżnicowanie liczby urodzeń. Najwięcej dzieci urodziło się w Krakowie (8,7 tys.). Do grupy powiatów, w których liczba urodzeń przekroczyła 2 tys., zaliczono: krakowski (2,7 tys.) i nowosądecki (2,4 tys.). Podobnie jak w roku poprzednim najmniej dzieci urodziło się w powiecie proszowickim (0,4 tys.).

Najwyższa wartość współczynnika urodzeń na 1 tys. ludności wystąpiła w powiecie limanowskim (12,4), a najniższa w Tarnowie (6,9).

W przekroju gminnym (z wyłączeniem miast na prawach powiatu) w 2021 r. najwięcej urodzeń żywych zarejestrowano w gminie miejsko-wiejskiej Wieliczka (pow. wielicki) – 0,7 tys., wśród gmin miejskich – w Nowym Targu (pow. nowotarski) – 0,3 tys. urodzeń, a spośród gmin wiejskich – w Limanowej (pow. limanowski) – 0,3 tys. urodzeń.

Najwięcej urodzeń na 1 tys. ludności odnotowano w Jodłowniku – gminie wiejskiej powiatu limanowskiego, (15 urodzeń). Najniższe natężenie – blisko 5 urodzeń było w gminie wiejskiej Spytkowice (pow. nowotarski).

Mapa 8. Urodzenia żywe na 1000 ludności według gmin w 2021 r.

Map 8. Live births per 1000 population by gminas in 2021

Pod względem poziomu wykształcenia¹⁰ ponad połowa matek (55,8%) nowonarodzonych dzieci posiadała wykształcenie wyższe, średnie – 30,0%; zasadnicze zawodowe – 8,6%; a matki z wykształceniem policealnym, gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym stanowiły razem 3,0%.

W omawianym roku wiek środkowy¹¹ matek wyniósł 30,8 lat. Najwięcej urodzeń odnotowano w grupie wieku matek 30–34 lat – 11,7 tys. W 2021 r. udział urodzeń pojedynczych w ogólnej liczbie urodzeń żywych wyniósł 97,5%, a pozostałe urodzenia wielorakie: bliźniąt (2,4%) i trójczków (0,1%).

Statystyki obejmują także dane dotyczące urodzeń według miesięcy i dni tygodnia. W 2021 r. dzieci najczęściej rodziły się we wrześniu (3,1 tys.), a ze względu na dzień tygodnia – we wtorek (5,7 tys.).

Kolejną miarą natężenia urodzeń jest współczynnik płodności kobiet, który w badanym roku w województwie małopolskim wyniósł 40,5 wobec 42,8 w 2020 r. W miastach województwa małopolskiego na 1 tys. kobiet w wieku od 15–49 lat przypadało 39 urodzeń żywych, natomiast na obszarach wiejskich blisko 42 urodzenia. Współczynnik płodności w województwie był wyższy od krajowego o 2,8 pp.

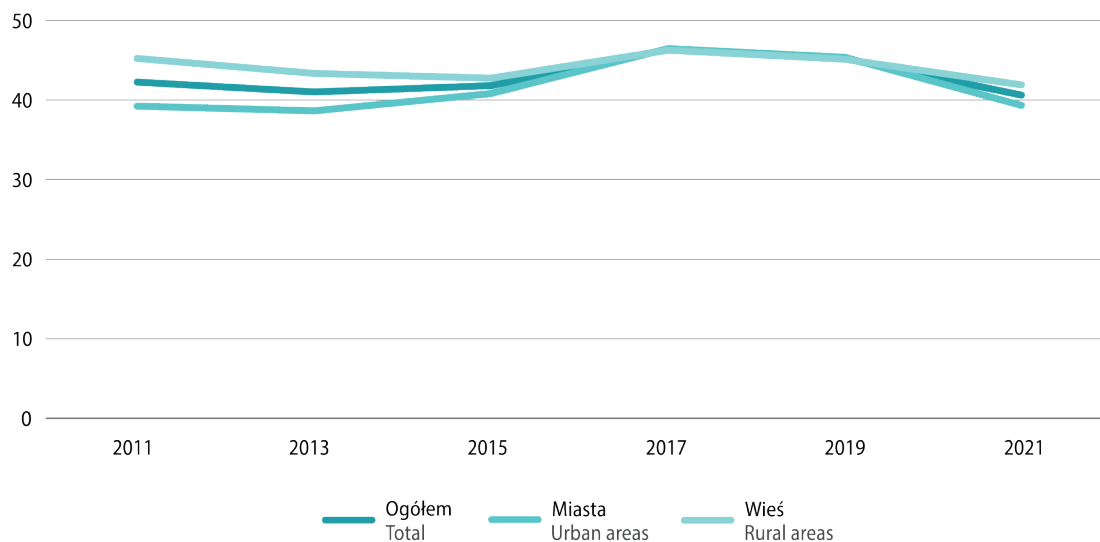
¹⁰ Nie uwzględniono nieustalonego poziomu wykształcenia matki.

¹¹ Wiek matek w momencie urodzenia kolejnego dziecka, który połowa matek już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Współczynnik płodności to stosunek liczby urodzeń żywych w danym okresie do liczby kobiet będących w wieku rozrodczym (15–49 lat).

Współczynnik liczony jest dla okresów nie krótszych niż rok. Wyraża średnią liczbę dzieci urodzonych w ciągu badanego okresu przypadającą na 1 tys. kobiet (lub na 100 kobiet) w wieku rozrodczym – jest liczony dla pojedynczych roczników lub 5-letnich grup wieku (częstkowe współczynniki płodności).

Wykres 47. Współczynnik płodności
Chart 47. Female fertility rate

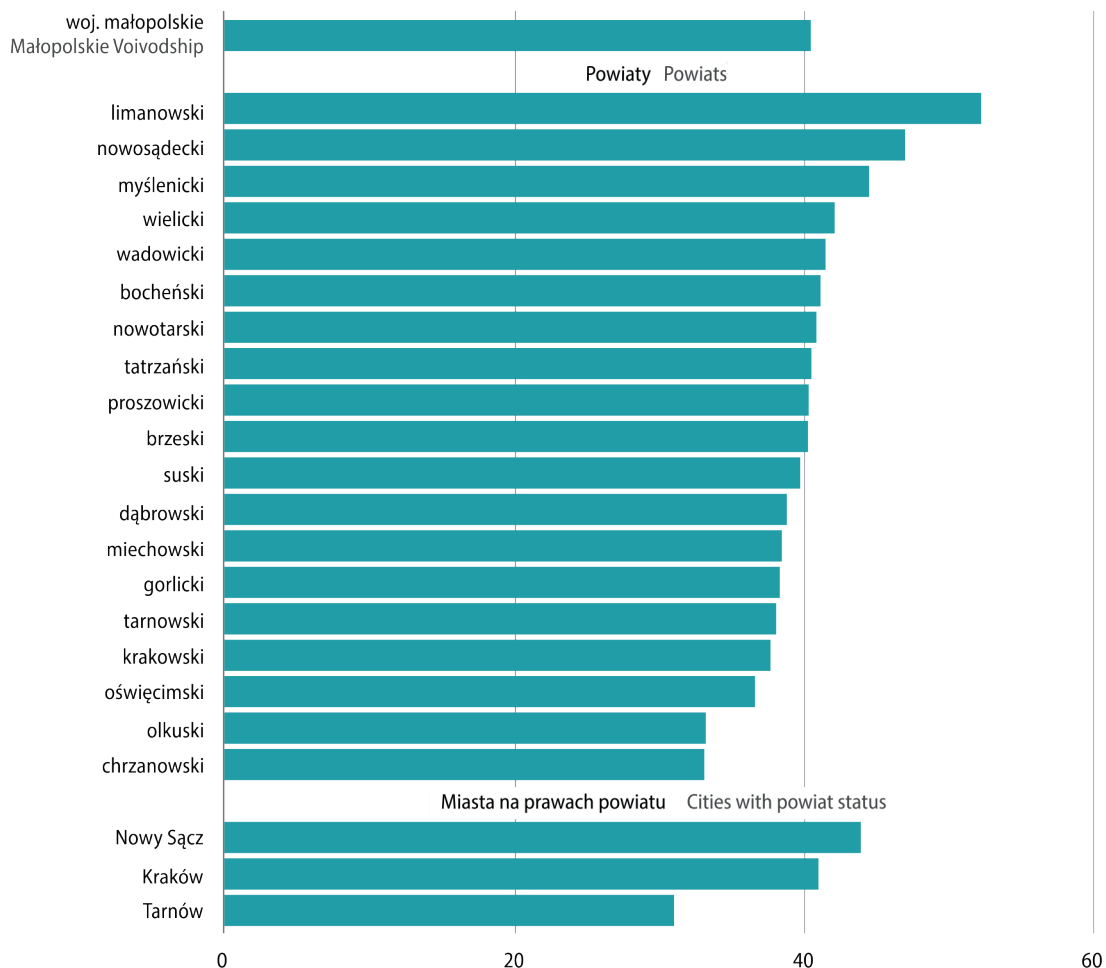

W omawianym roku w regionie najwyższa płodność, tj. 94 urodzenia wystąpiła w grupie wieku kobiet 25–29 lat.

Liczbę urodzeń żywych przypadającą na 1 tys. kobiet w wieku 15–49 lat przewyższającą średnią wojewódzką odnotowano w 10 powiatach: limanowskim (52,4), nowosądeckim (47,1), myślenickim (44,6), Nowym Sączu (44,0), wielickim (42,2), wadowickim (41,6), bocheńskim (41,2), Krakowie (41,1), nowotarskim (41,0) i tatrzańskim (40,6). Najniższy współczynnik płodności odnotowano w Tarnowie (31,1).

Podobnie jak w poprzednim roku w żadnym z powiatów województwa małopolskiego, w 2021 r. poziom urodzeń nie zagwarantował prostej zastępowalności pokoleń.

Wykres 48. Współczynnik płodności według powiatów w 2021 r.
 Chart 48. Female fertility rate by powiats in 2021

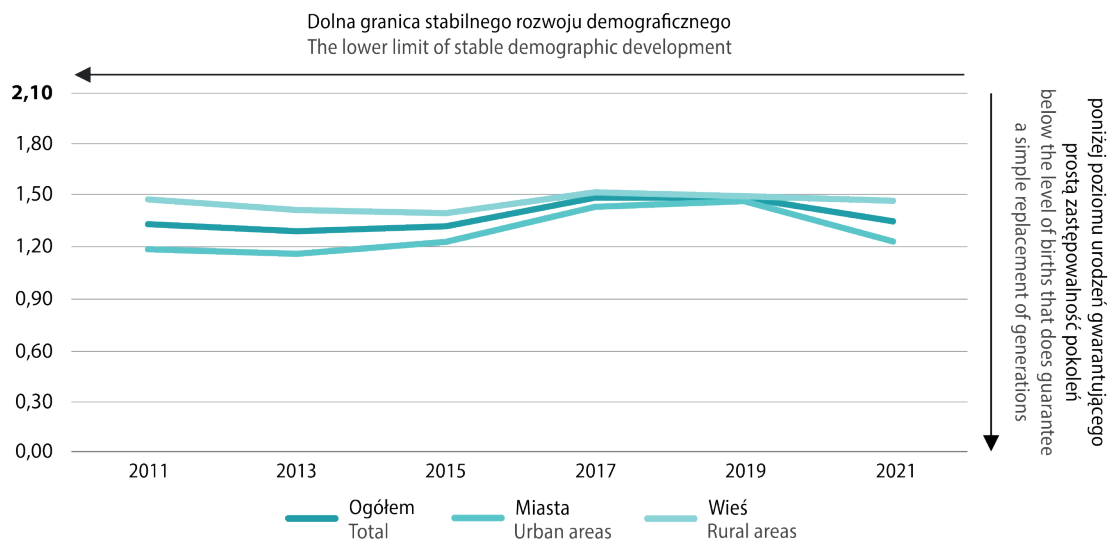
Współczynnik dzietności to suma cząstkowych współczynników płodności. Oznacza liczbę dzieci, które urodziłyby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłyby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie.

Współczynnik dzietności ogólnej powinien kształtować się na poziomie od 2,10 do 2,15, co oznacza, że na statystyczną kobietę w wieku 15–49 lat przypada średnio dwoje dzieci w ciągu całego okresu rozrodczego. Wówczas wielkość ta staje się korzystna dla stabilnego rozwoju demograficznego.

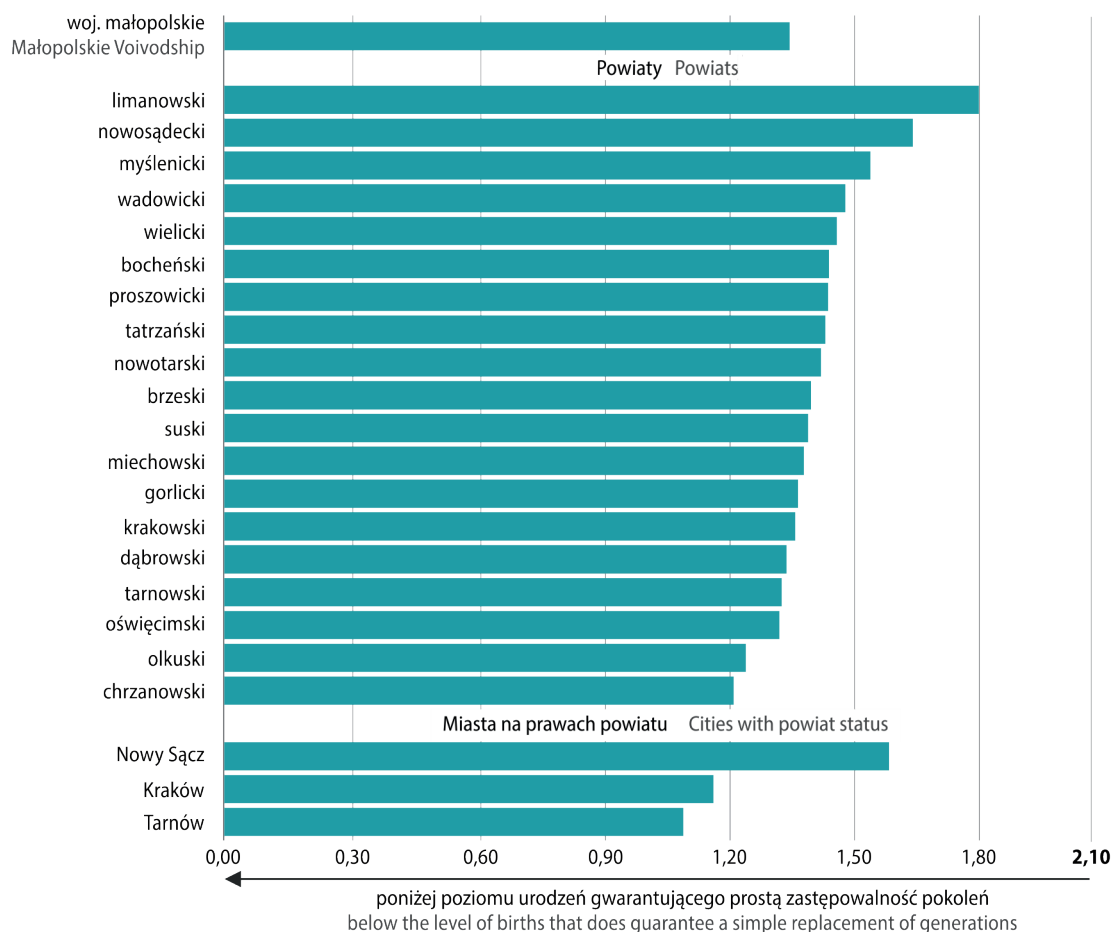
W badanym roku współczynnik dzietności wyniósł 1,35 (kraj – 1,33) wobec 1,41 w 2020 r. W miastach województwa kształtował się na poziomie 1,23, natomiast na wsi – 1,47.

Najwyższe współczynniki dzietności odnotowano w powiecie limanowskim – 1,80, a najniższy wystąpił w Tarnowie – 1,10.

Wykres 49. Współczynnik dzietności ogólnej
Chart 49. Total fertility rate

Wykres 50. Współczynnik dzietności ogólnej według powiatów w 2021 r.
Chart 50. Total fertility rate by powiats in 2021

3.4. Umieralność

3.4. Mortality

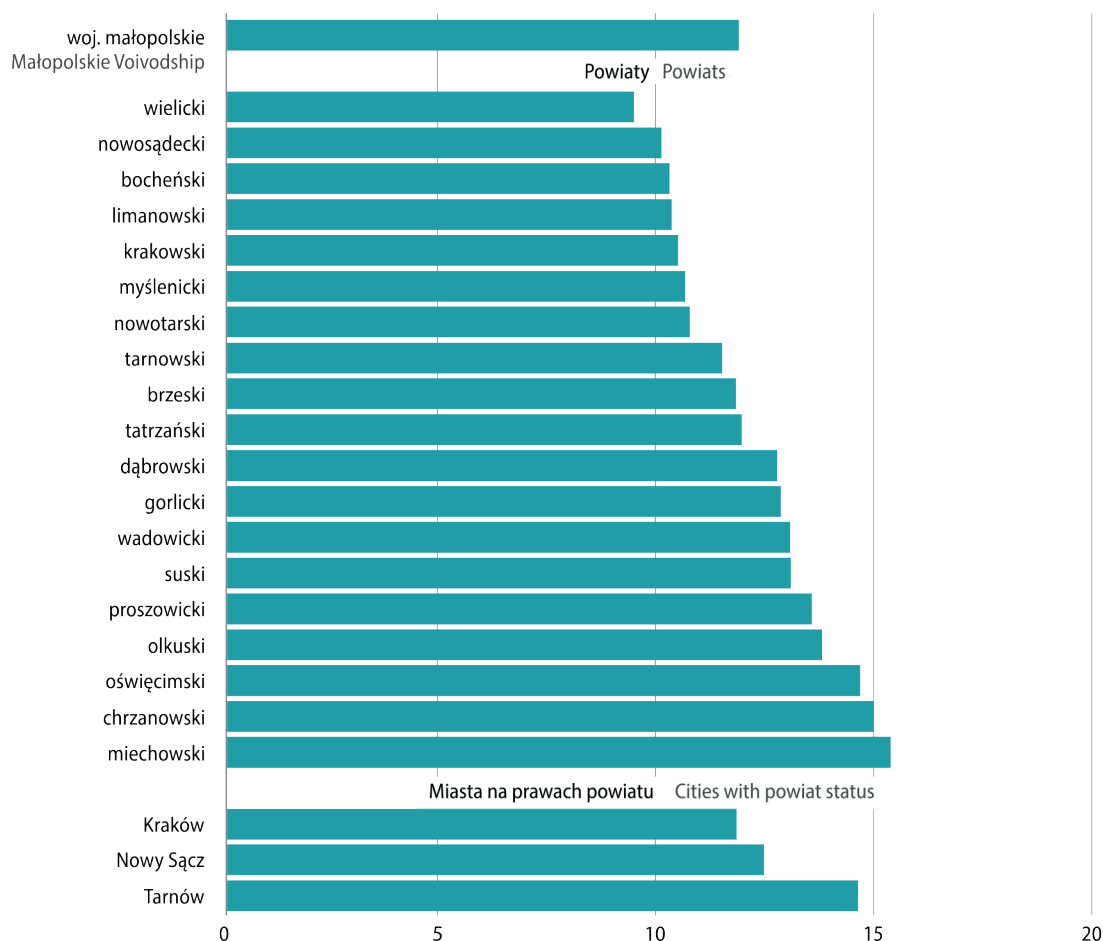
W województwie małopolskim w 2021 r. zmarło 40,7 tys. osób, tj. o 4,9% więcej niż w 2020 r. (kraj o 8,8%). W miastach zarejestrowano 20,9 tys. zgonów, tj. o 5,4% więcej niż na wsi. W dalszym ciągu miała miejsce relacja określana nadumieralnością mężczyzn względem kobiet. Zmarło o 6,6% więcej mężczyzn niż kobiet. Udział zgonów mężczyzn w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 51,6% (kraj – 51,7%).

Współczynnik zgonów na 1 tys. ludności wyniósł 11,9 (kraj – 13,7). W miastach współczynnik ten był wyższy o 1,6 pp. niż na wsi i wyniósł 12,7.

W powiatach województwa zaobserwowano zróżnicowanie liczby zgonów. Najmniej osób zmarło w powiecie proszowickim (0,6 tys.), a najczęściej w Krakowie (9,5 tys.).

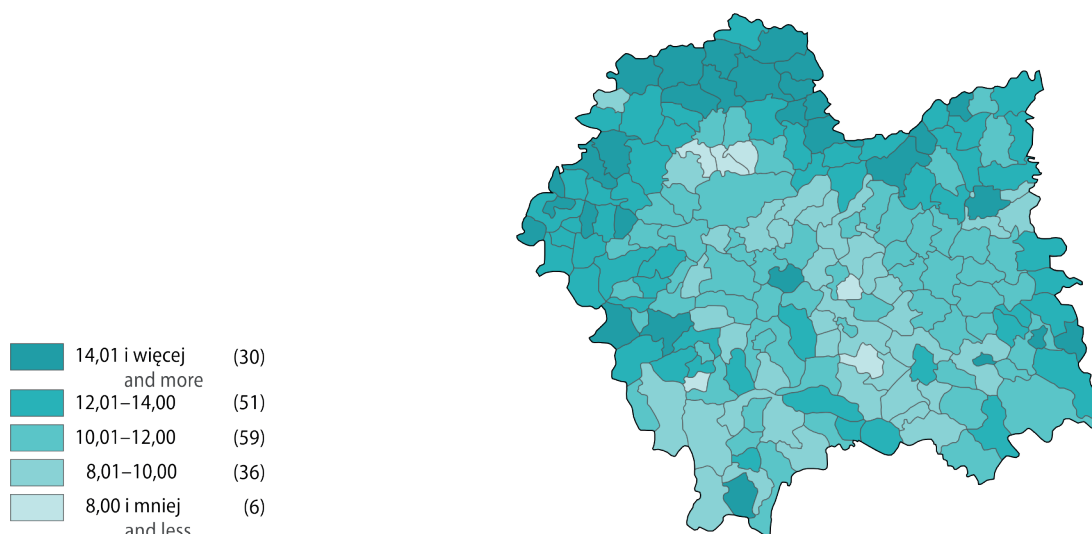
Najniższą wartość współczynnika zgonów na 1 tys. ludności odnotowano w powiecie wielickim (9,4), a najwyższą w powiecie miechowskim (15,4).

Wykres 51. Zgony na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.
Chart 51. Deaths per 1000 population by powiats in 2021

W przekroju gminnym najmniej, tj. 8 zgonów, zarejestrowano w gminie wiejskiej Spytkowice (pow. nowotarski). Najwięcej (z wyłączeniem miast na prawach powiatu) notowano w gminie miejsko-wiejskiej Chrzanów (pow. chrzanowski) i mieście Oświęcim (pow. oświęcimski) odpowiednio 708 i 693 zgony.

Mapa 9. Zgony na 1000 ludności według gmin w 2021 r.
 Map 9. Deaths per 1000 population by gminas in 2021

Rozpiętość współczynnika natężenia zgonów na 1 tys. ludności w przekrojach gmin była bardziej zróżnicowana niż w powiatach. Najmniej, 2 zgony, zarejestrowano w gminie wiejskiej powiatu nowotarskiego – Spyttkowice, a najwięcej – 28 zgonów w gminie wiejskiej powiatu dąbrowskiego – Bolesław.

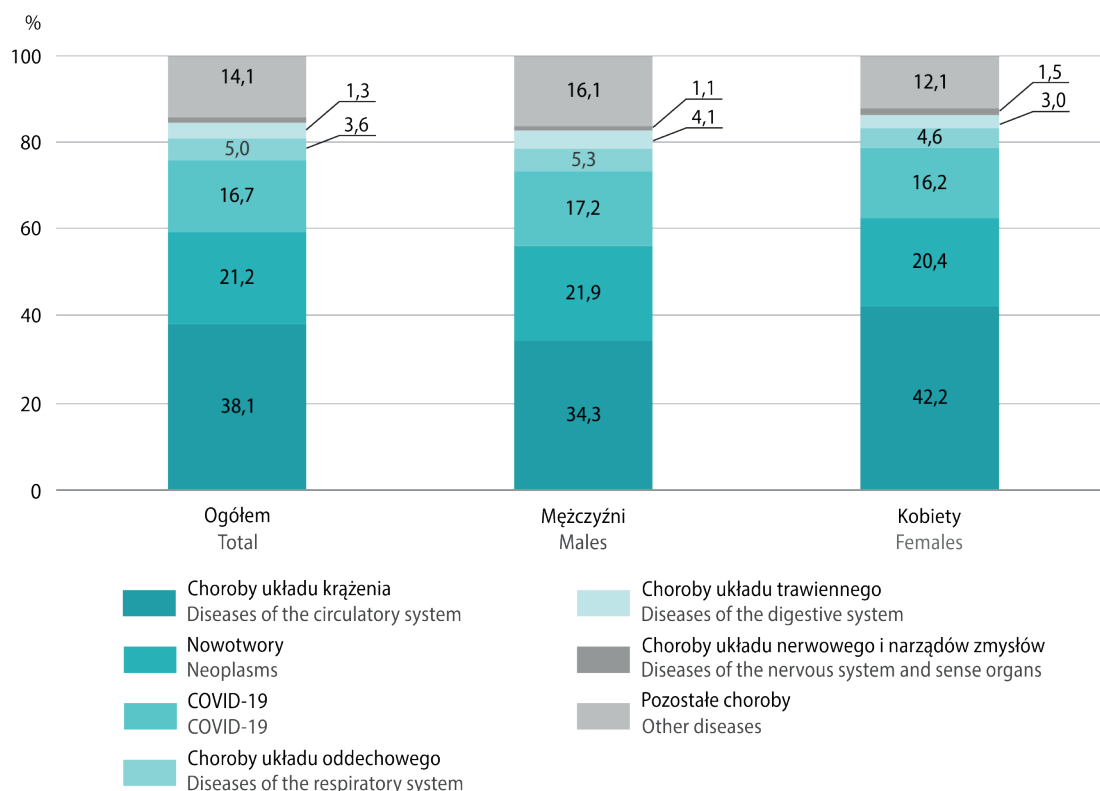
Zgony niemowląt – to liczba zgonów dzieci w wieku poniżej 1 roku życia.

Współczynnik zgonów niemowląt – stosunek liczby zgonów niemowląt w badanym okresie do liczby urodzeń żywych w tym okresie – wyrażony w ‰ (tj. na 1 tys. ludności).

W 2021 r. zmarło 100 dzieci poniżej 1 roku życia, tj. o 19,4% mniej w porównaniu z 2020 r. Współczynnik zgonów niemowląt, obliczany na 1 tys. urodzeń żywych, wyniósł 3,0 i w porównaniu z poprzednim rokiem był niższy o 0,5 pp.

Głównymi przyczynami zgonów mieszkańców województwa były choroby układu krążenia i nowotwory. W ogólnej liczbie zgonów, która w 2021 r. wyniosła 40,7 tys., zgony z wymienionych przyczyn stanowiły razem 59,3%, a ich łączny udział był wyższy o 4,9 p. proc. niż w kraju.

Wykres 52. Struktura zgonów według przyczyn i płci w 2021 r.
Chart 52. Structure of deaths by causes and sex in 2021

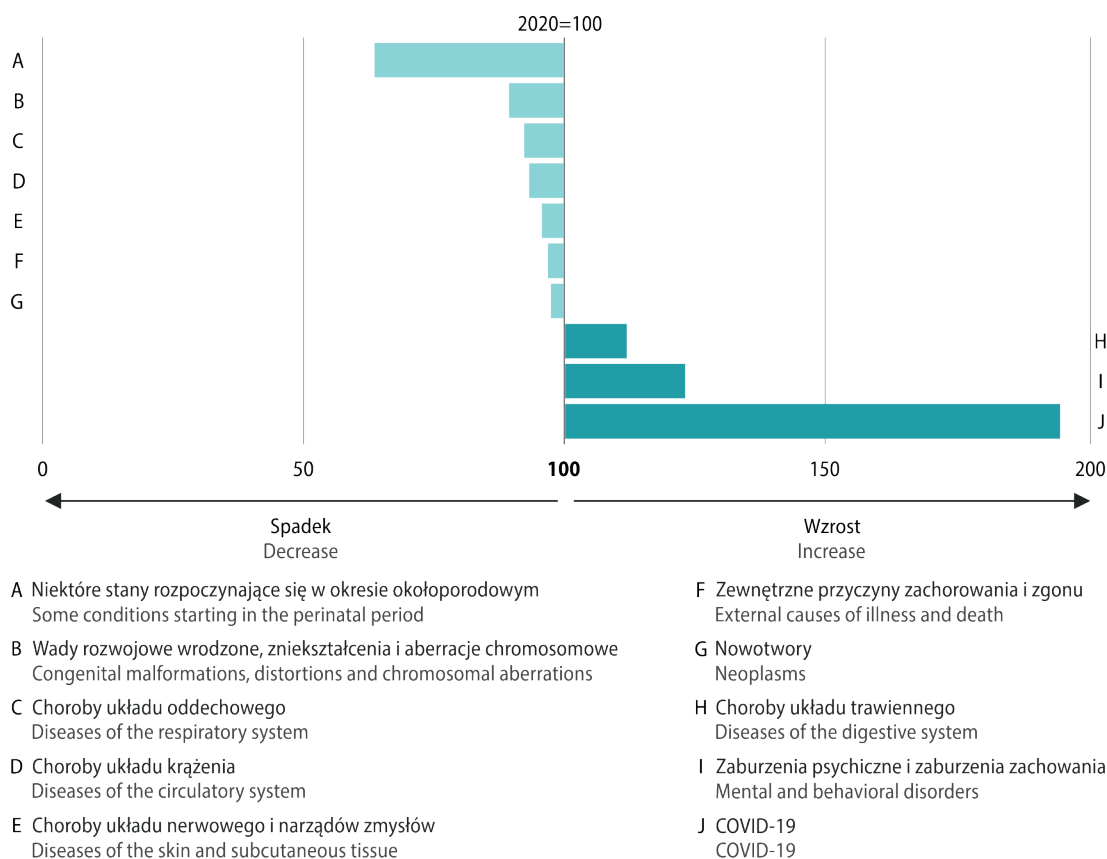

Mniejszy odsetek stanowiły zgony z powodu COVID-19 (16,7%), chorób układu oddechowego (5,0%), trawiennego (3,6%), nerwowego i narządów zmysłów (1,3%). Zgony z przyczyn pozostałych chorób¹² stanowiły 14,1%.

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. zanotowano spadek liczby zgonów spowodowanych m.in. niektórymi stanami rozpoczynającymi się w okresie okołoporodowym (35,9%); wadami rozwojowymi wrodzonymi, zniekształceniami i aberracjami chromosomowymi (10,4%); chorobami układu oddechowego (7,5%); chorobami układu krążenia (6,5%); układu nerwowego i narządów zmysłu (4,1%); zewnętrznymi przyczynami zachorowań i zgonów (3,0%); nowotworami (2,4%). Natomiast wzrosła liczba zgonów spowodowana COVID-19 (94,0%), zaburzeniami psychicznymi i zaburzeniami zachowania (22,8%) oraz chorobami układu trawiennego (11,7%).

¹² Do pozostałych chorób zaliczono: Niektóre choroby zakaźne i pasożytnicze; Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych; Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu odżywiania i przemiany metabolicznej; Zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania; Choroby skóry i tkanki podskórnej; Choroby układu kostno-stawowego, mięśniowego i tkanki łącznej; Choroby układu moczowo-płciowego; Niektóre stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym; Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe; Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowane; Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu.

Wykres 53. Dynamika liczby zgonów według wybranych przyczyn w 2021 r.
Chart 53. Dynamics of deaths by causes in 2021

Umieralność z powodu chorób układu krążenia

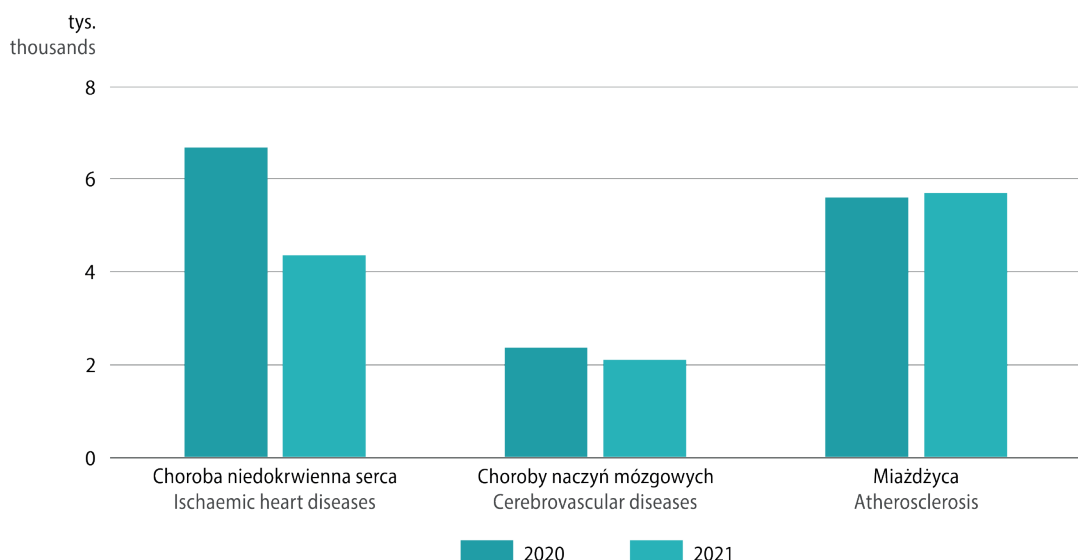
Mortality caused by diseases of the circulatory system

W 2021 r. w województwie małopolskim zarejestrowano 15,5 tys. zgonów z powodu chorób układu krążenia. Udział liczby zgonów z tej przyczyny w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 38,1%. W porównaniu z 2020 r. odnotowano spadek umieralności o 6,5%. Liczba zgonów z tej przyczyny w miastach przekroczyła o 8,5% liczbę zgonów na wsi. Biorąc pod uwagę płeć, odnotowano o 15,5% więcej zgonów kobiet niż mężczyzn.

Miażdżyca, choroba niedokrwienna serca oraz choroby naczyń mózgowych to najczęstsze przyczyny zgonów, które zaliczane są do chorób układu krążenia. Z powodu tych chorób, w 2021 r. w województwie małopolskim zmarło odpowiednio: 5,7 tys. osób; 4,4 tys. osób i 2,1 tys. osób.

W 2021 r. w porównaniu z 2020 r. odnotowano spadek liczby zgonów spowodowanych chorobą niedokrwienną serca (34,9%), chorobami naczyń mózgowych (11,3%). Wzrosła natomiast liczba zgonów z powodu miażdżycy (1,8%).

Wykres 54. Zgony z powodu wybranych chorób układu krążenia
Chart 54. Deaths caused by selected diseases of the circulatory system

Wśród powiatów najniższy udział liczby zgonów spowodowanych chorobami układu krążenia w ogólnej liczbie zgonów w powiecie odnotowano w Tarnowie i powiecie oświęcimskim (po 32,5%), a najwyższy w wadowickim (43,0%).

W 2021 r. w przeliczeniu na 100 tys. ludności, w województwie przypadało 452,3 zgonów z powodu chorób układu krążenia. Wskaźnik powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 11 powiatach, w tym najwyższy w powiecie miechowskim – 632,6 zgonów na 100 tys. ludności.

Umieralność z powodu nowotworów

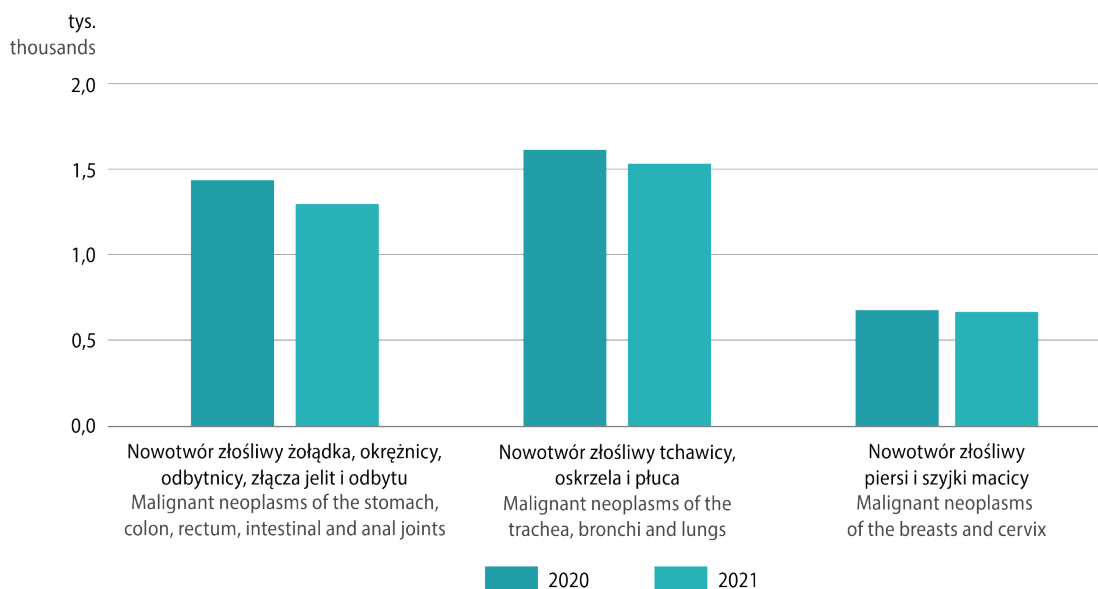
Mortality caused by neoplasms

W 2021 r. w województwie małopolskim zarejestrowano 8,6 tys. zgonów z powodu nowotworów, co stanowiło 21,2% ogólnej liczby zgonów. W porównaniu z 2020 r. odnotowano spadek umieralności o 2,4%.

Liczba zgonów z tej przyczyny w miastach przekroczyła o 16,2% liczbę zgonów na wsi. Biorąc pod uwagę płeć, odnotowano o 14,9% więcej zgonów mężczyzn niż kobiet.

Najczęściej rejestrowanymi przyczynami zgonów z powodu chorób nowotworowych były zgony spowodowane nowotworami złośliwymi: tchawicy, oskrzeli i płuc (1,5 tys. osób); żołądka, okrężnicy, odbytnicy, złącza jelit i odbytu (1,3 tys. osób) oraz piersi i szyjki macicy (0,7 tys. osób). Z wymienionych powodów, w 2021 r. w porównaniu z 2020 r. obserwowano spadek liczby zgonów. Na nowotwór złośliwy żołądka, okrężnicy, odbytnicy, złącza jelit i odbytu zmarło o 9,7% mniej osób, na nowotwór tchawicy, oskrzeli i płuc o 5,1%, a na nowotwór piersi i szyjki macicy – o 1,6% mniej.

Wykres 55. Zgony z powodu wybranych chorób nowotworowych
 Chart 55. Deaths caused by selected neoplasms

Wśród powiatów najniższy udział liczby zgonów spowodowanych chorobami nowotworowymi w ogólnej liczbie zgonów w powiecie odnotowano w powiecie dąbrowskim (18,2%), a najwyższy w wielickim (25,2%).

W 2021 r. na 100 tys. ludności w województwie przypadało 251,3 zgonów spowodowane chorobami nowotworowymi. Wskaźnik powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 11 powiatach, w tym najwyższy w powiecie miechowskim – 311,1 zgonów na 100 tys. ludności.

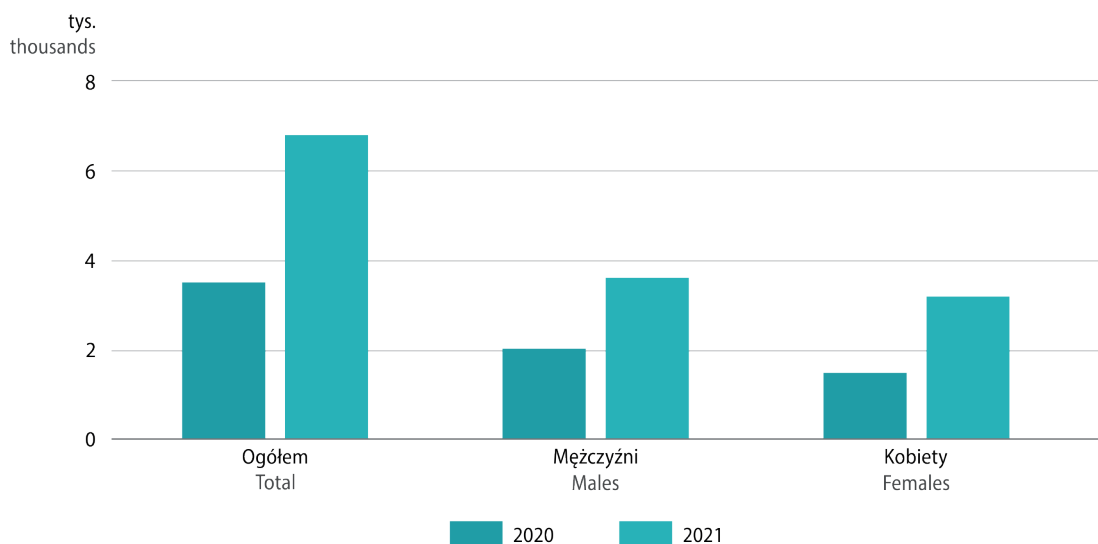
Umieralność z powodu COVID-19

Mortality caused of the COVID-19

W 2021 r. z powodu COVID-19 zanotowano 6,8 tys. zgonów, które stanowiły 16,7% ogólnej liczby zgonów w województwie małopolskim (kraj – 17,9%). Z powodu tej przyczyny w porównaniu z 2020 r. zmarło o 94,0% osób więcej.

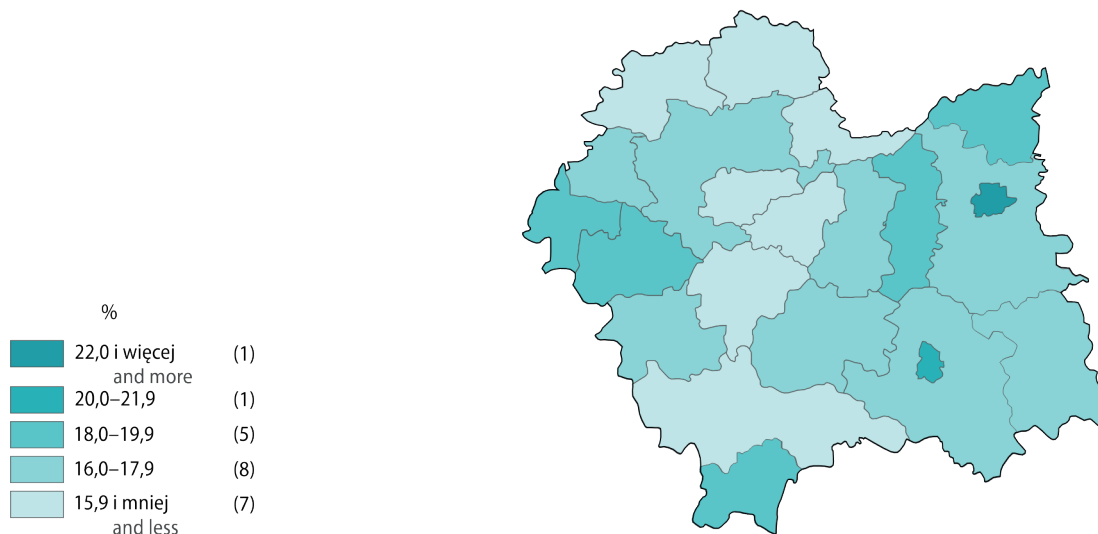
Biorąc pod uwagę płeć, zarówno w 2021 r., jak i w 2020 r. umierało więcej mężczyzn niż kobiet. W omawianym roku zarejestrowano 3,6 tys. zgonów mężczyzn i 3,2 tys. zgonów kobiet.

Wykres 56. Struktura zgonów z powodu COVID-19 według płci
Chart 56. Structure deaths caused of the COVID-19 by sex

Udział zgonów na COVID-19 w ogólnej liczbie zgonów poniżej średniego udziału w województwie małopolskim (16,7%) zaobserwowano w 10 powiatach, z tego najniższy był w powiecie miechowskim (12,7%). W pozostałych powiatach zanotowano wyższe wartości, a najwyższy udział zgonów był w Tarnowie (22,2%).

Mapa 10. Udział zgonów na COVID-19 w ogólnej liczbie zgonów w powiecie w 2021 r.
Map 10. Share of deaths from COVID-19 in the total number of deaths in the powiats in 2021

W 2021 r. na 100 tys. ludności w województwie przypadało 198,4 zgonów spowodowanych COVID-19. Wskaźnik powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 12 powiatach, w tym najwyższy w Tarnowie – 325,0 zgonów na 100 tys. ludności.

Umieralność na pozostałe choroby

Mortality caused by other diseases

Zgony z powodu chorób pozostałych¹³ stanowiły 14,1% ogólnej liczby zgonów w 2021 r. Spośród tej grupy najwyższy poziom umieralności odnotowano z powodu objawów, cech chorobowych oraz nieprawidłowych wyników badań klinicznych i laboratoryjnych, gdzie indziej niesklasyfikowanych (2,5 tys. osób).

Przyczyny zgonów niemowląt

Causes of infant deaths

W 2021 r. odnotowano 100 zgonów niemowląt, tj. o 19,4% mniej w porównaniu z 2020 r. Najliczniejszymi ich przyczynami były: wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe (42,0% w ogólnej liczbie zgonów niemowląt); niektóre stany powstające w okresie okołoporodowym (41,0%), zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu (22,0%).

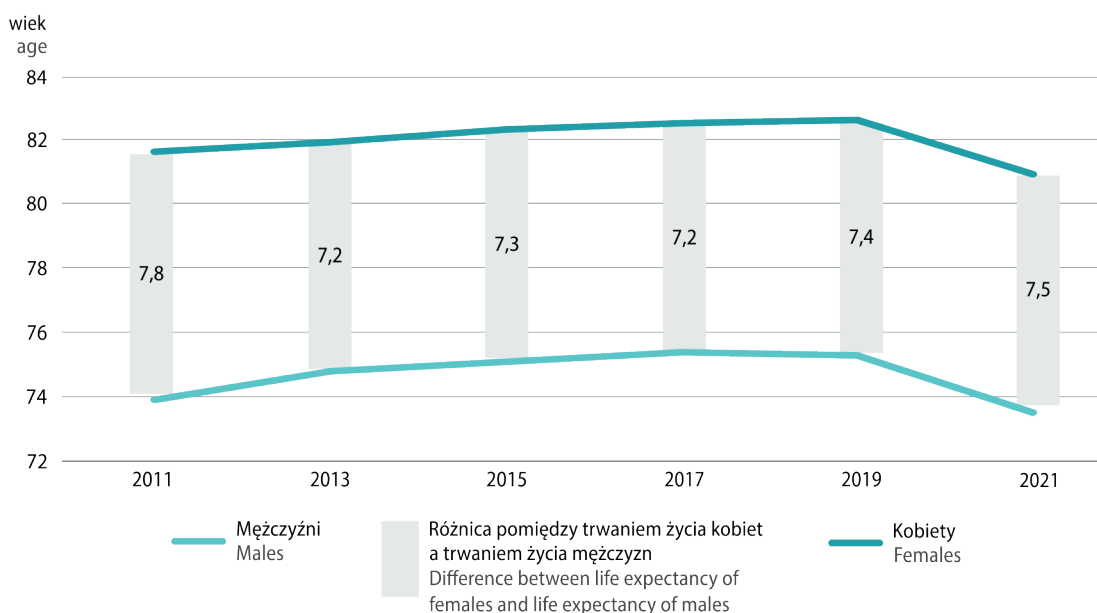
3.5. Trwanie życia

3.5. Life expectancy

Poprawa kondycji zdrowotnej społeczeństwa poprzez rozwój nowoczesnych metod leczenia, prowadzenie coraz lepszego i zdrowszego stylu życia ma odzwierciedlenie w wydłużeniu życia mężczyzn i kobiet.

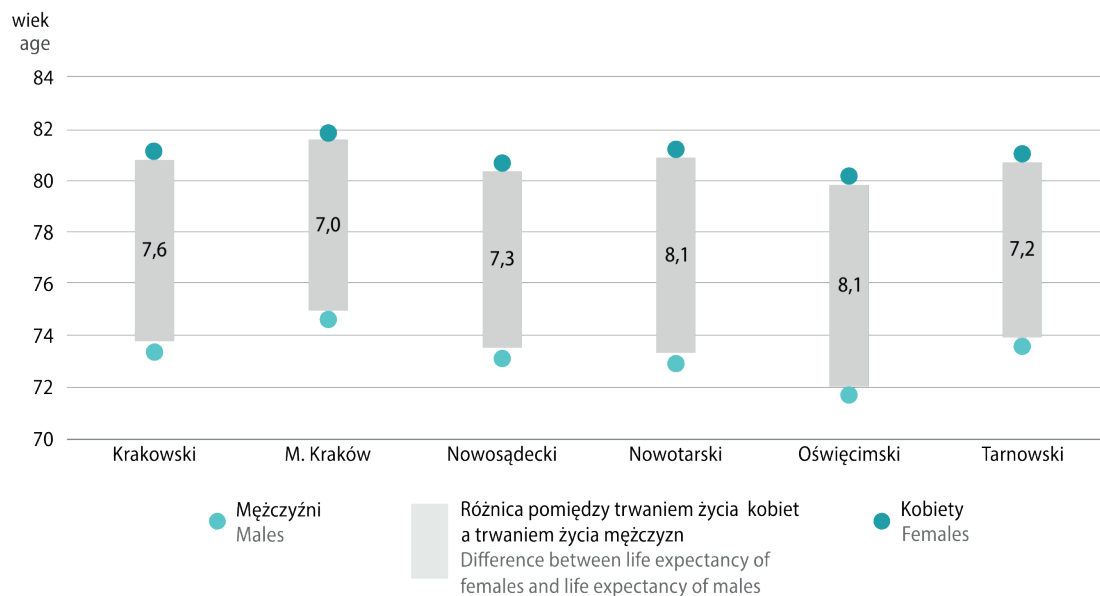
Statystyczny mężczyzna w województwie małopolskim w 2021 r. żył przeciętnie 73,5 lat (kraj – 71,8 lat), a kobieta 81,0 lat (kraj – 79,7 lat). W omawianym roku kobiety żyły o blisko 8 lat dłużej od mężczyzn. Ze względu na miejsce zamieszkania, średnie trwanie życia mężczyzn w miastach to 73,9 lat wobec 73,0 lat dla mężczyzn mieszkających na wsi. W miastach kobiety żyły średnio dłużej (81,2 lat), niż na obszarach wiejskich (80,7 lat).

Wykres 57. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet
Chart 57. Life expectancy of males and females

¹³ Patrz przypis 12 str. 64.

Wykres 58. Przeciętne trwanie życia mężczyzn i kobiet według podregionów w 2021 r.
Chart 58. Life expectancy of males and females by subregions in 2021

Spośród sześciu podregionów województwa małopolskiego statystycznie najdłużej żyli mieszkańcy Krakowa, średni wiek mężczyzn wyniósł 74,8 lata, a kobiet 81,8 lat.

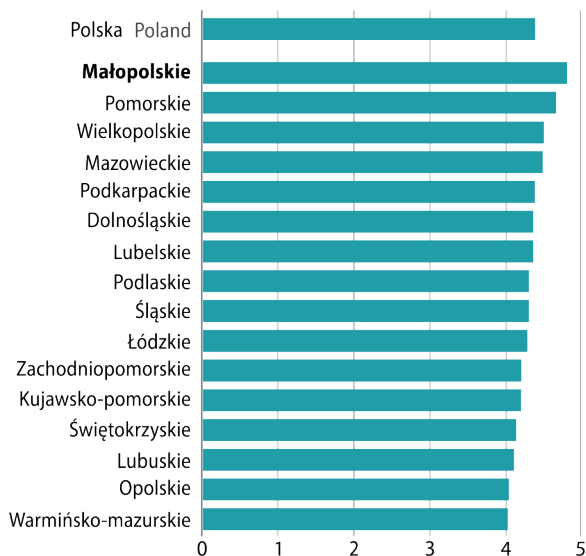
Najkrótszą w województwie przeciętną długość życia w 2021 r. zarówno mężczyzn jak też kobiet odnotowano w podregionie oświęcimskim, odpowiednio 71,8 lat i 79,9 lat.

Województwo na tle kraju i pozostałych województw – ruch naturalny

Voivodship against the background of the country and other voivodships – vital statistics

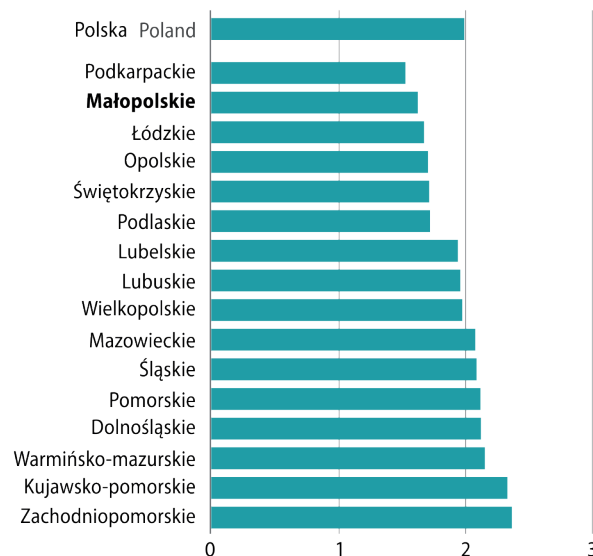
Wykres 59. Małżeństwa na 1000 ludności według województw w 2021 r.

Chart. 59. Marriages per 1000 population by voivodships in 2021

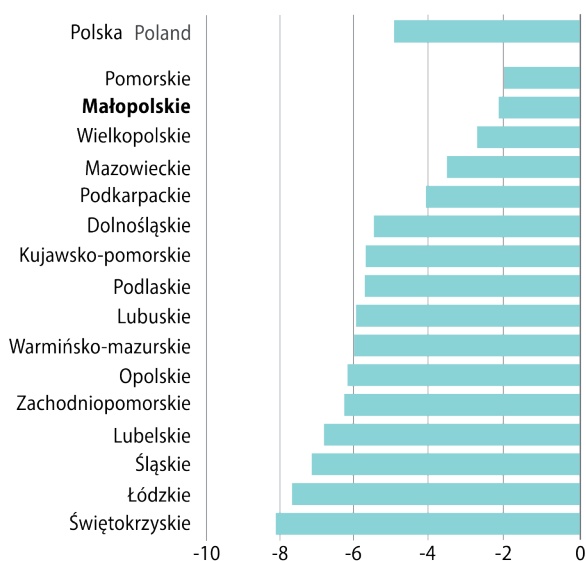
Wykres 60. Rozwody na 1000 ludności w wieku 20 lat i więcej według województw w 2021 r.

Chart 60. Divorces per 1000 population aged 20 years and more by voivodships in 2021

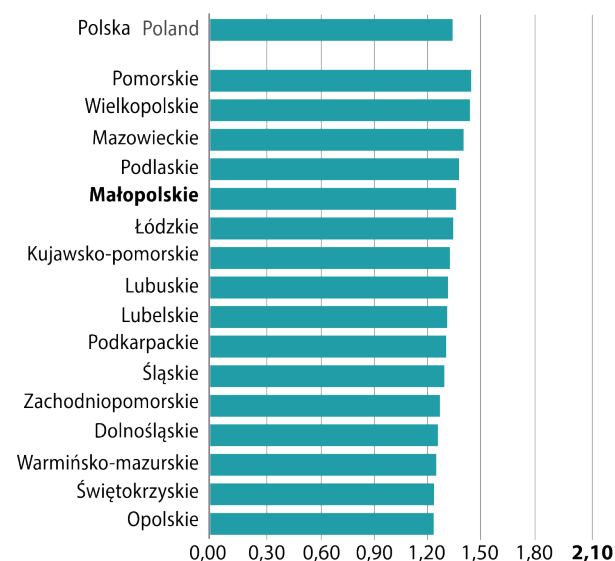
Wykres 61. Przyrost naturalny na 1000 ludności według województw w 2021 r.

Chart. 61. Natural increase per 1000 population by voivodships in 2021

Wykres 62. Współczynnik dzietności ogólnej według województw w 2021 r.

Chart 62. Total fertility rate by voivodships in 2021

poniżej poziomu urodzeń gwarantującego prostą zastępowalność pokoleń
below the level of births that does guarantee a simple replacement of generations

Rozdział 4

Chapter 4

Migracje

Migration

W wielu zjawiskach kształtujących ruch wędrowniczy ludności w województwie małopolskim obserwowano korzystne zmiany. Więcej osób podjęło decyzję o zameldowaniu się na pobyt stały niż o wymeldowaniu się.

Liczba mieszkańców, którzy przybyli z innych województw, była wyższa od liczby mieszkańców opuszczających województwo. Nadwyżka liczby imigrantów nad liczbą emigrantów spowodowała dodatnie saldo migracji zagranicznej.

Saldo migracji czasowej, które wynika z różnicy zameldowań na pobyt czasowy, a czasowo nieobecni w miejscu stałego zameldowania ponad 3 miesiące, było dodatnie, lecz niższe w porównaniu z poprzednim rokiem.

Korzystny wpływ na zwiększenie liczby ludności województwa małopolskiego w 2021 r. miało dodatnie ogólne saldo migracji na pobyt stały, które wyniosło plus 4,8 tys. osób wobec plus 4,0 tys. osób w 2020 r. Saldo migracji na 1 tys. ludności wyniosło plus 1,4 (w kraju – plus 0,1) wobec plus 1,2 w 2020 r.

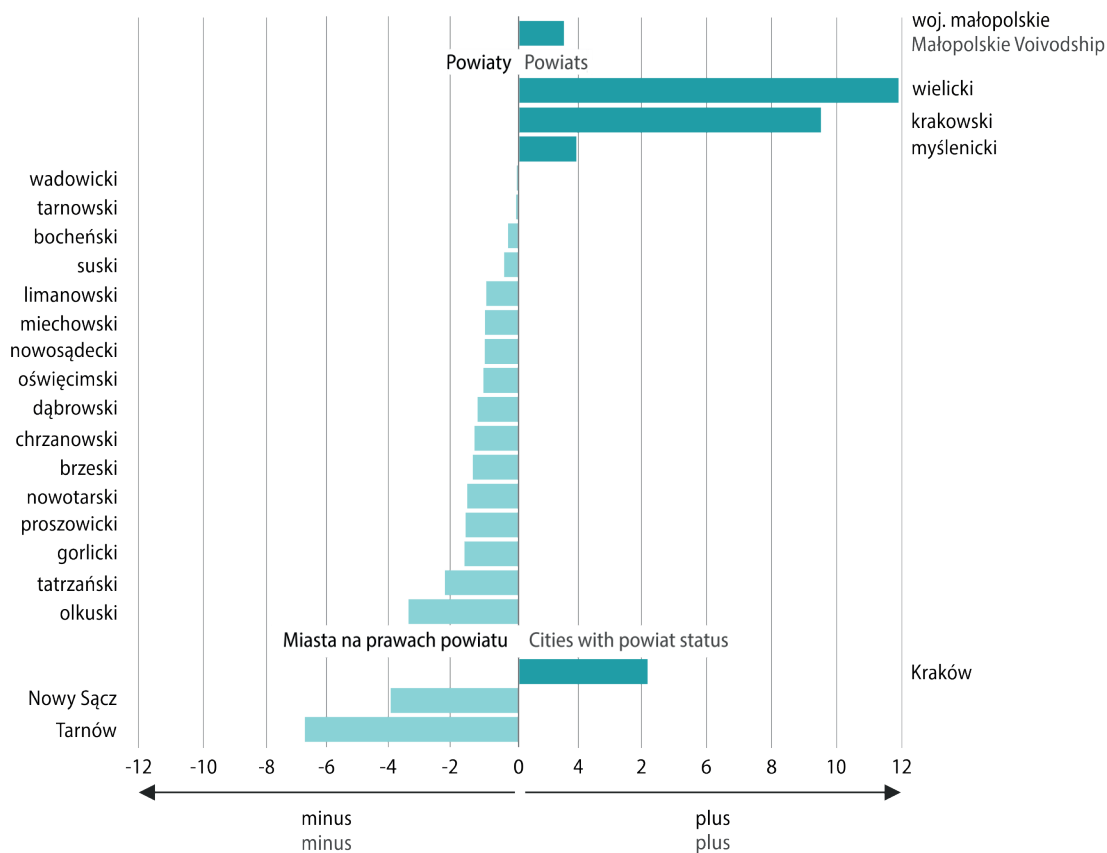
W miastach i na wsi współczynnik ogólnego salda migracji stałej nadal był dodatni i wyniósł odpowiednio plus 0,1 i plus 2,6.

Saldo migracji stałej to różnica między liczbą osób, które przybyły na stałe do danej jednostki administracyjnej/kraju w danym okresie, a liczbą osób, które wyjechały na stałe z danej jednostki administracyjnej/kraju w danym okresie.

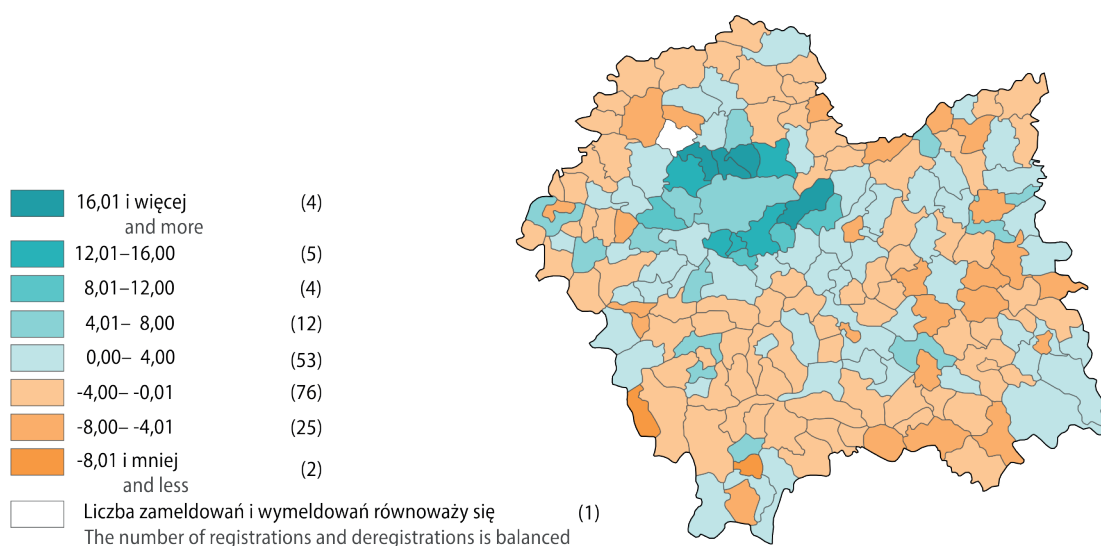
Spośród powiatów najwyższe ogólne saldo migracji stałej na 1 tys. ludności odnotowano w powiecie wielickim – plus 11,9; a najniższe w Tarnowie – minus 6,7.

W 78 gminach współczynnik natężenia osiągnął wartości dodatnie. Najwyższą jego wartość odnotowano w gminie wiejskiej Wielka Wieś (pow. krakowski) – plus 28,5. W 103 gminach wartość współczynnika była ujemna, przy czym najniższą odnotowano w gminie wiejskiej Lipnica Wielka (pow. nowotarski) – minus 10,0. W gminie wiejskiej Jerzmanowice-Przegonia (pow. krakowski) liczba zameldowań była równa liczbie wymeldowań.

Wykres 63. Ogólne saldo migracji stałej na 1000 ludności według powiatów w 2021 r.
Chart 63. Total net permanent migration per 1000 population by powiats in 2021

Mapa 11. Ogólne saldo migracji stałej na 1000 ludności według gmin w 2021 r.
Map 11. Total net permanent migration per 1000 population by gminas in 2021

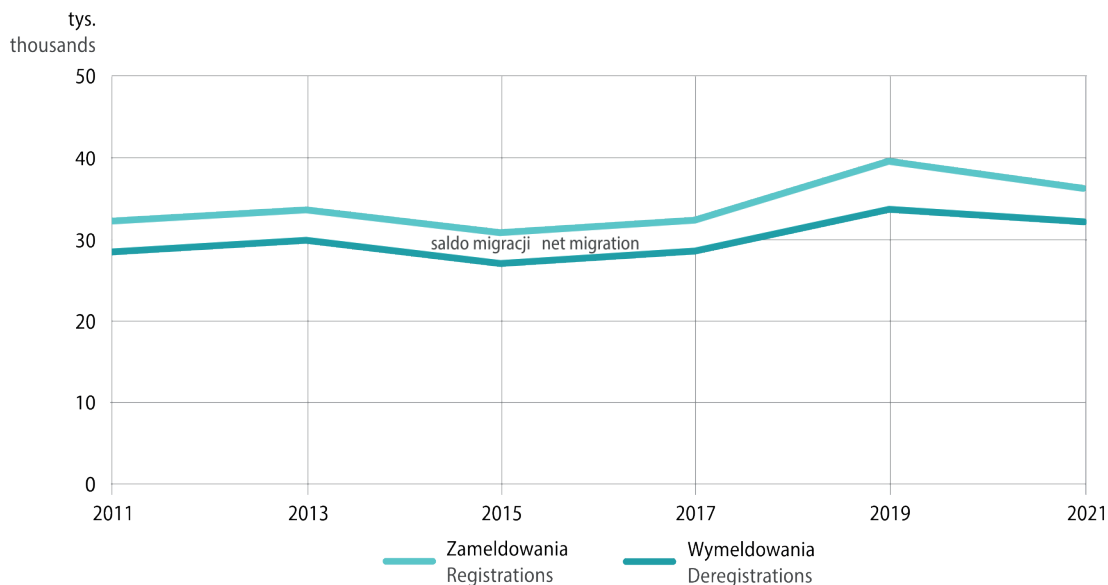

4.1. Migracje wewnętrzne stałe

4.1. Permanent internal migration

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w ruchu wewnętrznym wyniosła 36,2 tys. osób i w porównaniu z 2020 r. wzrosła o 16,9%. Decyzję o wymeldowaniu się na stałe podjęło 32,1 tys. mieszkańców, tj. o 16,4% więcej niż w poprzednim roku. Saldo migracji wewnętrznych wyniosło plus 4,1 tys. osób wobec 3,4 tys. w 2020 r.

Wykres 64. Migracje wewnętrzne ludności
Chart 64. Internal migration of population

Migracje wewnętrzne – zmiany miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) w obrębie kraju, polegające na przekroczeniu granicy administracyjnej gminy, w tym: – w przypadku gmin miejsko-wiejskich, – zmiany miejsca zamieszkania w obrębie gminy – z terenów wiejskich na miejskie lub odwrotnie.

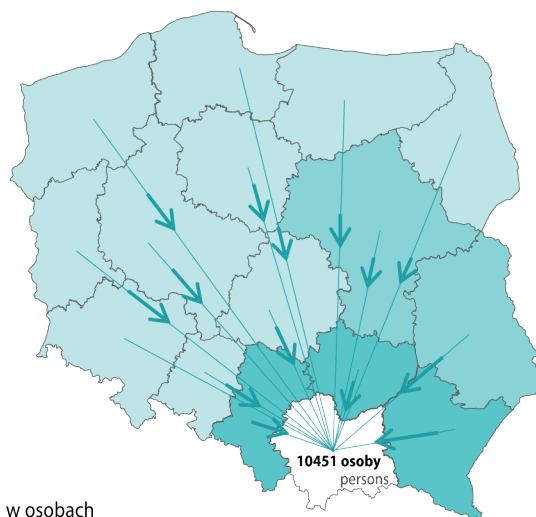
Do miast województwa małopolskiego przybyło na stałe 16,5 tys. osób, saldo migracji wewnętrznej wyniosło minus 0,5 tys. osób (2020 r. – plus 0,1 tys. osób). Na stałe zamieszkanie na wsi zdecydowało się więcej osób niż w miastach, tj. 19,7 tys. (2020 r. – 16,4 tys.). Saldo migracji wewnętrznej na pobyt stały na wsi było dodatnie – plus 4,6 tys. osób (2020 r. – plus 3,3 tys.).

Dodatnie saldo migracji wewnętrznej odnotowano w 6 powiatach, najwyższe w krakowskim (plus 2,7 tys. osób), a w dalszej kolejności w Krakowie (2,5 tys. osób), wielickim (1,6 tys. osób), myślenickim (0,2 tys. osób), tarnowskim (0,1 tys. osób) oraz różnicą 4 osób pomiędzy liczbą zameldowań i wymeldowań w powiecie wadowickim. W pozostałych 16-tu wystąpiło ujemne saldo migracji, najniższe w Tarnowie (minus 0,5 tys. osób).

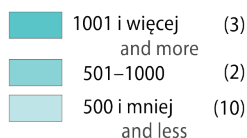
W województwie małopolskim zameldowało się na stałe 10,5 tys. osób z terenu innych województw, a do innych województw wymeldowało 6,3 tys. mieszkańców. Najliczniej, meldunku na stałe dokonały osoby z województw graniczących z małopolskim, tj. śląskiego (3,0 tys. osób), podkarpackiego (2,5 tys. osób) i świętokrzyskiego (1,4 tys. osób). Opuszczający województwo na miejsce stałego pobytu najczęściej wybierali województwo śląskie (2,0 tys. osób) oraz mazowieckie i podkarpackie (odpowiednio po 1,0 tys. osób).

Mapa 12. Zameldowania ludności na pobyt stały z innych województw w 2021 r.

Map 12. Registrations of population for permanent residence from other voivodships in 2021

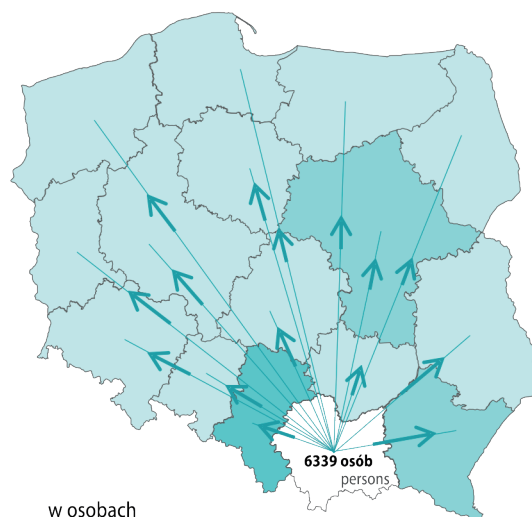
w osobach
in persons

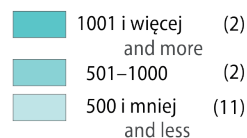
→ Zameldowania
Registrations

Mapa 13. Wymeldowania ludności na pobyt stały do innych województw w 2021 r.

Map 13. Deregistrations of population for permanent residence to other voivodships in 2021

w osobach
in persons

→ Wymeldowania
Deregistrations

Największa liczba ludności z innych województw na stałe osiedliła się w Krakowie (5,3 tys. osób) oraz w powiatach graniczących z Krakowem, tj. krakowskim (1,0 tys. osób) i wielickim (0,6 tys. osób). Do powiatów, z których najwięcej osób wymeldowało się do innego województwa należały Kraków (1,9 tys. osób) oraz powiaty oświęcimski (0,5 tys. osób) i olkuski (0,4 tys. osób).

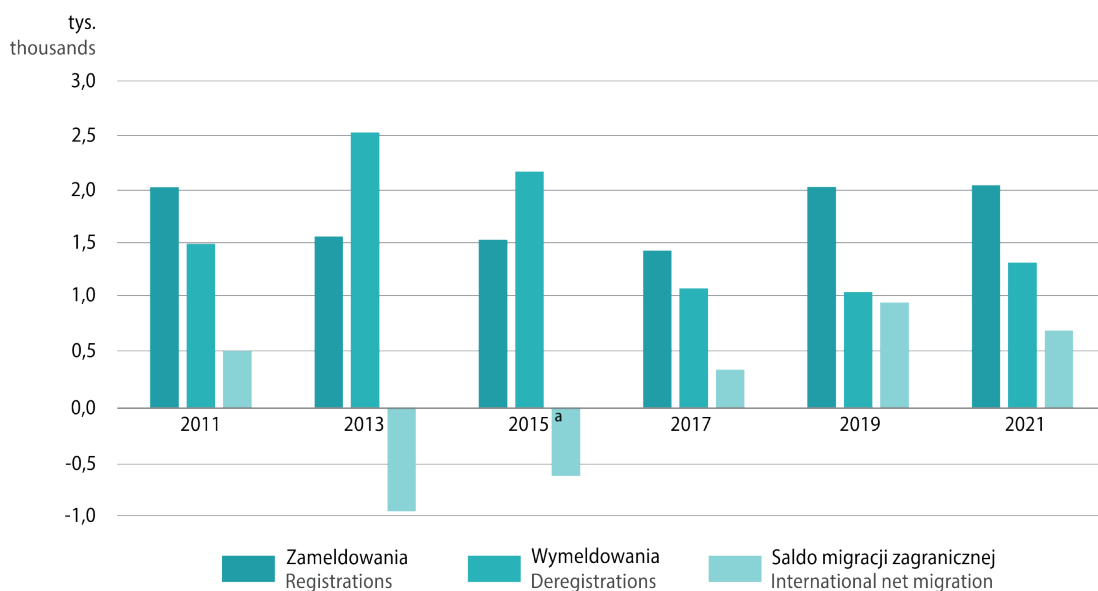
4.2. Migracje zagraniczne

4.2. International migration

Dane dotyczące migracji zagranicznych, opracowane na podstawie bilansów stanu i struktury ludności, nie obejmują wszystkich emigrantów i imigrantów. Powodem jest niedokonywanie formalności związanych z zameldowaniem i wymeldowaniem przez osoby migrujące, przy znacznym, swobodnym przepływie ludności.

W 2021 r. odnotowano dodatnie saldo migracji zagranicznej (plus 704 osoby), które oznaczało, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały w województwie przewyższyła liczbę wymeldowanych z pobytu stałego. Na pobyt stały w województwie małopolskim zameldowało się 2,0 tys. osób z zagranicy (o 26,8% więcej niż w 2020 r.), a wymeldowało 1,3 tys. osób (również więcej, tj. o 28,4% w porównaniu z 2020 r.).

Wykres 65. Migracje zagraniczne ludności
Chart 65. International migration of population

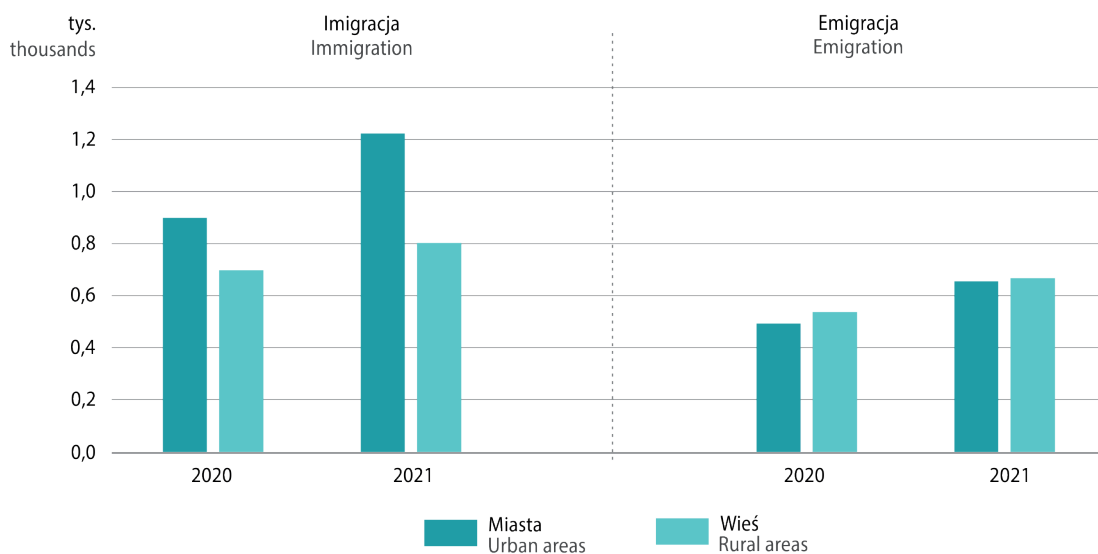

a Z powodu niedostatecznej jakości danych (brak kompletności) za 2015 r. na wykresie zaprezentowano dane dla 2014 r. zgodnie z tabelą bilansową za 2015 r.

a Due to insufficient data quality (lack of completeness) for 2015, the chart presents data for 2014 in accordance with the balance sheet for 2015.

Liczba zameldowań z zagranicy była większa w miastach niż na wsi. W omawianym roku w województwie małopolskim na pobyt stały w miastach osiedliło się o 52,2% więcej imigrantów (1,2 tys.). O blisko 2% mniej osób emigrowało z miast niż z terenów wiejskich.

Wykres 66. Migracje zagraniczne ludności według miejsca zamieszkania
Chart 66. International migration of population by the place of residence

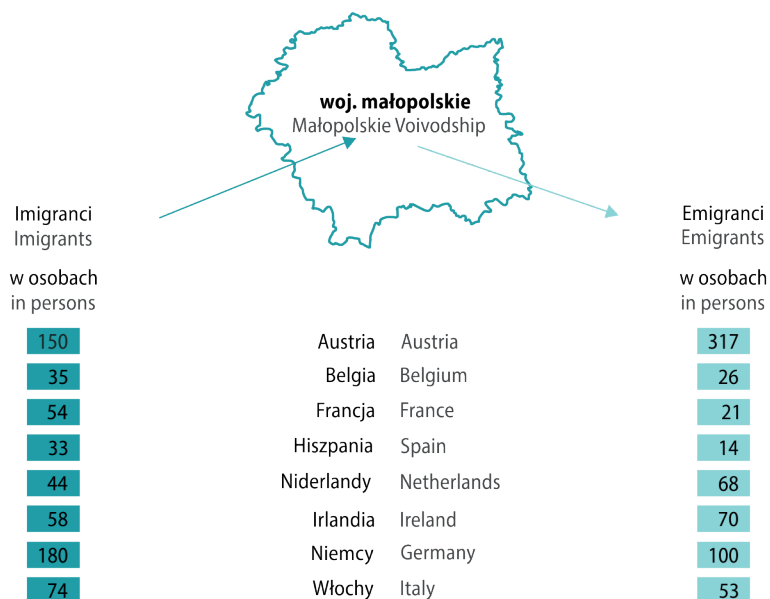
Rysunek 1. Kierunki migracji na pobyt stały według kontynentów w 2021 r.
 Figure 1. Directions of migration for permanent residence by continents in 2021

Największy udział imigrantów w liczbie zameldowań z zagranicy (86,5%) stanowiły osoby przybyłe z innych państw europejskich. Najwięcej osób, które osiedliło się na pobyt stały w województwie małopolskim, pochodziło z Ukrainy (494 osoby). Podobnie, najwięcej wymeldowań na pobyt stały obserwowano do innych krajów europejskich (84,1% w ogólnej liczbie wymeldowań). Krajem, gdzie najwięcej osób wyemigrowało, była Austria (317 osób).

Rysunek 2. Kierunki migracji na pobyt stały według wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej w 2021 r.

Figure 2. Directions of migration for permanent residence by selected member states of the European Union in 2021

Najlichnieszta grupa imigrantów (powyżej 100 osób) na pobyt stały wybrała Kraków (879 osób) oraz powiaty: krakowski (161), tarnowski (132), nowotarski (121) oraz nowosądecki (106). Saldo migracji zagranicznej w tych powiatach wyniosło odpowiednio: plus 712, plus 120, minus 68, minus 50 oraz plus 7 osób.

Do powiatów, z których na pobyt stały wyemigrowało 100 osób i więcej należały: Tarnów (212), tarnowski (200), nowotarski (171) i Kraków (167). Saldo migracji w tych powiatach wyniosło odpowiednio: minus 161, minus 68, minus 50 i plus 712.

Spośród 182 gmin najwięcej osób z zagranicy na stałe miejsce zamieszkania wybrało: miasto na prawach powiatu Kraków (879 osób), z gmin miejsko-wiejskich – Wieliczkę (pow. wielicki) – 33 osoby, a z gmin wiejskich – Zielonki (pow. krakowski) – 32 osoby. Najwięcej zdecydowało się wyjechać na stałe z miasta na prawach powiatu Tarnowa (212 osób), wśród gmin miejsko-wiejskich – z Tuchowa (pow. tarnowski) – 74 osoby, a z gmin wiejskich – z Lipnicy Wielkiej (pow. nowotarski) – 52 osoby.

W 2021 r. w województwie małopolskim w 15 gminach nie notowano żadnego zagranicznego ruchu migracyjnego, co mogło być spowodowane ograniczeniami w przemieszczaniu się z powodu pandemii. W 8 gminach nie zameldowano imigrantów, a w 51 gminach emigrantów. W 17 gminach liczba imigrantów i emigrantów równoważyła się.

4.3. Osoby zameldowane na pobyt czasowy oraz mieszkańcy czasowo nieobecni

4.3. Persons registered temporarily and residents temporarily absent

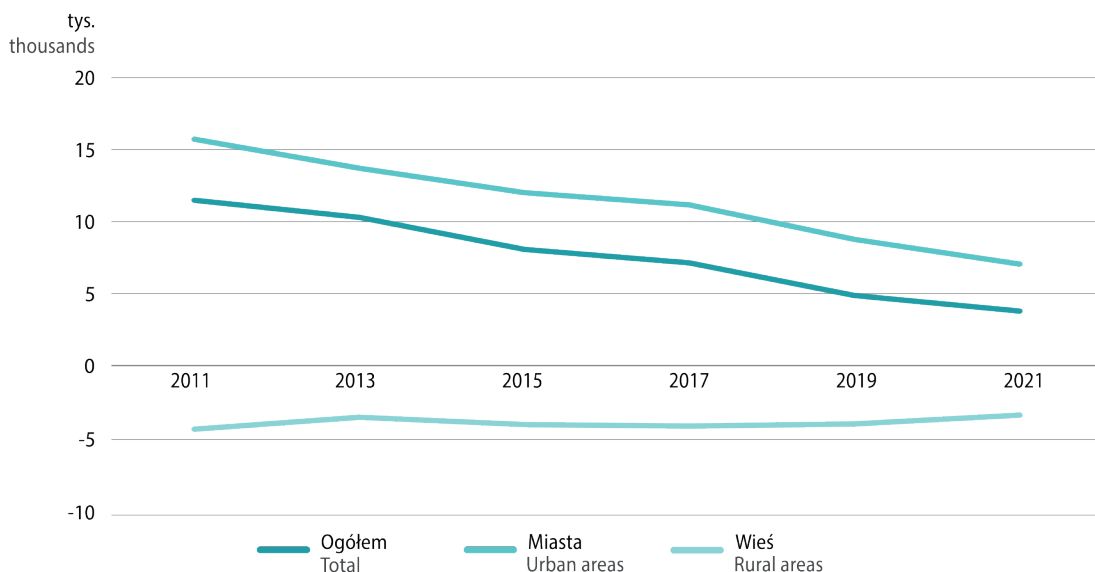
Do ruchu wędrownego ludności zalicza się nie tylko migracje na pobyt stały, ale także migracje na pobyt czasowy. Według stanu w dniu 31 grudnia 2021 r. na pobyt czasowy trwający ponad 3 miesiące w województwie zameldowało się 40,3 tys. osób, tj. o 2,6% mniej w porównaniu z 2020 r. Podobnie jak w całym kraju więcej zameldowań odnotowano w miastach (25,0 tys.) niż na wsi (15,3 tys. osób).

W województwie zarejestrowano 36,3 tys. osób czasowo nieobecnych w miejscu stałego zamieszkania, tj. o 2,6% mniej niż w 2020 r.

Wykres 67. Saldo migracji czasowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 67. Net temporary migration
As of 31 December

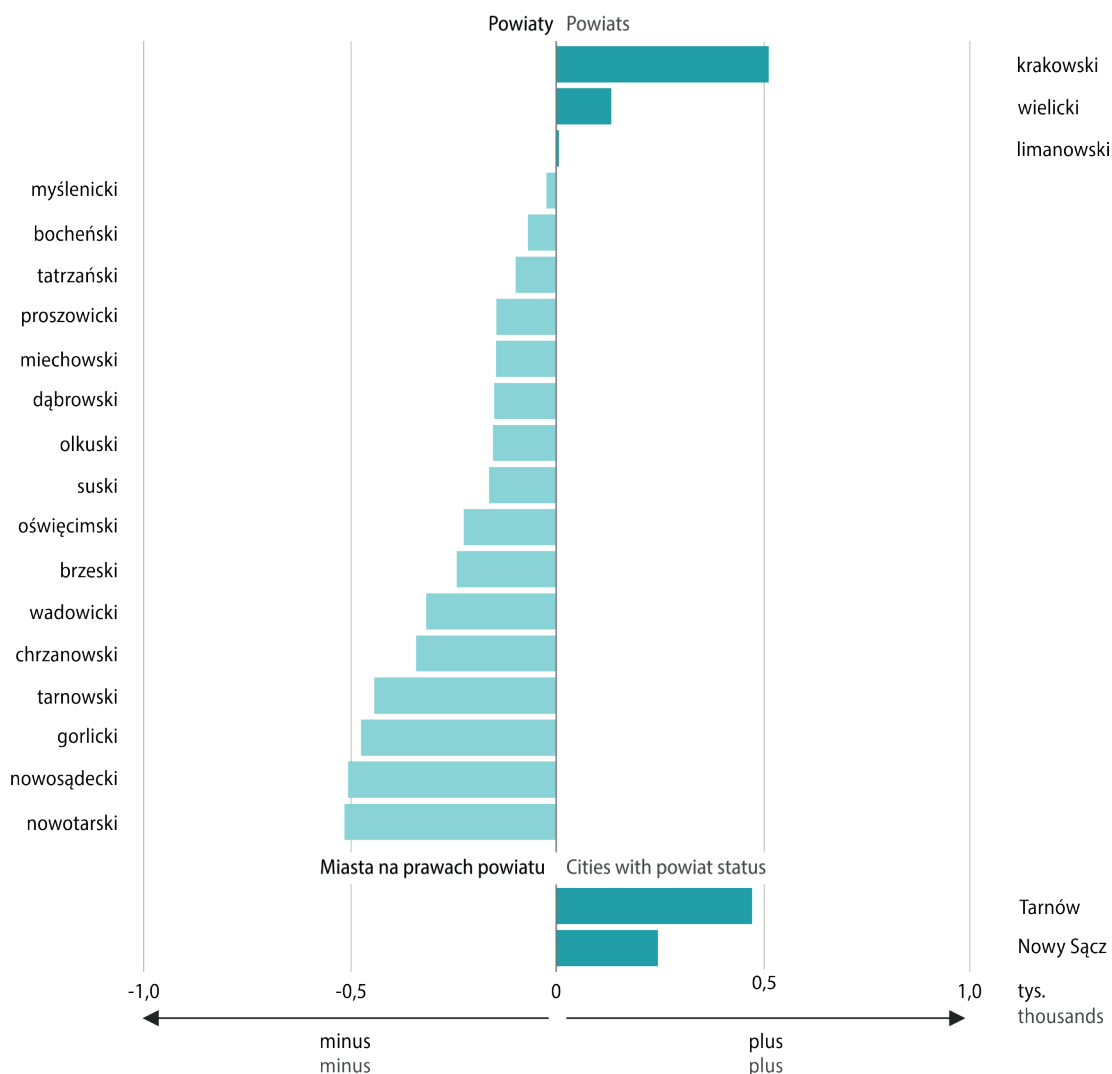
Saldo migracji czasowej, które wynika z różnicy zameldowań na pobyt czasowy, a czasowo nieobecnyymi w miejscu stałego zameldowania ponad 3 miesiące wyniosło plus 3,9 tys. osób. Zróżnicowanie salda migracji czasowej zaobserwowano na poziomie miast i wsi. Od wielu lat w miastach województwa odnotowuje się dodatnie saldo, które w 2021 r. wyniosło plus 7,2 tys. osób, natomiast na wsi utrzymuje się ujemne saldo, które w omawianym roku wyniosło minus 3,2 tys. osób.

Spośród 22 powiatów, dodatnie saldo migracji czasowych odnotowano w 6 powiatach, najwyższe w Krakowie (plus 6,6 tys. osób). Pozostałe powiaty osiągnęły ujemne saldo migracji czasowych.

Wykres 68. Saldo migracji czasowej^a według powiatów w 2021 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 68. Net temporary migration^a by powiats in 2021
As of 31 December

a Na wykresie nie przedstawiono danych dla woj. małopolskiego (3,9 tys. osób) i Krakowa (6,6 tys. osób), ze względu na wysokie wartości salda w porównaniu z pozostałymi powiatami i miastami na prawach powiatu.

a The chart does not present data for Małopolskie Voivodship (3.9 thousand persons) and Kraków (6.6 thousand persons), due to high values of net migration compared to other powiats and cities with powiat status.

Najwięcej osób na pobyt czasowy (oprócz miast na prawach powiatu), spośród gmin miejsko-wiejskich, zameldowało się w gminie Wieliczka (pow. wielicki) – 553 osoby; z miejskich – w Oświęcimiu (pow. oświęcimski) – 441 osób, a z gmin wiejskich - w gminie Zielonki (pow. krakowski) – 487 osób.

Mapa 14. Dynamika liczby ludności zameldowanej na pobyt czasowy według gmin w 2021 r.

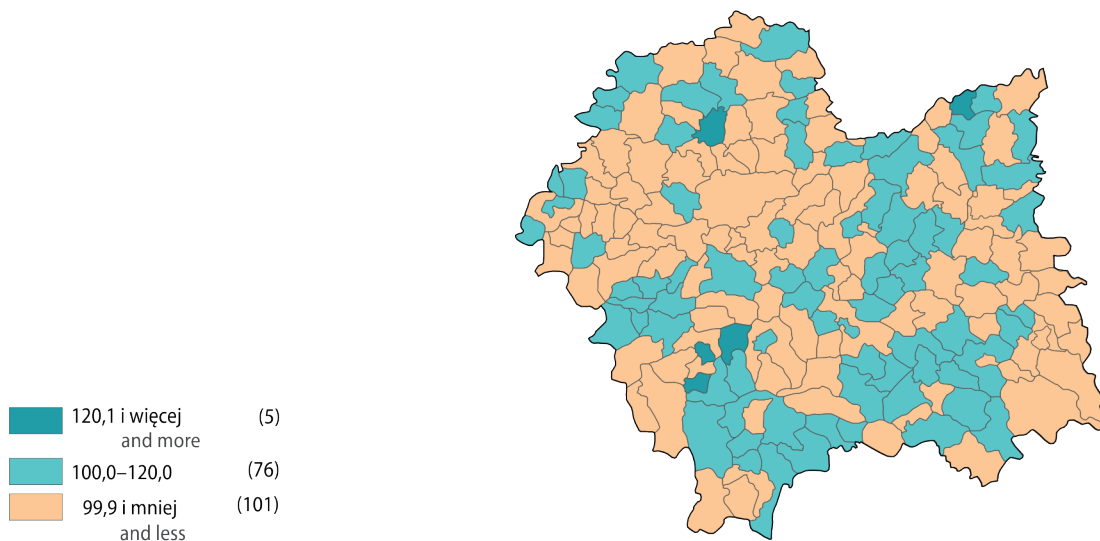
2020=100

Stan w dniu 31 grudnia

Map 14. Dynamics of the number of population registered for temporary stay by gminas in 2021

2020=100

As of 31 December

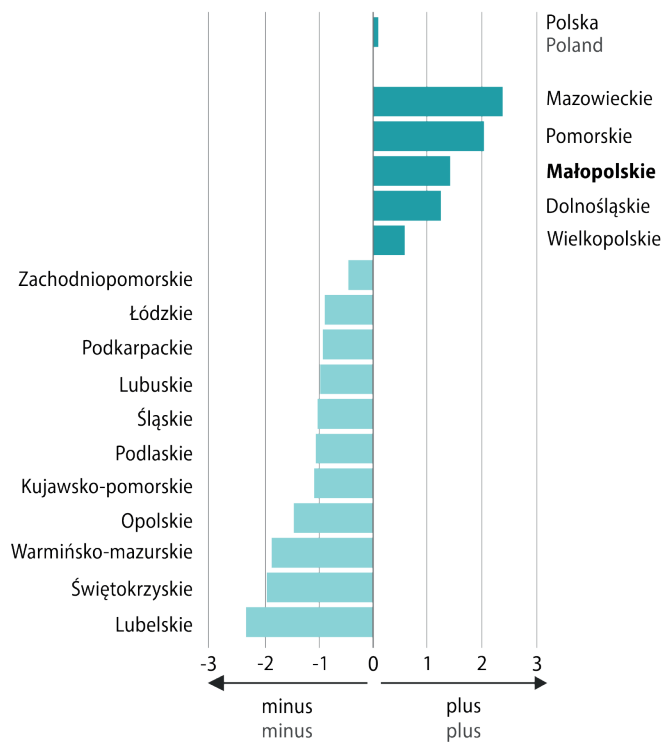
W 2021 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, w 101 gminach dynamika ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące kształtowała się na poziomie poniżej 100,0, w przedziale powyżej 100,0 – w 81 gminach, z tego w 5-ciu dynamika wyniosła ponad 120,1 – najwyższa w Bolesławiu (pow. dąbrowski) – 145,5.

Województwo na tle kraju i pozostałych województw – migracje

Voivodship against the background of the country and other voivodships – migration

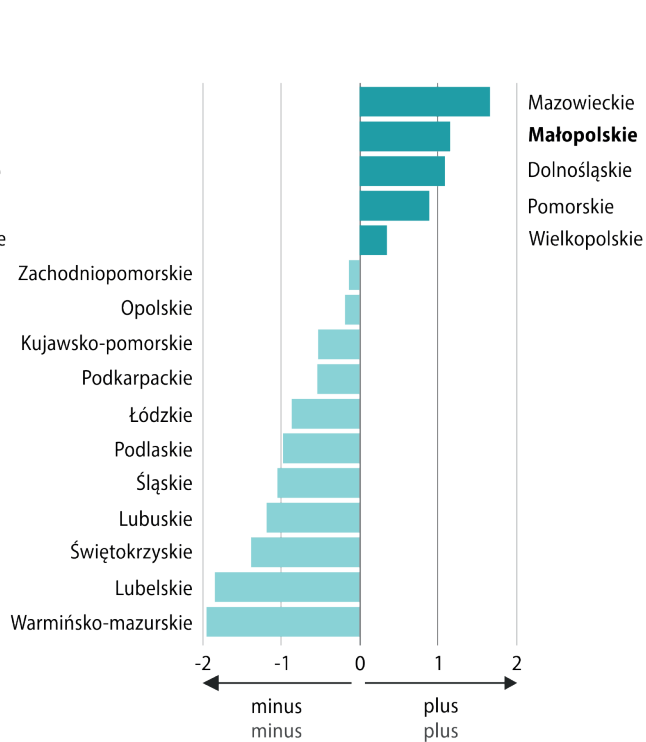
Wykres 69. Saldo migracji stałej na 1000 ludności według województw w 2021 r.

Chart. 69. Net permanent migration per 1000 population by voivodships in 2021

Wykres 70. Saldo migracji czasowej na 1000 ludności według województw w 2021 r.

Chart 70. Net temporary migration per 1000 population by voivodships in 2021
As of 31 December

Uwagi metodologiczne

1. Dane za lata 2020–2021 zostały opracowane na podstawie NSP 2021, natomiast lata wcześniejsze bazują na NSP 2011. W związku z tym dane za 2020 r. zostały zmienione do wcześniej opublikowanych.
2. Dane o liczbie ludności i strukturze zostały opracowane **metodą bilansową**, według następującego schematu:

Stan ludności na początek roku

+ urodzenia żywe

– zgony

+ zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)

– wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału terytorialnego i za granicę)

+ zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału terytorialnego)

– wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału terytorialnego)

+(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych

= Stan ludności na koniec roku.

3. Informacje o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności). Od 2010 r. do 2019 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2011 r., natomiast dla lat 2020–2021 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z dnia 31.03.2021 r. Dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.
4. **Przy przeliczaniu na 1 tys. ludności** (100 tys. ludności) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 czerwca.
5. **Współczynnik zgonów niemowląt** jest liczony w odniesieniu do liczby urodzeń żywych z tego samego okresu.
6. Przez ludność **w wieku produkcyjnym** rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet – 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność **w wieku mobilnym**, tj. w wieku 18–44 lata i **niemobilnym**, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność **w wieku przedprodukcyjnym**, tj. 0–17 lat oraz ludność **w wieku poprodukcyjnym**, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.
7. **Biologiczne grupy wieku:**
 - 0–14 lat;
 - 15–64 lat;
 - 65 lat i więcej.

8. Edukacyjne grupy wieku:

- 3–6 lat;
- 7–12 lat;
- 13–15 lat;
- 16–18 lat;
- 19–24 lat.

W publikacji zaprezentowano grupę dzieci w wieku 0–2 lata¹⁴, które nie są zaliczane do wieku edukacyjnego. Liczba dzieci w wieku żłobkowym 0–2 lata określa wielkość specyficznych potrzeb i wynikających stąd zadań dla instytucji ochrony zdrowia.

9. **Przeciętne dalsze trwanie życia osób w wieku x** – podstawowy element tablicy trwania życia wyrażający średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x przy założeniu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.
10. Dane o **ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym** opracowano:
 - urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
 - zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej;
 - małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku, gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjęto miejsce zameldowania żony przed ślubem);
 - rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo o rozwód (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszkała za granicą, przyjęto miejsce zamieszkania współmałżonka; jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się);
 - separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku, gdy osoba wnosząca powództwo mieszkała za granicą, przyjęto miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża; jeżeli oboje małżonkowie w momencie wniesienia powództwa mieszkali za granicą, takich przypadków nie uwzględnia się).
11. Prezentowane dane o urodzeniach dotyczą urodzeń żywych.
12. **Prognoza ludności do 2050 r.** opracowana została na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 grudnia 2013 r. (w podziale administracyjnym obowiązującym od 1 stycznia 2014 r.) oraz założeń dotyczących tendencji zmian w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych.
13. Do przedstawienia procesów starzenia się społeczeństwa w układzie terytorialnym (powiatów i gmin) zastosowano typologię **trójkąta Osanna**. Trójkąt Osanna zbudowano w układzie współrzędnych, którego osiami są boki trójkąta równobocznego charakteryzujące jedną z grup wiekowych osób. Osie wyskalowane od 0% do 100%. Dla każdego powiatu lub gminy jako kryterium podziału ludności na sześć typów zastosowano przeciętne udziały poszczególnych grup wiekowych osób (położenie punktu wewnątrz trójkąta informuje o udziale poszczególnych grup wieku w ogólnej liczbie ludności). Typy wieku ludności pogrupowano klasyfikując powiaty i gminy według struktur wieku ludności jako młode demograficznie, stabilne demograficznie, starzejące się demograficznie.
14. Do **typologii demograficznej Webba** wzięto pod uwagę przyrost naturalny i saldo migracji stałej.

Typy demograficzne według Webba dla jednostek AKTYWNYCH:

 - Typ A – dodatni przyrost naturalny przewyższa ujemne saldo migracji,

¹⁴ [Publikacja Rządowej Rady Ludnościowej Raporty „Sytuacja demograficzna Polski Raport 2020-2021 str. 42](#)

- Typ B – dodatni przyrost naturalny jest wyższy od dodatniego salda migracji,
- Typ C – dodatni przyrost naturalny jest niższy od dodatniego salda migracji,
- Typ D – ujemny przyrost naturalny jest kompensowany przez dodatnie saldo migracji.

Typy demograficzne według Webba dla jednostek NIEAKTYWNYCH:

- Typ E – ujemny przyrost naturalny nie jest kompensowany przez dodatnie saldo migracji,
- Typ F – ubytek ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym przyrostem naturalnym niż ujemnym saldem migracji,
- Typ G – ubytek ludności powodowany jest w większym stopniu ujemnym saldem migracji niż ujemnym przyrostem naturalnym,
- Typ H – dodatni przyrost naturalny nie kompensuje ujemnego salda migracji.

15. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w każdorazowym podziale administracyjnym kraju.
16. Do prezentacji danych w publikacji został zastosowany System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS), to przyjęty na potrzeby baz danych i systemów informatycznych statystyki publicznej jednolity wykaz kodów i nazw jednostek zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa oraz jednostek terytorialnych do celów statystycznych (klasyfikacja NUTS). System KTS wprowadzony został Zarządzeniem wewnętrznym nr 22 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 24 sierpnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia Systemu Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych. Zastępuje on, na potrzeby statystyki publicznej Nomenklaturę Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), zniesioną z dniem 1 stycznia 2018 r. System KTS został opracowany na podstawie krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (TERYT) oraz stosowanej w krajach Unii Europejskiej Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS). Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych NUTS ma zastosowanie w procesie zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze Unii Europejskiej porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych. Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów Unii Europejskiej i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno-gospodarczego regionów. System Kodowania Jednostek Terytorialnych i Statystycznych (KTS) dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na siedmiu poziomach.

Poziomy terytorialne systemu KTS obejmują:

- Poziom KTS 0 – Polska,
 - Poziom KTS 1 – Makroregiony (czyli jednostki NUTS 1),
 - Poziom KTS 2 – Województwa,
 - Poziom KTS 3 – Regiony (czyli jednostki NUTS 2),
 - Poziom KTS 4 – Podregiony (czyli jednostki NUTS 3),
 - Poziom KTS 5 – Powiaty (wraz z miastami na prawach powiatu – analogicznie jak w Rejestrze TERYT),
 - Poziom KTS 6 – Gminy (wraz z częściami miejskimi gmin miejsko-wiejskich, częściami wiejskimi gmin miejsko-wiejskich, dzielnicami Warszawy, delegaturami Krakowa, Łodzi, Poznania i Wrocławia – analogicznie jak w Rejestrze TERYT).
17. Informacje o Rewizji NUTS 2016 obowiązującej od 1 stycznia 2018 r. dostępne są na stronie <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/rewizja-klasyfikacji-nuts-2016/>.

18. W tablicach zawierających informacje w podziale na miasta i wieś, przez „miasta” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „wieś” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.
19. Użyte w tekście i w tablicach określenia „napływ” i „odpływ” należy rozumieć odpowiednio jako zameldowania na pobyt stały i wymeldowania z pobytu stałego.
20. Liczby względne (wskaźniki, odsetki), obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.
21. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych w niektórych przypadkach sumy składników mogą różnić się od podanych wielkości „ogółem”.
22. Na wykresach dane dla cech statystycznych, które są stymulantami uporządkowano malejąco, a destymulanty uporządkowano rosnąco.

Stymulanta (S) – cecha, której wyższa wartość ma pozytywny wpływ na podmiot, który opisuje.

- ludność na 1 km²,
- urodzenia żywe na 1 tys. ludności,
- przyrost naturalny na 1 tys. ludności,
- saldo migracji stałej na 1 tys. ludności,
- małżeństwa na 1 tys. ludności.

Destymulanta (D) – cecha, której wyższa wartość ma negatywny wpływ na podmiot, który opisuje.

- zgony na 1 tys. ludności,
- kobiety na 100 mężczyzn,
- ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym,
- mediana wieku,
- rozwody na 1 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej.

23. Wymieniając kolejno województwa, powiaty lub gminy wzięto pod uwagę ich wartości, a nie układ alfabetyczny.
24. Podane ogólne saldo migracji stałej oraz współczynniki na 1 tys. ludności w 2015 r. uwzględniają migracje zagraniczne za 2014 r.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

1. [Zeszyt metodologiczny – Ruch naturalny. Bilanse ludności](#),
2. [Zeszyt metodologiczny – Migracje ludności](#),
3. [Publikacja GUS „Trwanie życia w 2021 r.”](#),
4. [Publikacja GUS „Prognoza ludności na lata 2014–2050”](#);
5. [Rocznik demograficzny 2021](#).

Methodological notes

1. The data for 2020–2021 is based on the Census 2021, while the earlier years are based on the Census 2011. Therefore, the data for 2020 has been revised to the previously published data.
2. Data on size of population have been prepared using the **balance method**, according to the following pattern:
Size of population at the beginning of the year
+ life births
– deaths
+ registrations for permanent residence (from other units of territorial division and from abroad)
– deregistrations from permanent residence (to other units of territorial division and abroad)
+ registrations for temporary stay above 3 months (from other units of territorial division)
– deregistrations from temporary stay above 3 months (to other units of territorial division)
+(-) population shifts due to administrative changes
= Size of population at the end of the year.
3. Information on the number and structure of population presented in this publication have been compiled according to the national definition of residence. This means that the population balance does not include persons who have arrived from abroad for temporary stay (regardless of the duration of their temporary stay), but includes permanent residents of Poland (of the voivodship) temporarily staying abroad (regardless of the duration of their absence). From 2010 to 2019, the basis (baseline) of the balance sheet is the results of the National Population and Housing Census of 31.03.2011, while for 2020-2021 the results of the National Population and Housing Census of 31.03.2021. The component data (births, deaths and migrations) come from the registers of the civil registry offices and the registration offices of the individual municipalities, as well as from the PESEL register.
4. **When computing per 1 thousand population** (100 thousand population) data as of the end of the year the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon during the year – as of 30 June.
5. The **infant death rate** is calculated in relation to live births in the same period.
6. The **working age** population refers to population at the age of ability to work. For males, 18–64 years were adopted and for females – 18–59 years. Among the working age population the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The non-working age population refers to the **pre-working age** population, i.e., 0–17 and the **post-working age** population, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.
7. **Biological age groups:**
 - 0–14 years;
 - 15–64 years;
 - 64 years and more.

8. **Educational age groups:**

- 3–6 years;
- 7–12 years;
- 13–15 years;
- 16–18 years;
- 19–24 years.

In the publication a group of children aged 0–2 years¹⁵ was presented, who are not included into educational age groups. The number of children at nursery age 0–2 defines the size of specific needs and resulted tasks hence for health care institutions.

9. **The average life expectancy of persons at the age of x** – the basic element of the life expectancy table, expressing the average number of years that a person of the age of x has yet to live with the assumption of mortality from the period for which life expectancy tables were compiled.

10. Data on **vital statistics** are presented in the following **territorial division**:

- births – by the place of permanent residence of the new born child's mother,
- deaths – by the place of permanent residence of the deceased,
- marriages – by the place of permanent residence of the husband before the wedding (in case when the husband before the wedding lived abroad, the place of residence of the wife before the wedding was adopted),
- divorces – by the place of residence of person filing petition for divorce (in case when the person filing petition for divorce lived abroad, the place of residence of the person's spouse was adopted; if both spouses at the time of filing petition lived abroad, such cases are not included);
- separations – by place of residence of the person filing petition (in case when the person filing petition lived abroad, the place of residence of the person's spouse was adopted; in case of unanimous petition of both spouses – the place of residence of husband is adopted; if both spouses at the time of filing petition lived abroad, such cases are not included).

11. Presented data on births refer to live births.

12. **Population projection until 2050** was prepared on the basis of the initial population number as of 31 December 2013 (in administrative division valid as of 1 January 2014) as well as assumptions regarding trends in changes in fertility, mortality and international migration.

13. For presenting ageing processes of the population in a territorial layout (of powiats and gminas) **Osanna triangle** was used. The Osanna triangle was built in a coordinate system, which axes are sides of equilateral triangle characterising one of age groups of persons. Axes were scaled from 0% to 100%. For each powiat or gmina average shares of particular age groups of persons were used as a criterion of a division of the population on six types (a place of a point in the triangle indicates a share of particular age groups in total number of the population). Types of age of the population were grouped classifying powiats and gminas by structures of age of the population as demographically young, demographically stable and demographically ageing.

14. Natural increase and permanent net migration have been taken into account for the **demographic typology of Webb**.

Demographic types according to Webb for ACTIVE units:

- A-type – positive natural increase surpasses negative net migration,

¹⁵ [Publications of the Government Population Council Reports "Demographic Situation of Poland" Report 2020-2021 p.42](#)

- B-type – positive natural increase is higher than positive net migration,
- C-type – positive natural increase is lower than positive net migration,
- D-type – negative natural increase is compensated by positive net migration.

Demographic types according to Webb for NON-ACTIVE units:

- E-type – negative natural increase is not compensated by positive net migration,
- F-type – population loss is caused to a greater extent by negative natural increase than negative net migration,
- G-type – population loss is caused to a greater extent by negative net migration than negative natural increase,
- H-type – positive natural increase does not compensate negative net migration.

15. Data included in the publication – unless otherwise stated – are given in each administrative division of the country.
16. For the presentation of data in the publication, the Coding system for Territorial and Statistical Units (KTS), adopted for the purposes of databases and information systems of public statistics a uniform list of codes and names of basic units of the three-tier territorial division of the state and territorial units for statistical purposes (NUTS classification). The KTS system was introduced by internal Regulation No. 22 of the President of the Statistics Poland of 24 August 2017 on the introduction of the Coding System for Territorial and Statistical Units. It replaces, for the purposes of official statistics, the Nomenclature of Territorial Units for Statistics (NTS), abolished on 1 January 2018. The KTS system was developed on the basis of the national register of the official territorial division of the country (TERYT) and the classification of Territorial Units for Statistical Purposes (NUTS). The classification of Territorial Units for Statistical Purposes NUTS is applicable in the process of collecting, compiling and disseminating within the European Union comparable data for specific regional statistics. The NUTS classification is also used to shape regional policies of European Union countries and is necessary to carry out analyses of the level of socio-economic development of regions. The Coding system for Territorial and Statistical Units (KTS) divides Poland into territorial, hierarchically related units on seven levels.

The territorial levels of the KTS system include:

- Level KTS 0 – Poland,
 - Level KTS 1 – Macroregions (i.e. NUTS 1 units),
 - Level KTS 2 – Voivodships,
 - Level KTS 3 – Regions (or NUTS 2 units),
 - Level KTS 4 – Subregions (i.e. NUTS 3 units),
 - Level KTS 5 – Powiats (including cities with powiat status – analogically to the TERYT Register),
 - Level KTS 6 – Gminas (including urban parts of urban-rural gminas, rural parts of urban-rural gminas, districts of Warszawa, delegatures of Kraków, Łódź, Poznań and Wrocław – analogically to the TERYT Register).
17. Information about Revision NUTS 2016 in force since 1 January 2018 is available on the website <https://stat.gov.pl/statystyka-regionalna/jednostki-terytorialne/klasyfikacja-nuts/rewizja-klasyfikacji-nuts-2016/>.

18. In tables including information in a division on urban and rural areas the term "urban areas" is understood as urban gminas and cities in urban-rural gminas, the term "rural areas" – rural gminas and rural areas in urban-rural gminas.
19. The terms "inflow" and "outflow" used in the text and in the tables should be understood as registrations for permanent residence and deregistrations from permanent residence, respectively.
20. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.
21. Due to the electronic method of data processing, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item "total".
22. In the charts, data for statistical features, which are stimulants were ordered decreasingly, and destimulants were ordered increasingly.

Stimulant (S) – feature, which the higher value has a positive effect on the subject it describes.

- population per 1 km²,
- live births per 1 thousand population,
- natural increase per 1 thousand population,
- net permanent migration per 1 thousand population,
- marriages per 1 thousand population.

Destimulant (D) – feature, which the higher value has a negative effect on the subject it describes.

- deaths per 1 thousand population,
- females per 100 males,
- non-working age population per 100 persons of working age,
- median age,
- divorces per 1 thousand population aged 20 and more.

23. Listing respectively voivodships, powiats or gminas their values were taken into account not alphabetical order.
24. Presented total net permanent migration and ratios per 1 thousand population in 2015 include international migration for 2014.

Detailed methodological information and statistical concepts have been published in the following elaborations:

1. [Methodological report – Vital statistics. Population balances](#),
2. [Methodological report – Migration of population](#),
3. [Publication of the Statistics Poland "Life expectancy in 2021"](#),
4. [Publication of the Statistics Poland "Population projection 2014–2050"](#),
5. [Demographic Yearbook 2021](#).